

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

**Raport privind starea
învățământului preuniversitar
din România**

2014

CUPRINS

Cap. 1 ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ pag. 3

Cap. 2 REZULTATE ȘI ACȚIUNI RELEVANTE DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2013 – 2014 pag. 81

Cap. 3 PROGRAME ȘI PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EXTERNE, DERULATE DE CĂTRE MEN ȘI AGENȚIILE SUBORDONATE/COORDONATE pag. 108

Cap. 4 PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR PENTRU PERIOADA 2014 – 2015 pag. 121

Cap. 5 SINTEZĂ ASUPRA STĂRII SISTEMULUI NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA 2013-2014 pag. 129

Indicatori și abrevieri pag. 139

Raportul privind Starea învățământului preuniversitar din România 2014 a fost elaborat la nivelul ministerului, sub coordonarea Unității de Strategii și Politici Publice, după încheierea anului școlar 2013-2014. Avizat de secretarul de stat în funcție la momentul finalizării acestuia, Raportul utilizează contribuțiile Institutului de Științe ale Educației, departamentelor MENCS și ale altor instituții aflate în subordonarea/coordonarea ministerului.

Capitolul 1. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

I. Resursele umane ale sistemului de învățământ preuniversitar	3
II. Participarea școlară în sistemul de învățământ preuniversitar	15
III. Rezultatele și eficiența externă a sistemului de învățământ	50
IV. Situația educației și formării profesionale din România din perspectiva indicatorilor Strategiei Europa 2020	71

Prezentul raport analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar în anul școlar 2013/2014 și principalele tendințe în perioada 2009/2010 – 2013/2014. Analiza de tip statistic utilizează indicatorii de bază incluși în SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (sistemul statistic european Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Raportul de față prezintă situația înregistrată în cazul învățământului preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: resursele umane; participarea la educație; rezultatele elevilor și rezultatele educației pe piața muncii. Setul de indicatori a fost calculat atât pe ansamblul sistemului, cât și pentru fiecare nivel de educație în parte (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, postliceal și de maiștri).

Raportul prezintă de asemenea o analiză cu privire la situația României referitoare la atingerea țăintelor stabilite la nivel european în orizontul de timp 2020.

Pentru calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la educație ale Institutului Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2013/2014. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2012/2013, datele pentru 2013/2014 nefiind disponibile la momentul realizării analizei.

Datele cu privire la rezultatele elevilor la examenele naționale la clasa a VIII-a și cele de la bacalaureat, pentru anul 2014, au fost furnizate de Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Pentru analizele comparative la nivel european au fost utilizate baze de date și rapoarte ale EUROSTAT, OECD și Banca Mondială.

I. RESURSELE UMANE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

Ansamblul sistemului de învățământ

Evoluția efectivilor de personal din învățământul preuniversitar

În perioada de referință a raportului, personalul angajat în învățământ a înregistrat o ușoară creștere. Cu excepția învățământului liceal și profesional, care înregistrează ușoare scăderi, numărul cadrelor didactice pe niveluri de educație a crescut la fiecare nivel de învățământ.

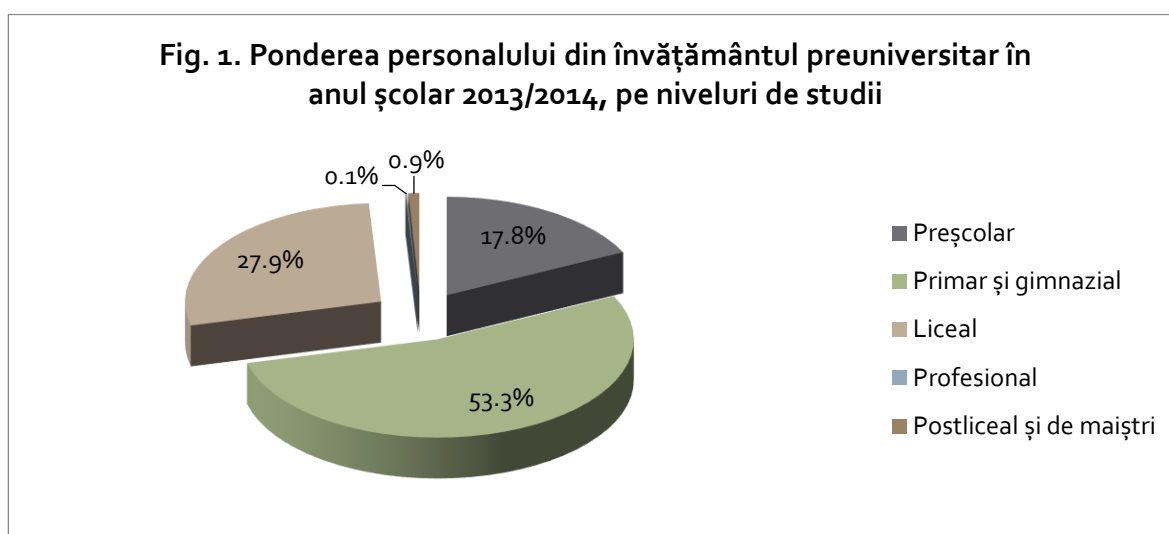
În anul școlar 2013/2014, numărul angajaților din învățământul preuniversitar a înregistrat o ușoară creștere în comparație cu anul precedent, cu aproximativ 3 mii de persoane (Tabel 1). Evoluții se înregistrează în cazul personalului didactic, didactic auxiliar, de întreținere și operațional. În cazul personalului administrativ, tendința descendentă continuă, însă nu este la fel de evidentă ca în anul precedent.

Tabel 1. Structura efectivelor personalului din învățământul preuniversitar, anul școlar 2013/2014

Nivel învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal	% personal didactic
Preșcolar	35433	2156	1409	15126	54124	65.47
Primar și gimnazial	125454	10631	2484	23395	161964	77.46
Liceal	56843	9798	2637	15588	84866	66.98
Profesional	142	16	0	15	173	82.08
Postliceal și de maiștri	1933	272	297	213	2715	71.20
Total	219805	22873	6827	54337	303842	72.34

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2014.

Din totalul personalului din învățământul preuniversitar, peste jumătate funcționează în ciclul primar și gimnazial, aproape 30% în liceu, aproape 18% în învățământul preșcolar, și ponderi reduse în învățământul profesional și în cel postliceal și de maiștri (Fig. 1). În învățământul primar și gimnazial special funcționează 5,4% din totalul personalului, respectiv 5% dintre cadrele didactice cuprinse în aceste niveluri.

Pe categorii de personal, s-au înregistrat evoluții pozitive ale efectivelor de personal didactic, personal didactic auxiliar și personal de întreținere și operațional, în același timp cu scăderi în cazul personalului administrativ.

Pe niveluri de educație, scăderea sau creșterea efectivelor de personal se corelează, în mod firesc, cu tendințele efectivelor de elevi. Astfel, cele mai importante creșteri de personal (în cifre absolute) se înregistrează în învățământul primar (aproape 2 mii persoane), ca urmare a trecerii clasei pregătitoare în componența acestui nivel de studiu. După o importantă scădere a efectivelor personalului înregistrată anul școlar anterior în învățământul preșcolar, ca urmare a aceleiași măsuri de politică educațională, în 2013-2014, la acest nivel de educație se înregistrează o tendință de creștere. Efectivele de personal din învățământul liceal își continuă scăderea, dar

mai puțin semnificativă decât în anul precedent. A crescut numărul de personal și în învățământul postliceal și de maiștri, care a devenit o rută din ce în ce mai solicitată de absolvenții de liceu fără bacalaureat.

La nivel general, **ponderea personalului didactic** în total personal din învățământ a rămas relativ constantă, reprezentând 72,3% din totalul angajaților din învățământ. Și în acest caz observăm diferențele pe niveluri de educație: cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial au o pondere de 77,5% în totalul personalului din învățământ, în timp ce în învățământul preșcolar ponderea este de aproape 66%, iar în învățământul liceal de aproximativ 67%. În cazul învățământului postliceal și de maiștri, ponderea personalului didactic este de 71,2%, în ușoară creștere în comparație cu anul anterior.

În ultimii doi ani școlari, ponderea **personalului didactic auxiliar** a înregistrat o creștere la toate nivelurile de educație. Efectivele de **personalul administrativ** înregistrează scăderi în comparație cu anul școlar anterior.

Efectivele de personal didactic sunt în creștere ușoară la toate nivelurile de învățământ, cu excepția învățământului liceal și profesional – Tabel 2. Evoluția acestui indicator se corelează cu cea a numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ.

Tabel 2. Evoluția numărului de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență

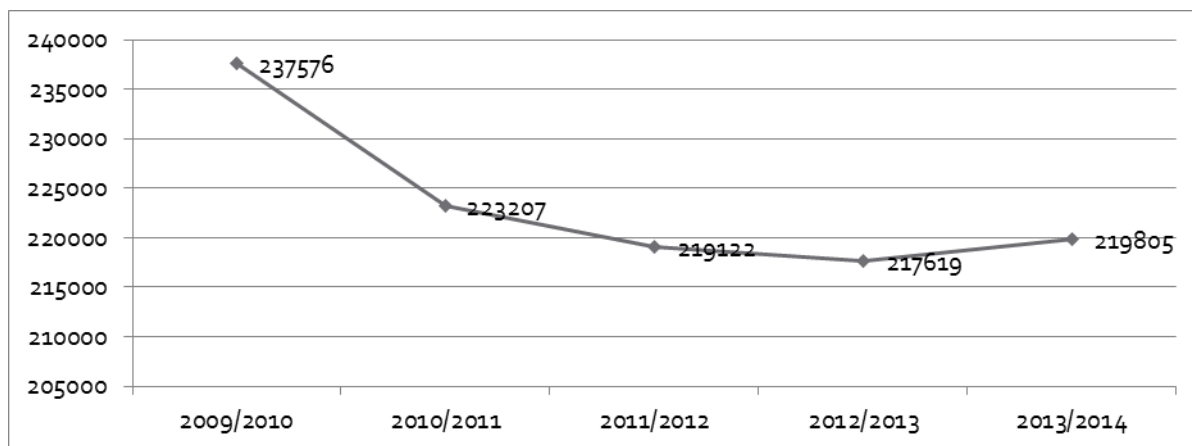
Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Preșcolar	Total	38322	37353	37391	35071	35433
	Urban	22202	22032	22164	21114	21666
	Rural	16120	15321	15227	13957	13767
Primar	Total	52272	47560	45959	50626	50857
	Urban	24306	22309	21881	24578	24961
	Rural	27966	25251	24078	26048	25896
- Primar de masă	Total	49817	45291	43693	48349	48425
	Urban	22012	20166	19759	22448	22670
	Rural	27805	25125	23934	25901	25755
- Primar special	Total	2455	2269	2266	2277	2432
	Urban	2294	2143	2122	2130	2291
	Rural	161	126	144	147	141
Gimnazial	Total	82959	77445	74968	73014	74597
	Urban	40298	37149	36131	34946	35771
	Rural	42661	40296	38837	38068	38826
- Gimnazial de masă	Total	79059	73511	71093	69084	70687
	Urban	36642	33474	32538	31262	32094
	Rural	42417	40037	38555	37822	38593
- Gimnazial special	Total	3900	3934	3875	3930	3910
	Urban	3656	3675	3593	3684	3677
	Rural	244	259	282	246	233
Liceu	Total	60255	59609	59380	57080	56843
	Urban	56077	55095	54839	52587	52307
	Rural	4178	4514	4541	4493	4536
Profesional/ SAM	Total	2803	116	64	150	142
	Urban	1745	111	62	135	124
	Rural	1058	5	2	15	18
Postliceal	Total	965	1124	1360	1678	1933
	Urban	960	1112	1306	1634	1876

	Rural	5	12	54	44	57
Total	Total	237576	223207	219122	217619	219805
	Urban	145588	137808	136383	134994	136705
	Rural	91988	85399	82739	82625	83100

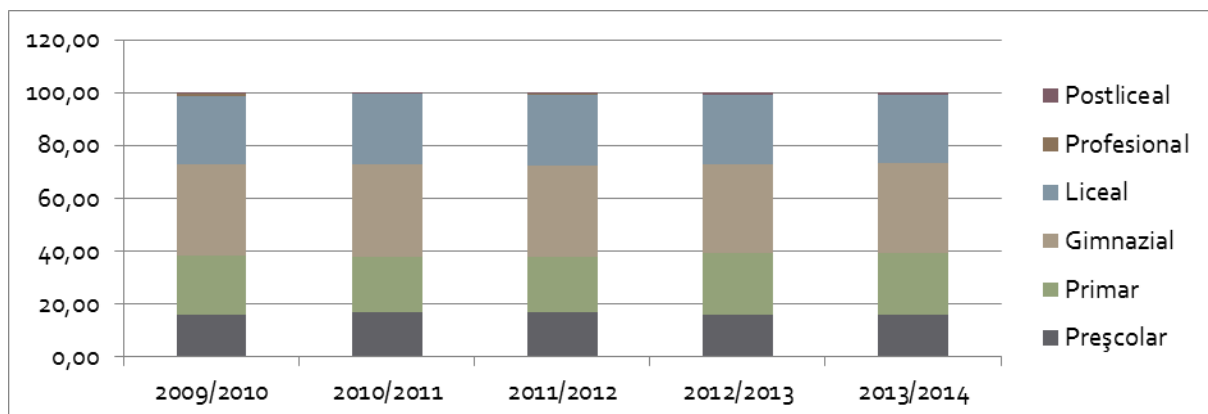
Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010 -2014.

Fig. 2. Evoluția personalului didactic din învățământul preuniversitar - Total

Pe niveluri de învățământ

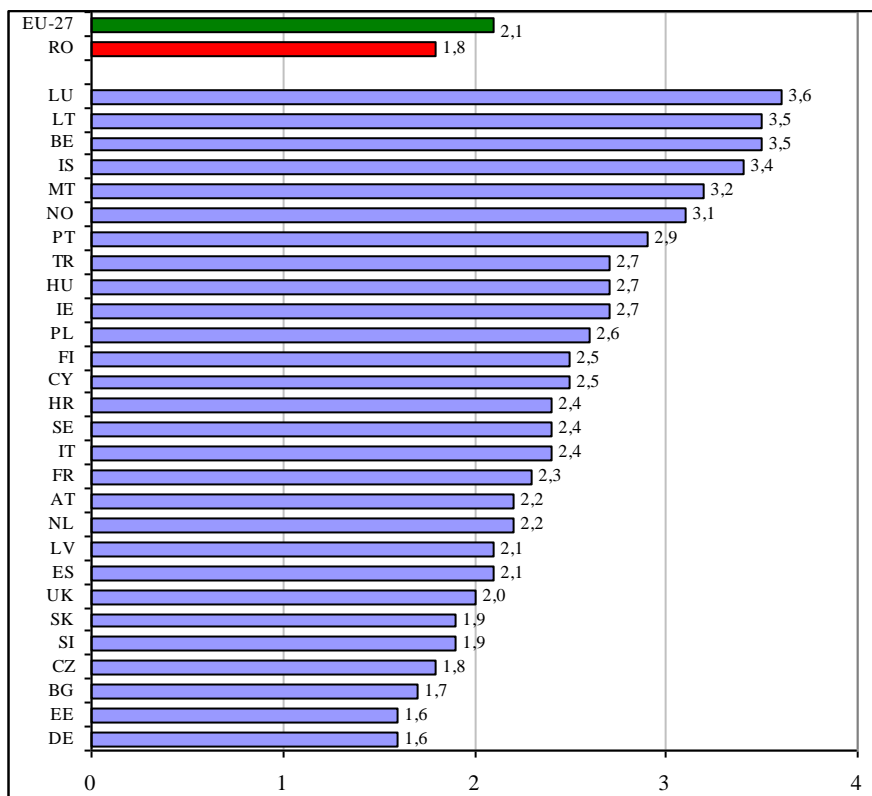
Efectivele de personal didactic prezintă unele variații în funcție de nivelul de învățământ. Astfel, în cadrul învățământului preșcolar, primar (de masă și special), gimnazial de masă și postliceal se înregistrează ușoare creșteri față de anul școlar anterior, iar la nivelul învățământului special gimnazial, liceal și profesional se înregistrează ușoare scăderi. Evoluția acestui indicator se corelează cu cea a numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ. Măsura de introducere a clasei pregătitoare, reorganizarea învățământului profesional și politica de personal din sectorul public explică, în principal, această evoluție.

Analiza **pe medii de rezidență** a numărului cadrelor didactice indică o creștere în mediul urban, la nivelul învățământului preșcolar, primar (de masă și special), gimnazial de masă și postliceal. În mediul rural a crescut numărul de cadre didactice în special în învățământul gimnazial de masă. În analiză, trebuie să avem în vedere și faptul că rețeaua școlară este inegal dezvoltată pe medii de rezidență în cazul învățământului liceal, postliceal, cât și al celui special (în defavoarea mediului rural).

La nivelul anului 2010, cadrele didactice din învățământul primar și secundar reprezentau 2.1 % (aproximativ 5 milioane persoane) din totalul populației active de la nivel european.

Procentele diferă considerabil de la o țară la alta. Cele mai mici valori ale indicatorului s-au înregistrat în Germania, Estonia și Bulgaria, iar cele mai mari în Luxemburg, Lituania și Belgia. România are, în medie, 1,8% cadre didactice din învățământul primar și secundar raportate la populația activă.

Fig. 3. Cadre didactice în învățământul primar și secundar (ISCED 1-3) ca procent din totalul populației active, 2010

Sursa: Key Data on School Teachers and Leaders, Eurydice, 2013.

Ponderea personalului didactic calificat

În anul școlar 2013/2014, ponderea personalului didactic calificat a crescut la nivelul învățământului profesional și postliceal și a stagnat la nivelul învățământului primar. În cazul celorlalte niveluri de învățământ valoarea acestui indicator scade ușor. La nivelul învățământului liceal se înregistrează o pondere mai crescută a cadrelor didactice calificate din mediul rural decât a celor din mediul urban.

În învățământul preșcolar, pe fondul unei ușoare creșteri a numărului total de personal didactic, a scăzut ușor ponderea cadrelor didactice calificate. Această situație este mai evidentă la nivelul învățământului preșcolar din mediul rural, decât în urban (scădere cu 0,8p.p. în rural, respectiv cu 0,3 p.p. în urban).

În învățământul primar ponderea cadrelor didactice calificate înregistrează aceeași valoare ca și în anul școlar precedent la nivel general, cu o scădere cu 0,3 p.p. a ponderii cadrelor didactice din urban și o creștere cu 0,3 p.p. în rural.

Tendența de scădere ușoară a ponderii personalului didactic calificat se regăsește și la nivelul gimnaziului. Ecartul pe medii de rezidență, la acest nivel de învățământ scade față de anul anterior și revine la cel din 2011/2012 (Tabel 3).

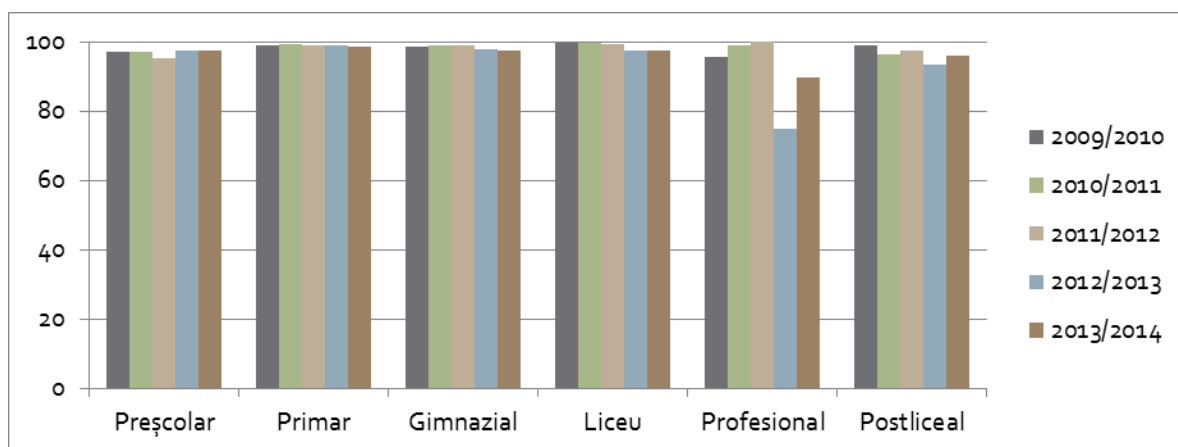
Tabel 3. Ponderea cadrelor didactice calificate pe niveluri de învățământ

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
		%	%	%	%	%
Preșcolar	Total	95,4	95,6	95,2	97,3	96,9
	Urban	97,0	97,1	95,4	97,6	97,3
	Rural	93,2	93,3	95,0	96,9	96,1
Primar	Total	98,5	98,8	98,8	98,0	98,0
	Urban	98,9	99,4	99,1	98,8	98,5
	Rural	98,1	98,3	98,6	97,2	97,5
Gimnazial	Total	97,1	97,8	98,1	96,8	96,6
	Urban	98,6	99,1	99,1	97,9	97,5
	Rural	95,7	96,8	97,4	95,9	95,8
Liceu	Total	99,5	99,4	99,3	97,6	97,5
	Urban	99,5	99,5	99,4	97,6	97,5
	Rural	99,1	98,7	99,2	97,6	97,9
Profesional (SAM)	Total	96,0	96,6	100,0	77,3	89,4
	Urban	95,5	99,1	100,0	74,8	89,5
	Rural	97,0	40,0	100,0	100,0	88,9
Postliceal	Total	98,9	96,4	97,6	93,4	96,0
	Urban	98,9	96,3	97,5	93,3	95,9
	Rural	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

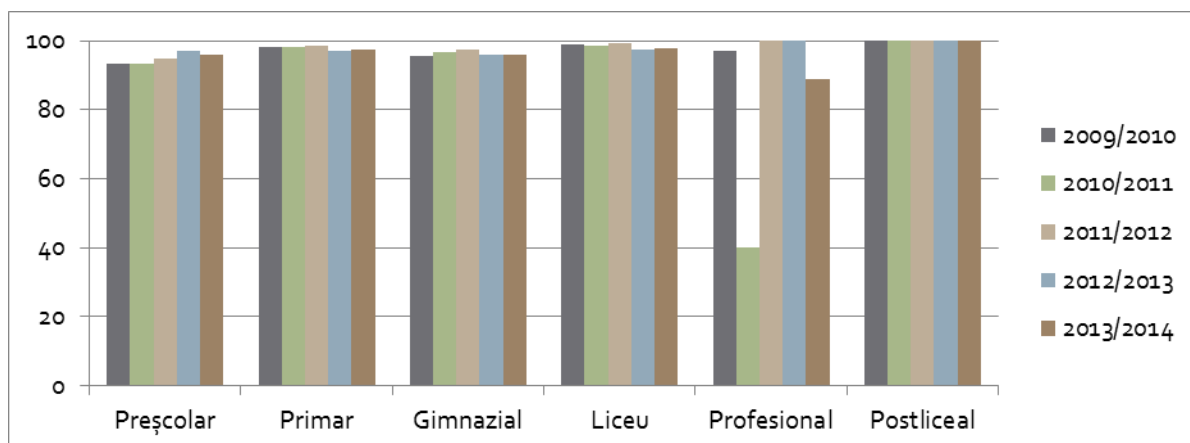
Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Fig. 4. Ponderea cadrelor didactice calificate, pe medii de rezidență și niveluri de învățământ-Urban

Rural

Și în învățământul liceal ponderea personalului didactic calificat scade ușor în comparație cu anul precedent. În seria de date prezentată, este primul an în care ecartul dintre urban și rural la nivelul învățământului liceal este în favoarea mediului rural (97,9% în rural, respectiv 97,5% în urban).

În cazul învățământului profesional și al învățământului postliceal, ponderea personalului calificat crește semnificativ față de anul școlar anterior.

Datele referitoare la personalul calificat din sistemul de învățământ evidențiază nevoia identificării – în special pentru nivelurile preșcolar, primar, gimnazial și liceal – a posturilor dificil de acoperit cu personal calificat, precum și evaluarea oportunității dezvoltării unor programe prin care să fie stimulată atragerea personalului calificat în școli. De asemenea, este oportună continuarea programelor de formare/calificare pentru tinerii care provin din localități dezavantajate și care doresc să se întoarcă să lucreze ca profesori în școlile din aceste comunități.

Ponderea personalului didactic cu normă întreagă

În anul școlar 2013/2014 nu s-au înregistrat schimbări semnificative în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, iar diferențele pe medii de rezidență s-au redus.

Pe niveluri de studiu, în perioada de referință, ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul preșcolar înregistrează cea mai ridicată valoare în comparație cu celelalte niveluri de învățământ (99,4%), înregistrând o valoare similară cu anul școlar anterior.

De asemenea, ponderi ridicate de personal cu timp integral de lucru se înregistrează în învățământul primar de masă (98%) și în învățământul primar și gimnazial special (97% respectiv 94,2%).

Tabel 4. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) pe niveluri de învățământ (%)

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Preșcolar	Total	99,1	98,8	98,4	99,5	99,4
	Urban	98,9	98,5	98,0	99,4	99,3

	Rural	99,4	99,2	98,9	99,6	99,4
Primar	Total	93,8	95,2	94,8	97,8	98,0
	Urban	94,9	96,2	95,5	98,4	98,2
	Rural	92,9	94,2	94,1	97,2	97,7
- Primar de masă	Total	93,7	95,1	94,7	97,8	98,0
	Urban	94,7	96,2	95,4	98,4	98,3
	Rural	92,9	94,2	94,1	97,2	97,7
- Primar special	Total	96,3	96,6	96,4	97,9	97,0
	Urban	96,4	96,5	96,4	97,9	96,9
	Rural	95,7	97,6	96,5	97,3	98,6
Gimnazial	Total	71,2	69,1	66,7	73,1	72,2
	Urban	76,5	74,6	71,1	77,3	76,8
	Rural	66,3	64,1	62,8	69,2	68,0
- Gimnazial de masă	Total	70,2	67,9	65,4	71,8	71,0
	Urban	75,0	72,7	68,8	75,2	74,8
	Rural	66,1	63,9	62,6	69,0	67,8
- Gimnazial special	Total	91,3	92,2	91,5	95,3	94,2
	Urban	91,2	92,1	91,5	95,4	94,1
	Rural	93,4	93,4	91,8	93,9	95,3
Liceu	Total	84,4	82,4	79,9	84,8	83,4
	Urban	84,8	82,9	80,2	84,9	83,5
	Rural	79,7	76,5	76,1	82,8	82,0
Profesional/ SAM	Total	70,3	70,7	92,2	72,0	78,9
	Urban	69,6	69,4	93,5	68,9	77,4
	Rural	71,5	100,0	50,0	100,0	88,9
Postliceal	Total	61,7	66,4	58,5	60,7	62,9
	Urban	62,0	66,8	58,3	60,2	62,4
	Rural	0,0	25,0	61,1	77,3	78,9

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

O pondere mai scăzută a personalului cu normă întreagă se constată și în învățământul gimnazial de masă (71%), în ușoară scădere față de anul anterior.

Dacă în anul școlar anterior, învățământul liceal înregistra o creștere a ponderii personalului cu timp integral de lucru, în anul școlar de referință, acest indicator este în ușoară scădere, cu 1,5 p.p. (83,4%).

În învățământul postliceal continuă să se înregistreze cea mai scăzută pondere a cadrelor didactice cu timp integral de lucru (62,9%), în condițiile în care mare parte din profesorii care predau în școlile postliceale au adesea norma de bază în alte unități de învățământ.

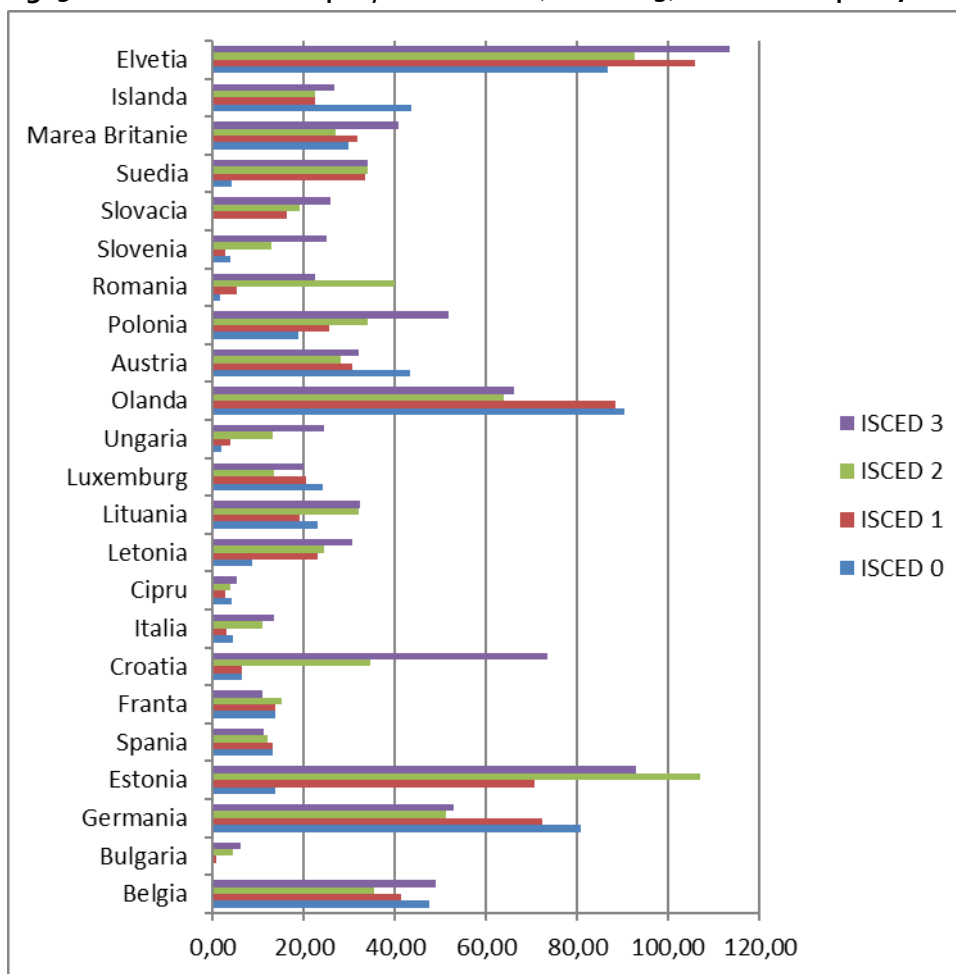
O analiză **pe medii de rezidență** indică faptul că, în învățământul profesional se observă cea mai importantă reducere a decalajului dintre mediul urban și mediul rural, în anul școlar 2013/2014. Astfel, ecartul de 31,1 p.p. înregistrat cu un an înainte s-a redus la 11,5 p.p. Scăderi ale ecartului pe medii de rezidență, la nivelul personalului cu normă întreagă se înregistrează și la nivelul învățământului liceal și primar.

La nivelul învățământului postliceal diferențele sunt mai dificil de estimat, din cauza dezechilibrului dintre numărul de unități școlare de acest nivel pe medii de rezidență. Este de remarcat totuși faptul că ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul

postliceal continuă să fie sensibil mai ridicată în mediul rural în comparație cu cel urban (78,9% față de 62,4%).

La nivelul țărilor europene există diferite politici de flexibilizare a sistemelor de recrutare a profesorilor, printre care și reglementările ce stabilesc condițiile de angajare pe o perioadă limitată în sistemul de educație preuniversitar. În Europa, doar România, Franța și Islanda nu au astfel de reglementări. Raționalizarea rețelei școlare și introducerea unor servicii educaționale suplimentare (de exemplu, de tipul "școală după școală") pot fi sprijinite de măsuri adecvate de reglementare a condițiilor în care se pot face angajări pentru un timp parțial de lucru.

Fig. 5. Personal cu normă parțială de lucru (ISCED 1-3) la nivel european, 2012

Sursa: EUROSTAT, 2014.

Ponderea personalului didactic feminin

În anul școlar 2013/2014 ponderea personalului didactic feminin a continuat să crească la nivelul ansamblului sistemului de învățământ preuniversitar, comparativ cu anul anterior. Pe niveluri de studiu se înregistrează următoarea situație: cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât numărul personalului didactic feminin este mai mare.

Datele privind ponderea personalului didactic feminin în sistemul românesc de învățământ susțin realitățile ce se înregistrează la nivel european: cea mai mare pondere a profesorilor femei se regăsește la nivel primar și secundar inferior; cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât numărul personalului didactic feminin este mai mare.

În comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut ușor (Tabel 5), la nivelul ansamblului sistemului de educație de nivel preuniversitar, cadrele didactice de gen feminin reprezentând peste trei sferturi din totalul personalului didactic (78,8%).

Tabel 5. Ponderea personalului feminin în totalul personalului didactic

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Preșcolar	Total	99,7	99,6	99,7	99,7	99,6
	Urban	99,8	99,8	99,8	99,7	99,7
	Rural	99,6	99,5	99,5	99,6	99,5
Prima	Total	86,1	86,8	86,9	88,1	88,6
	Urban	90,0	90,6	90,9	91,8	92,1
	Rural	82,8	83,4	83,3	84,6	85,2
- Primar de masă	Total	86,0	86,7	86,9	88,1	88,6
	Urban	90,1	90,9	91,2	92,1	92,4
	Rural	82,8	83,4	83,3	84,6	85,2
- Primar special	Total	88,6	87,9	87,8	88,6	89,6
	Urban	88,6	87,9	87,7	88,7	89,5
	Rural	88,8	87,3	88,2	87,1	90,8
Gimnazial	Total	68,3	68,8	68,8	69,3	69,8
	Urban	71,6	72,3	72,3	72,8	73,0
	Rural	65,1	65,6	65,5	66,1	66,8
- Gimnazial de masă	Total	67,7	68,1	68,1	68,6	69,1
	Urban	70,7	71,3	71,2	71,7	71,8
	Rural	65,0	65,5	65,4	66	66,8
- Gimnazial special	Total	80,8	81,6	81,7	82,2	82,4
	Urban	80,9	81,9	82,1	82,4	82,8
	Rural	78,3	77,2	76,2	78,5	77,3
Liceu	Total	67,8	68,1	68,7	68,9	69,1
	Urban	68,3	68,5	69,1	69,4	69,6
	Rural	60,5	62,5	63,2	63,3	64,0
Profesional/ SAM	Total	58,3	50,9	56,3	52,7	63,4
	Urban	59,2	51,4	56,5	55,6	66,9
	Rural	56,8	40,0	50,0	26,7	38,9
Postliceal	Total	68,4	69,9	72,0	74,7	76,4
	Urban	68,5	69,9	73,4	75,7	77,6
	Rural	40,0	75,0	38,9	38,6	36,8

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Pe niveluri de învățământ, cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar (unde au o pondere de 99,6%) și primar de masă (88,6%), precum și în învățământul primar special și gimnazial special (89,6%, respectiv 82,4%).

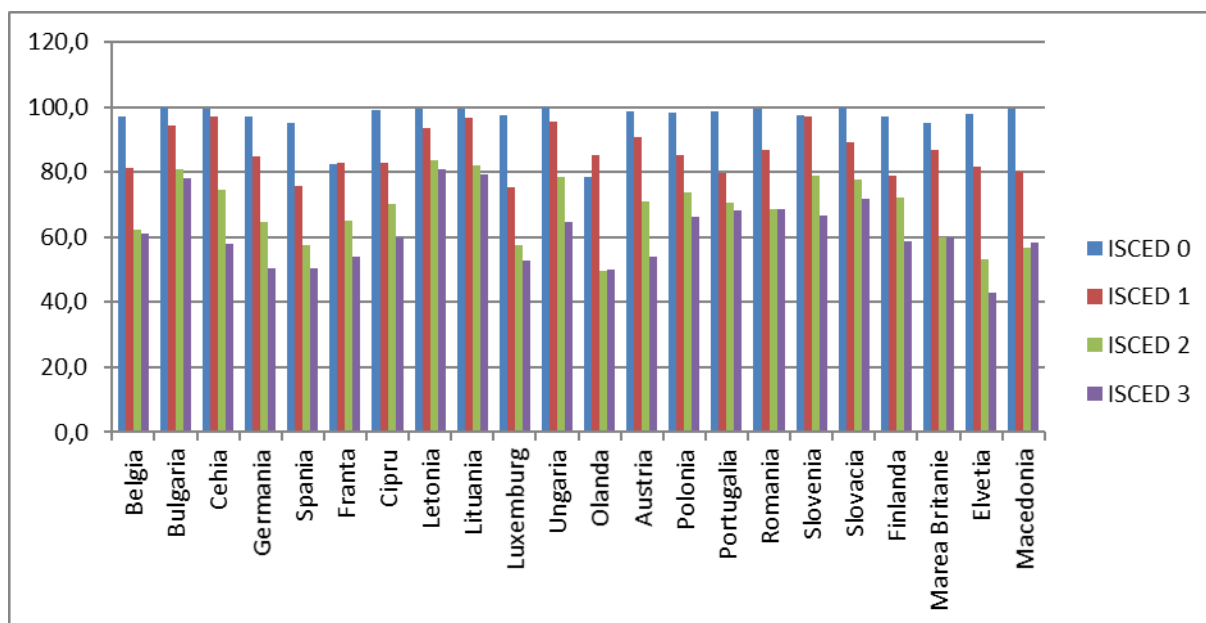
În învățământul gimnazial de masă, liceal și post-liceal femeile reprezintă aproximativ 70% din totalul personalului didactic. Ponderea cea mai scăzută se înregistrează în învățământul

profesional (63,4%). În cazul învățământului postliceal observăm o ușoară creștere a ponderii personalului feminin, până la valoarea de 76,4%.

În cazul acestui indicator observăm că se mențin anumite diferențe **pe medii de rezidență**. Astfel, cadrele didactice de gen feminin sunt cu aproximativ 7 p.p. mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural, la următoarele niveluri de studiu: cu aproximativ 8 p.p. în învățământul primar de masă, cu 6 p.p. în cazul liceului și cu 5 p.p. în învățământul gimnazial de masă. În cazul învățământului preșcolar aceste diferențe sunt mult mai reduse (sub 1 p.p.). Cea mai importantă diferență pe medii apare în cazul învățământului postliceal de 40,8 p.p.

La nivelul învățământului liceal, Olanda, Spania și Germania întâlnim ponderea cea mai scăzută a personalului feminin în cazul învățământului secundar superior (aproximativ 50%), în timp ce în Letonia sau Lituania, acest indicator este de aproximativ 80%, apropiat de cel înregistrat în învățământul primar (aproximativ 90%).

Fig. 6. Ponderea personalului didactic feminin (ISCED 0-3) la nivel european, date comparative 2012

Sursa: EUROSTAT, 2014

Numărul de copii ce revin la un cadru didactic

Numărul elevilor ce revin la un cadru didactic a rămas relativ constant în comparație cu anul anterior în cazul majorității nivelurilor de învățământ, cu excepția învățământului liceal și profesional. În urma măsurii de introducere a clasei pregătitoare în învățământul primar, în grădinițe a scăzut numărul de copii/educator. Concomitent, numărul de elevi/cadru didactic a crescut în învățământul primar, însă această evoluție se constată doar în cazul mediului urban.

Raportul elevi per cadru didactic a înregistrat și în anul 2013/2014 valori relativ constante în comparație cu anul școlar precedent, pentru majoritatea nivelurilor de învățământ (Tabel 6). Excepție fac învățământul liceal și cel profesional, unde se înregistrează o scădere a numărului de elevi ce revine unui cadru didactic.

Tabel 6. Numărul elevilor per cadru didactic în învățământul pre-universitar

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Preșcolar	Total	17	18	18	16	16
	Urban	16	17	17	15	15
	Rural	19	20	20	18	18
Primar	Total	16	17	18	18	19
	Urban	17	18	19	20	20
	Rural	15	17	17	17	17
- Primar de masă	Total	17	18	18	19	19
	Urban	19	20	20	21	22
	Rural	15	17	17	17	17
- Primar special	Total	3	3	3	3	3
	Urban	3	3	3	3	3
	Rural	2	3	3	3	3
Gimnazial	Total	11	11	11	11	11
	Urban	11	12	12	12	12
	Rural	10	10	10	10	10
- Gimnazial de masă	Total	11	12	11	12	11
	Urban	12	13	13	13	13
	Rural	10	10	10	10	10
- Gimnazial special	Total	3	3	3	3	3
	Urban	3	3	3	3	3
	Rural	3	2	2	3	3
Liceal, profesional și postliceal	Total	16	16	16	16	15
	Urban	16	16	16	16	15
	Rural	15	16	16	16	15

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat). În acest caz, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Pe niveluri de studiu, cel mai scăzut raport (11 elevi/cadru didactic) continuă să se înregistreze în cazul învățământului gimnazial, în timp ce învățământul primar are cea mai ridicată valoare (19 elevi/cadru didactic).

Atât în învățământul primar, cât și în învățământul gimnazial se înregistrează diferențe semnificative între învățământul special și cel de masă, determinate de specificul activității didactice: în învățământul special un cadru didactic lucrează în medie cu 2-3 copii, comparativ cu media de 16-19 copii din învățământul primar de masă sau de 11 copii în învățământul gimnazial de masă.

Mediul de rezidență rămâne un important factor de diferențiere al acestui indicator, cu excepția învățământului liceal și profesional unde întâlnim în ambele cazuri un raport de 15 elevi/cadru didactic. În cazul învățământului preșcolar media este sensibil mai ridicată în mediul rural, în timp

ce în învățământul primar și gimnazial raportul se inversează în favoarea mediului urban. Diferențele pe medii de rezidență par să rămână constante în ultimii ani.

În ultimul deceniu, în învățământul gimnazial din mediul rural se înregistrează cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ: 10 elevi la 1 profesor. Acest lucru demonstrează că politicile de personal și măsurile de raționalizare a rețelei în școlile rurale nu au încă eficacitatea așteptată. De asemenea, politicile în aria formării profesionale continue a cadrelor didactice rămân o prioritate și trebuie să țină seama într-o măsură mai ridicată de diferențele existente în prezent în sistemul de educație, în ceea ce privește numărul mediu de elevi cu care se lucrează la clasă.

Alte date statistice oferite de ARACIP evidențiază diferențe semnificative pe județe privind numărul de elevi per cadru didactic la nivelul întregului sistem de învățământ preuniversitar românesc: de la județe cu valori ridicate ale indicatorului, cuprinse între 14-18 elevi/cadru didactic (Ialomița, Ilfov, Călărași, Suceava, Botoșani, Iași) la județe cu valori reduse, de 11-12 elevi/cadru didactic (Teleorman, Olt, Covasna, Harghita, Cluj, Alba, Caraș Severin).

La nivel european, numărul elevilor ce revin la un cadru didactic (calculat ca raport dintre totalul elevilor considerați ca fiind înscriși în învățământul de zi și totalul profesorilor considerați ca având normă întreagă de predare – „full-time students” / „full-time teachers”) are valori diferite de la o țară la alta, între un maxim de 17,8 elevi/profesor în Marea Britanie și un minim de 8,1 elevi/profesor în Lituania. În cazul României, valorile indicatorului sunt în creștere de la un an la altul.

Tabel 7. Numărul elevilor per cadru didactic la nivel european

Țara	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Romania	14,1	14,3	15,2	15,4
Marea Britanie	15,8	17,3	17,7	17,8
Franța	14,6	14,4	14,4	14,7
Germania	16,6	16,1	15,7	15,4
Bulgaria	13,5	13,6	13,8	13,9
Republica Cehă	14,2	14,2	13,3	13,2
Ungaria	11,4	11,4	11,3	11,3
Belgia	10,5	10,5	10,5	10,5
Lituania	8,0	8,3	8,1	8,1

Sursa: EUROSTAT, 2014.

II. PARTICIPAREA ȘCOLARĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

Ansamblul sistemului de învățământ

Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

În anul școlar 2013/2014, numărul de elevi din învățământul preuniversitar a fost de 3.214,8 mii. S-a menținut tendința de scădere a efectivelor de elevi, cu care s-a confruntat sistemul de educație în ultimul deceniu. Unele niveluri de studiu au înregistrat creșteri ale efectivelor de elevi, altele, scăderi accentuate. Cele mai importante creșteri ale efectivelor de elevi au fost la

nivelul învățământului primar, la nivelul învățământului postliceal, precum și la nivelul învățământului profesional. La nivelul liceului s-au înregistrat cele mai mari scăderi ale numărului de elevi, în comparație cu anul anterior.

În ultimii 5 ani, **efectivele de elevi cuprinse în sistemul românesc de învățământ preuniversitar au fost în scădere de la un an la altul.** Această stare de fapt constituie un efect direct al evoluțiilor demografice. Astfel, conform estimărilor realizate de INS, rata brută a natalității a scăzut în ultimii ani, situându-se sub nivelul valorii indicatorului la nivel UE (în 2013, 9,3% în România și 10,2% în UE).

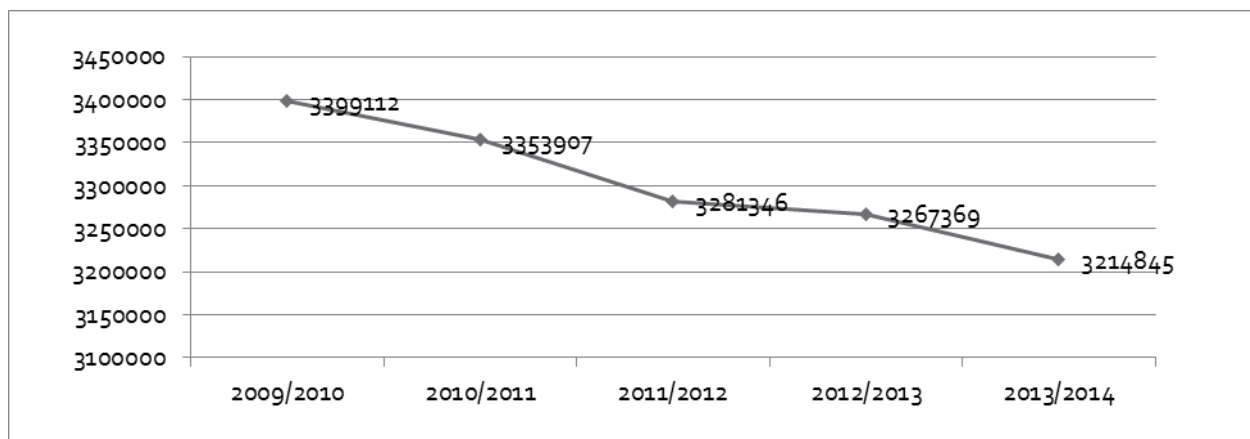
Efectivele de elevi au scăzut de la un an școlar la altul cu 14 mii până la 72 mii elevi/an. În anul școlar 2013/2014, sistemul preuniversitar de învățământ românesc a cuprins 3214,8 mii elevi (Tabel 8), în scădere cu 52 mii față de anul anterior.

Tabel 8. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Nivel de învățământ		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Preșcolar	Total	666123	673736	673641	581144	568217
	Urban	352857	364115	369962	324288	318963
	Rural	313266	309621	303679	256856	249254
Primar	Total	845679	828853	810126	931951	942747
	Urban	414547	410576	407984	485036	501520
	Rural	431132	418277	402142	446915	441227
- Primar de masă	Total	839174	822620	803902	925259	935824
	Urban	408381	404679	402140	478714	494982
	Rural	430793	417941	401762	446545	440842
- Primar special	Total	6505	6233	6224	6692	6923
	Urban	6166	5897	5844	6322	6538
	Rural	339	336	380	370	385
Gimnazial	Total	873997	862588	819280	812241	800507
	Urban	451433	444831	422467	418225	413352
	Rural	422564	417757	396813	394016	387155
- Gimnazial de masă	Total	864194	852480	809339	802324	790276
	Urban	442272	435349	413199	408956	403715
	Rural	421922	417131	396140	393368	386561
- Gimnazial special	Total	9803	10108	9941	9917	10231
	Urban	9161	9482	9268	9269	9637
	Rural	642	626	673	648	594
Liceu	Total	835343	864271	886521	829517	774335
	Urban	501650	492920	484086	445081	410197
	Rural	333693	371351	402435	384436	364138
Profesional/ SAM	Total	115432	54531	12382	19732	26484
	Urban	51747	25348	6990	7064	8057
	Rural	63685	29183	5392	12668	18427
Postliceal	Total	62538	69928	79396	92784	102555
	Urban	45835	52017	58326	64696	71341
	Rural	16703	17911	21060	28088	31214
Total	Total	3399112	3353907	3281336	3267369	3214845
	Urban	1818069	1789807	1749815	1744390	1723430
	Rural	1581043	1564100	1531521	1522979	1491415

* Include atât învățământul de masă, cât și învățământul special.

Fig. 7. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Tendința de scădere a efectivelor de elevi se reflectă în mod diferit în funcție de **nivelul de învățământ**. Astfel, ca urmare a trecerii copiilor de 6 ani în învățământ primar, continuă și în anul de referință al raportului scăderea numărului copiilor din **învățământul preșcolar** (568,2 mii copii, cu 13 mii mai puțin comparativ cu anul anterior), concomitent cu creșterea, nu la fel de accentuată ca în anul precedent, a numărului de elevi din **învățământul primar** (942,7 mii elevi, cu peste 10 mii mai mult față de anul anterior). La nivelul învățământului primar, creșterea s-a înregistrat doar în mediul urban (peste 16 mii elevi), determinată fiind de creșterea numărului copiilor de 6 ani care intră în clasa I (până în acest an școlar, datele statistice au arătat că multe familii din urban optau pentru înscrierea copiilor în clasa I cât mai târziu, peste 7 ani, deși reglementările prevedeau școlarizarea începând cu vârsta de 6 ani). La nivelul **învățământului gimnazial** au scăzut efectivele de elevi, cu peste 11 mii față de anul anterior, mai mult în mediul rural decât în mediul urban.

În **învățământul liceal** se identifică cea mai accentuată tendință de scădere a efectivelor de elevi față de anul anterior (774,3 mii elevi, cu 55 mii mai puțin față de anul anterior).

De asemenea, măsurile de revigorare a **învățământului profesional** au determinat orientarea mai multor elevi către această filieră de studiu. Astfel, în anul școlar 2013/2014, în învățământul profesional au fost înscriși 26,4 mii elevi, cu 25,5% mai mulți față de anul anterior. Același trend ascendent se înregistrează și în **învățământul postliceal**: 102,5 mii elevi în 2013/2014, cu 9,7 mii mai mult față de anul anterior.

Rata brută de cuprindere școlară la toate nivelurile de învățământ preuniversitar

În anul școlar 2013/2014 rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație, ca raport din populația în vârstă de 6-23 ani a fost de 74,7%. Creșterea valorii indicatorului față de anul anterior este efect al includerii clasei pregătitoare în învățământul obligatoriu. În anul de referință, 76,9% din populația de 3-21 ani se afla în sistemul formal de educație (inclusiv

grădinița). De asemenea, aproape 90% din populația școlară de 3-18 ani frecventa sistemul de educație (de la grădiniță până la liceu).

După o perioadă de scădere constantă a ratei brute de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ, aceasta a înregistrat o ușoară creștere în special începând cu anul 2012/2013, ca urmare a includerii în sistemul de învățământ obligatoriu a clasei pregătitoare (ce a determinat creșterea ponderii copiilor de 6 ani cuprinși în sistemul de educație).

La nivelul întregii țări, o cincime din populație este cuprinsă în sistemul de învățământ, cu procentaj scăzând de la 21,2% în primul an al perioadei analizate, până la 18,8% în anul 2013.

În anul școlar 2013/2014 indicatorul **rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ** și-a continuat tendința ascendentă, mai evident decât în anul precedent, 74,7% dintre copiii și tinerii de 6-23 ani fiind cuprinși în sistemul de învățământ, de la învățământul primar la cel superior.

Tabel 9. Rata brută de cuprindere școlară de la învățământul primar la cel superior, ca raport din populația în vârstă de 6/7-23 ani

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	78,7	77,0	74,1	74,3	74,7
Feminin	81,8	79,1	75,3	75,2	76,1
Masculin	76,5	75,0	72,9	73,4	72,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

O creștere mai amplă a indicatorului a fost înregistrată în cazul populației feminine, în timp ce populația masculină a înregistrat o ușoară scădere. Pentru anul 2013/2014, calculul ratei brute de cuprindere școlară pentru diferite niveluri de învățământ evidențiază următoarele date:

- De la învățământul preșcolar la cel superior, la nivelul anului 2013/2014, în sistemul formal de educație a fost cuprinsă 76,4% din populația de 3-23 de ani (ISCED 0-5), în ușoară creștere față de anul școlar anterior.

Tabel 10. Rata brută de cuprindere școlară de la învățământul preșcolar la cel superior, ca raport din populația în vârstă de 3-23 ani

	2013/2014
Total	76,4
Feminin	77,6
Masculin	74,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2014.

- Raportându-ne numai la învățământul preuniversitar, 76,9% din populația de 3-21 ani a fost cuprinsă în sistemul de educație (ISCED 0-4). Concomitent, o pondere semnificativă din tinerii de 19-21 ani se afla în învățământul terțiar.

Tabel 11. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal și postliceal) ca raport din populația în vârstă de 3-21 ani

	2013/2014
Total	76,9
Feminin	77,5
Masculin	75,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2014.

- Dacă se iau în calcul numai elevii de 3-18 ani de la învățământul preșcolar la cel liceal (ISCED 0-3), rata de cuprindere în sistemul formal de educație are valoarea de 89,4%.

Tabel 12. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal) ca raport din populația în vârstă de 3-18 ani

	2013/2014
Total	89,4
Feminin	89,4
Masculin	88,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2014.

Durata medie de frecvență a învățământului

Durata medie de frecvență a sistemului de învățământ în ansamblu a scăzut față de anul anterior: un copil stă 16,1 ani în sistemul formal de educație, de la grădiniță la învățământul superior. De la debutul în clasa pregătitoare la finalul liceului (ISCED 1-3), durata medie de viață școlară este de 11,5 ani.

Valoarea indicatorului speranța de viață școlară trebuie interpretată în relație cu un complex de factori: vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc.

În România, durata medie de frecvență a sistemului de educație (de la învățământul preșcolar la cel superior) este de 16,1 ani (prin raportare la durata teoretică de 21 ani, în intervalul 3-23 ani). Valoarea indicatorului a scăzut față de anul anterior (tabel 13).

O analiză a valorii indicatorului indică diferențe de gen, în favoarea fetelor, în principal ca o consecință a ratei mai mari de cuprindere a acestora în învățământul superior.

Tabel 13. Durata medie de frecvență a învățământului (de la învățământul preșcolar la cel superior) (ani)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	16,3	16,3	15,9	16,3	16,1
Feminin	16,5	16,5	16,1	16,5	16,3
Masculin	16,0	16,1	15,7	16,1	15,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Raportând indicatorul durata medie de viață școlară la diferite alte niveluri de studiu, se evidențiază următoarele:

- Durata medie de frecvență a învățământului de către un copil de 6 ani, de la învățământul primar la finalul celui superior (ISCED 1-5) este de 13,6 ani.

Tabel 14. Speranța de viață școlară pentru un copil în vârstă de 6 ani (ani)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	13,9	14,0	13,6	13,8	13,6
Feminin	14,2	14,2	13,7	13,9	13,9
Masculin	13,7	13,8	13,4	13,6	14,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

- De la învățământul primar la finalul liceului (ISCED 1-3), durata medie de viață școlară este de 11,5 ani.
- De la învățământul preșcolar la finalul celui liceal (ISCED 0-3), durata de viață școlară este de 14 ani.
- Un copil petrece o medie de 15 ani în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la finalul învățământului postliceal, ISCED 0-4).

La nivelul UE-28, speranța de viață școlară calculată la nivelul anului 2012 a fost de 17,6 ani. Cele mai mari valori ale indicatorului se înregistrează în țări precum Finlanda, Belgia, Danemarca, Olanda, iar cele mai reduse în Luxemburg, Slovacia, Croația, Cipru. România se situează sub media UE-28.

Tabel 15. Speranța de viață școlară (ISCED 0-6) – date comparative

	2012
UE-28	17.6
Romania	16.9
Finlanda	20.5
Danemarca	19.8
Belgia	19.6
Olanda	19.1
Lituania	18.9
Slovenia	18.5
Grecia	18.3
Polonia	18.3
Germania	18.2
Cehia	18.1
Portugalia	18.0
Letonia	17.9
Spania	17.9
Ungaria	17.7
Austria	17.2
Italia	17.1
Franța	16.5
Bulgaria	16.4
Croația	16.4
Slovacia	16.4
Luxemburg	15.1
Cipru	14.9

Sursa: Eurostat 2014.

Învățământul preșcolar

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar

În anul școlar 2013/2014, rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-5/6 ani în învățământul preșcolar a fost de 87,4%, valoare ușor mai scăzută față de anul școlar anterior. Cu toate acestea, rata brută este cu aproape 10 p.p. mai mare decât cea înregistrată înainte de introducerea clasei pregătitoare în învățământul obligatoriu. Diferențele valorii indicatorului de gen sunt ne semnificative statistic, cu un ușor avantaj pentru fete. Rata de cuprindere în învățământul preșcolar din mediul rural continuă să rămână semnificativ mai mică decât în mediul urban, ca urmare a ponderii reduse a copiilor de vârste mici care frecventează grădinițele de la sate. Aceste date semnaleză necesitatea implementării unor politici de susținere a participării la învățământului preșcolar din rural.

În anul 2013/2014, învățământul preșcolar a cuprins 568,2 mii copii, școlarizați în 1187 grădinițe și 10817 secții ce funcționează pe lângă alte niveluri de învățământ.

În anul școlar 2013/2014, **rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar** – reprezentând procentul copiilor cuprinși în grădiniță din totalul copiilor de vârstă corespunzătoare nivelului preșcolar – a scăzut față de anul anterior (87,4%), înregistrând, totuși, o valoare semnificativ mai ridicată față de cele din perioada 2009/2012. Această creștere aparentă a valorii indicatorului este, în primul rând, efect al includerii clasei pregătitoare în învățământul obligatoriu: s-a redus grupa de vârstă teoretică corespunzătoare învățământului preșcolar de la 3-6 ani la 3-5 ani, în același timp o parte semnificativă de copii cu vârsta de 6 și chiar 7 ani rămânând cuprinși încă în grădinițe.

Tabel 16. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar (3-5/6 ani)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Total	78,4	78,8	78,4	90,2	87,4
Urban	80,7	80,9	81,0	93,2	90,3
Rural	76,0	76,6	75,5	86,7	83,9
Feminin	78,7	79,1	78,8	90,5	87,7
Masculin	78,1	78,5	78,0	89,9	87,1

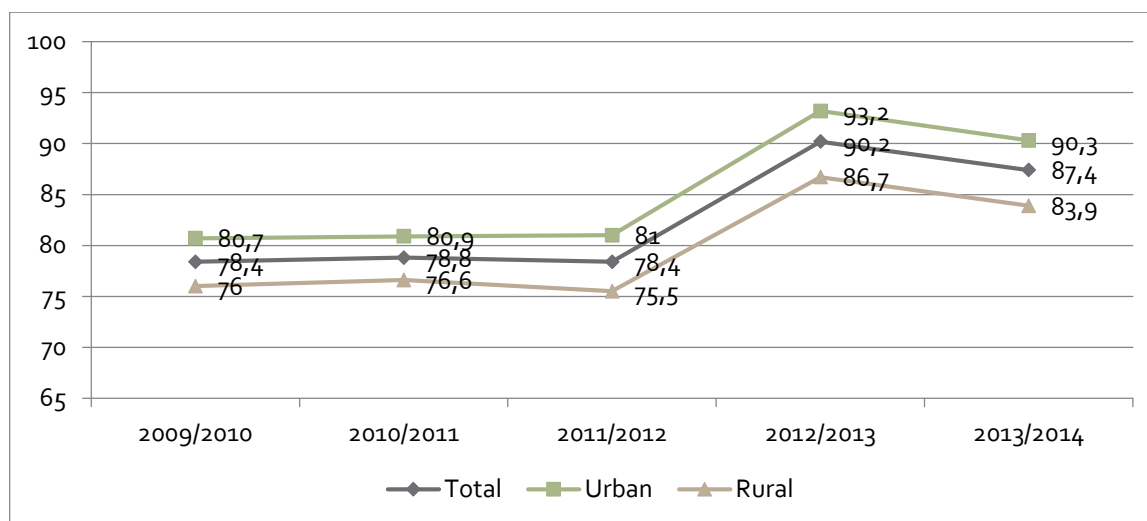
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Diferențele de gen privind participarea în învățământul preșcolar se păstrează constante și nu sunt semnificative: 87,7% pentru fete, respectiv 87,1% pentru băieți.

Pe fondul evoluției pozitive a valorii indicatorului, continuă să se păstreze **discrepanțele pe medii de rezidență**, în defavoarea mediului rural (Fig. 8). Aceste diferențe manifestă o tendință ascendentă în perioada de referință a prezentului raport, de la 4,7 p.p. în 2009/2010 la o diferență de 6,4 p.p. în anul școlar 2013/2014 (90,3% în urban și 83,9% în rural). Analiza valorii ratelor specifice pe vârste explică această diferență pe medii de rezidență astfel: mult mai puțini copii de 3 ani din mediul rural sunt cuprinși în grădinițe, comparativ cu mediul urban. Opțiunea părinților din rural de a nu-și trimite copiii la grădiniță la vârste mai mici este determinată atât de diferite dificultăți de acces (de exemplu, distanțe adesea mari dintre casă și grădiniță), cât și de disponibilitățile de timp pentru îngrijirea copiilor pe care le au familiile în rural, comparativ cu urbanul. Aceste date evidențiază necesitatea susținerii continue a mediului rural, prin proiecte și

măsuri specifice privind dezvoltarea rețelei de unități de învățământ preșcolar și susținerea participării la educația timpurie.

Fig. 8. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar pe medii de rezidență

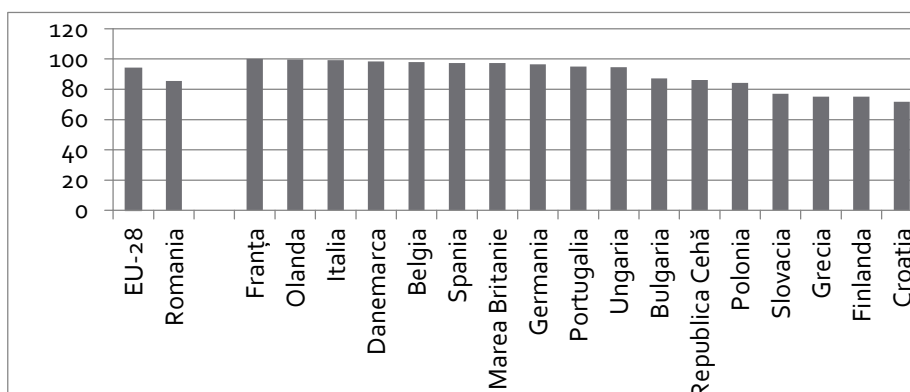

Până în anul 2011/2012, indicatorul **ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar** a înregistrat o evoluție semnificativă. La nivelul anului școlar 2011/2012, numai 7% dintre elevii care au intrat pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița. Începând cu anul școlar 2012/2013, statisticile oficiale nu mai oferă informații privind frecventarea grădiniței de către copiii care au fost înscriși în clasa pregătitoare. Colectarea de date statistice referitoare la acest aspect este necesară pentru a analiza continuitatea dintre învățământul preșcolar și cel primar, respectiv pentru a estima nivelul de pregătire a copiilor pentru un debut școlar de succes.

Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care are ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. La nivelul anului 2012, media UE-28 privind acest indicator a fost de 93,9%, în creștere față de anii anteriori. Valorile cele mai crescute s-au înregistrat în Franța (100%) și Olanda (99,6%), Italia, Danemarca, Belgia, Spania, Marea Britanie, Germania, Portugalia, Ungaria. Multe alte țări au înregistrat, în ultimii 10 ani, creșteri importante ale valorii indicatorului. Este și cazul României: de la 67,6% în 2000 la 85,5% în 2012. Țările cu valori ale indicatorului mai reduse decât România sunt: Polonia, Slovacia, Grecia, Finlanda, Croația.

Tabel 17. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative 2012

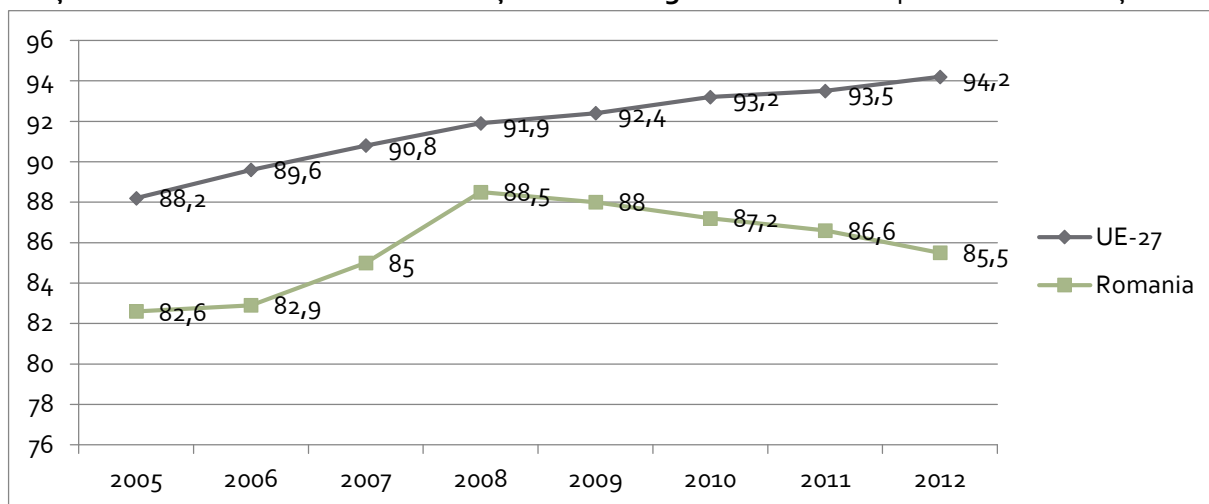
Țara	2012
EU-28	93,9
Romania	85,5
Franța	100,0
Olanda	99,6
Italia	99,2
Danemarca	98,3
Belgia	98,0
Spania	97,4
Marea Britanie	97,3
Germania	96,5

Portugalia	95,0
Ungaria	94,5
Bulgaria	87,1
Republica Cehă	86,1
Polonia	84,3
Slovacia	77,1
Grecia	75,2
Finlanda	75,1
Croația	71,7

Sursa: Eurostat, 2014.

Fig. 9. Evoluția ratelor de participare la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative România și UE

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

Calculată la nivelul anului școlar 2013/2014, durata medie de frecvență a grădiniței de către copiii din România este de 2,5 ani (raportat la durata teoretică de 3 ani a învățământului preșcolar), aceeași ca în anul școlar precedent.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în ultimul deceniu, atingând valoarea de 3,1 ani în ultimii ani școlari (prin raportare la durata teoretică de 4 ani de învățământ preșcolar). În anul 2013/2014, valoarea indicatorului a fost de 2,5 ani ca și în anul precedent. Scăderea duratei medii de frecvență a grădiniței a fost determinată de trecerea grupei de vârstă 6 ani la învățământul obligatoriu, respectiv de trecerea de la raportarea la durata teoretică de 4 ani la cea de 3 ani de învățământ preșcolar. În medie, fetele și băieții petrec o perioadă relativ similară în învățământul preșcolar, cu foarte mici diferențe în favoarea fetelor.

Tabel 18. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	3,1	3,1	3,1	2,5	2,5
Urban	3,2	3,2	3,2	2,5	2,6
Rural	3,0	3,0	3,0	2,5	2,3

Feminin	3,1	3,1	3,1	2,6	2,5
Masculin	3,1	3,1	3,1	2,4	2,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

În ultimul deceniu, durata de frecvență a învățământului preșcolar a fost mai mare în urban cu 0,2-0,4 ani față de rural. În anul 2013/2014 **diferența pe medii de rezidență** a fost de 0,3 ani.

Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul preșcolar

Analiza ratelor specifice de cuprindere în grădiniță din ultimii ani reflectă creșterea participării la învățământul preșcolar a copiilor din grupa de vârstă 3-5/6 ani. În anul școlar 2013/2014, valorile ratelor specifice de cuprindere au scăzut ușor față de anul anterior. Astfel, 75% dintre copiii de 3 ani, aproape 84% dintre cei de 4 ani și 88% dintre copiii de 5 ani sunt cuprinși în grădinițe.

Începând cu anul școlar 2012/2013, **grupa de vârstă 6 ani** corespunde învățământului obligatoriu. Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, sunt oferite date privind ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar și pentru această grupă de vârstă. Analiza acestor date este relevantă în perspectiva evaluării eficienței obligativității clasei pregătitoare de la această vârstă.

Astfel, dacă înainte de implementarea debutului școlar de la 6 ani peste trei sferturi dintre copiii de această vârstă erau cuprinși în grădinițe și aproximativ 20% în ciclul primar, începând cu anul 2012/2013 scade semnificativ ponderea copiilor de 6 ani din grădinițe (17,8% în 2012/2013 și 14,9% în 2013/2014), concomitent cu creșterea ponderii copiilor de 6 ani înscriși la școală (peste 73% în 2012/2013 și peste 81% în 2013/2014).

Aceste date evidențiază faptul că introducerea clasei pregătitoare de la vârsta de 6 ani și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare – începând cu anul școlar 2012/2013 – au constituit un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar din cauza "fricii" de dificultățile școlii.

Față de anul școlar anterior, ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar la 3 și 5 ani manifestă o tendință descendentă la nivelul ambelor **genuri**, precum și al ambelor **medii de rezidență**. O creștere nesemnificativă se înregistrează la populația feminină de 4 ani. Ca și în anii trecuți, diferențele pe medii de rezidență se păstrează în special în cazul vârstei de 3 ani în favoarea mediului urban (peste 81% dintre copiii de 3 ani din mediul urban merg la grădiniță, comparativ cu numai 67% în rural) și în cazul vârstei de 6 ani în favoarea mediului rural (13,6% copii de 6 ani din mediul urban merg la grădiniță, comparativ cu 16,3% în mediul rural).

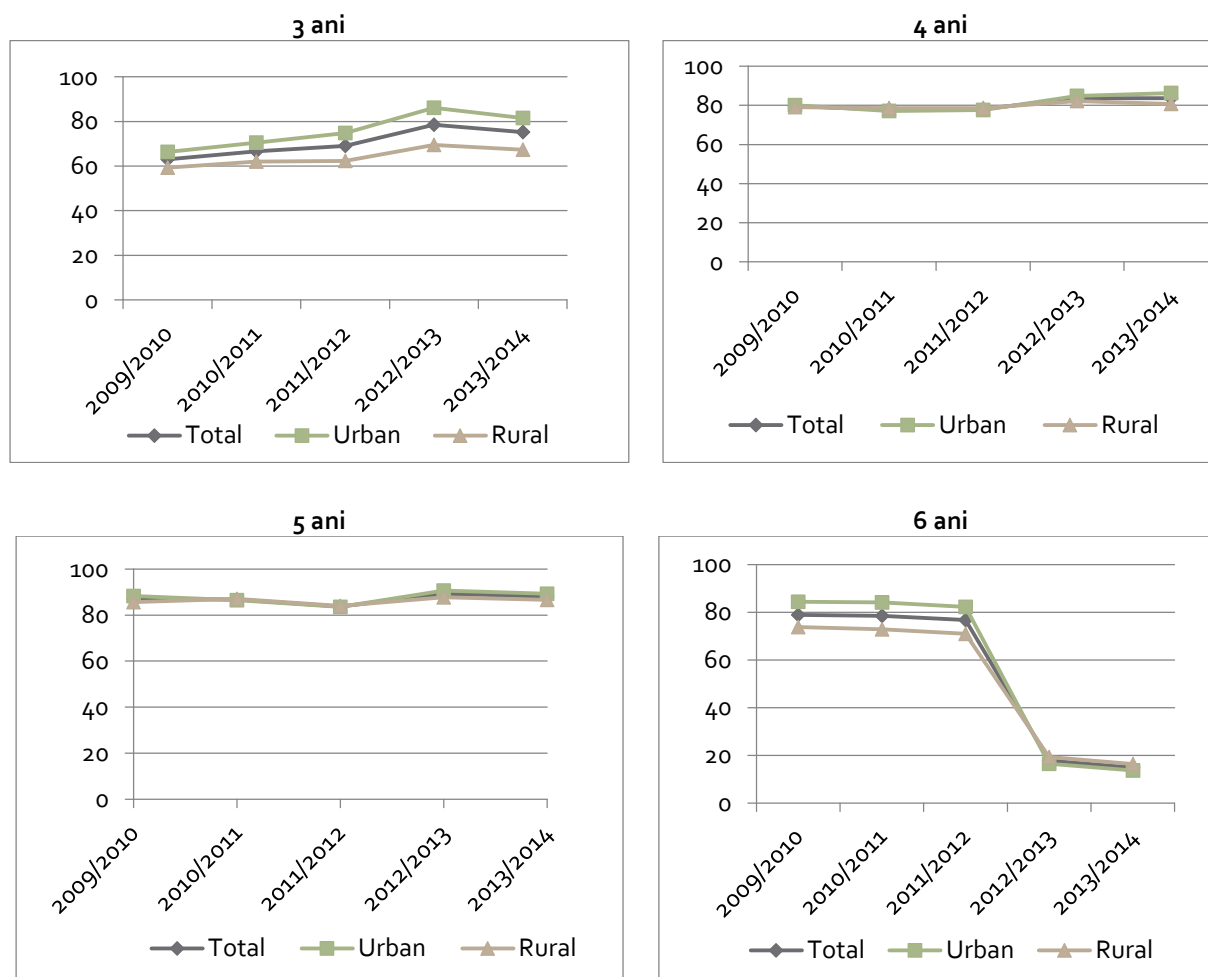
Tabel 19. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământ preșcolar

Vârsta		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
3 ani	Total	63,1	66,6	69,1	78,5	75,2
	Urban	66,3	70,5	74,8	86,2	81,6
	Rural	59,3	62,0	62,3	69,5	67,4
	Feminin	64,5	67,9	70,3	80,3	76,5
	Masculin	61,7	65,4	67,9	76,9	74,1
4 ani	Total	79,6	77,8	78,0	83,6	83,7

	Urban	80,0	77,1	77,5	84,7	86,3
	Rural	79,1	78,6	78,6	82,2	80,7
	Feminin	80,3	78,5	78,6	83,6	84,2
	Masculin	79,0	77,2	77,5	83,6	83,3
5 ani	Total	87,0	86,7	83,7	89,3	88,0
	Urban	88,3	86,5	83,5	90,7	89,2
	Rural	85,7	87,0	84,0	87,8	86,6
	Feminin	87,5	87,1	84,6	89,3	87,9
	Masculin	86,5	86,4	82,9	89,4	88,1
6 ani	Total	78,9	78,4	76,7	17,8	14,9
	Urban	84,3	84,1	82,2	16,5	13,6
	Rural	73,7	72,8	70,9	19,3	16,3
	Feminin	78,0	77,9	76,2	17,3	14,1
	Masculin	79,7	78,9	77,2	18,3	15,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2010-2014.

Fig. 10. Rata specifică de cuprindere în învățământ preșcolar pe vârste și pe medii de rezidență

Învățământul primar și gimnazial

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial

Schimbarea de structură a sistemului de educație a determinat efecte asupra ratei de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, în ultimii doi ani școlari valoarea indicatorului fiind de 91%. Se mențin diferențe pe cicluri de școlarizare. În învățământul primar sunt cuprinși 89% dintre copiii de vârstă corespunzătoare, iar în învățământul gimnazial, 93%. Mediul rural continuă să rămână defavorizat în privința ratei de participare la educație, în special la nivelul învățământului gimnazial, unde diferențele dintre rural și urban ajung la valori de 22 puncte procentuale.

În anul școlar 2013/2014, învățământul primar și gimnazial (de masă și special) a cuprins 1743,2 mii elevi, școlarizați în 4045 unități școlare.

Evoluția ratei brute de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial – reprezentând ponderea elevilor cuprinși în ciclul primar și gimnazial în totalul copiilor de vârstă corespunzătoare celor două niveluri de studiu (6-14 ani) – este influențată de măsurile de politică școlară implementate în ultimii ani în educație. Pe parcursul perioadei analizate, valoarea indicatorului a fost în scădere, de la 98% în 2009/2010 la 91% în 2013/2014. Cea mai amplă scădere a fost înregistrată în ultimii doi ani școlari, până la valori de 90% – ca o consecință a schimbării structurii sistemului școlar, prin includerea clasei pregătitoare în componența învățământului primar.

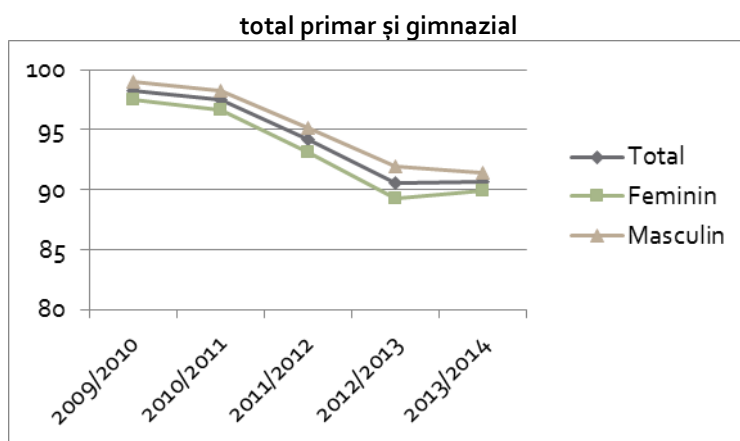
Tabel 20. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

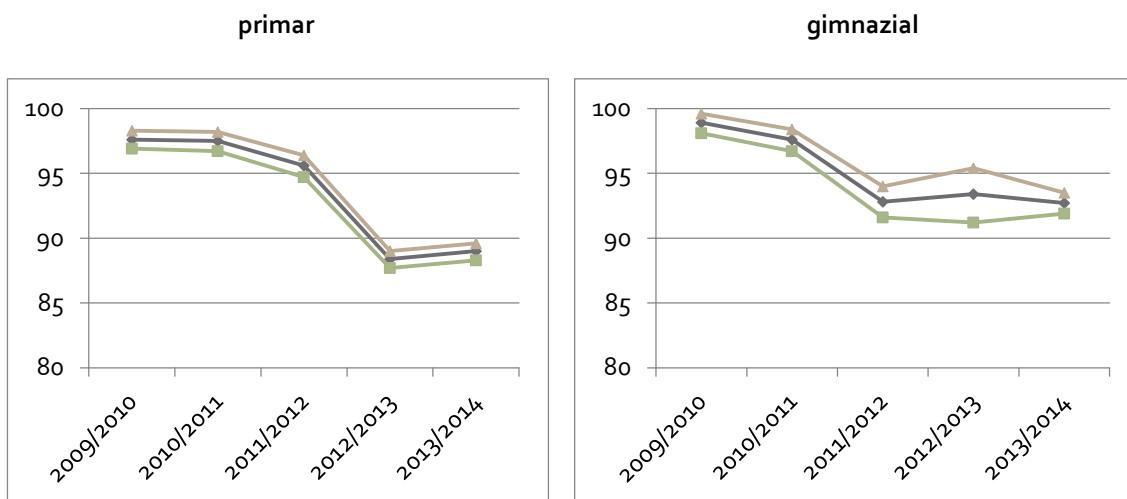
	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	98,3	97,5	94,2	90,6	90,7
Urban	106,4	105,8	102,8	97,0	97,4
Rural	91,2	90,3	86,6	84,6	84,2
Feminin	97,5	96,7	93,1	89,3	89,9
Masculin	99,0	98,3	95,2	91,9	91,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Diferența pe genuri s-a mai diminuat, dar se menține și în 2013/2014 în favoarea băieților (89,9% fete, respectiv 91,4% băieți).

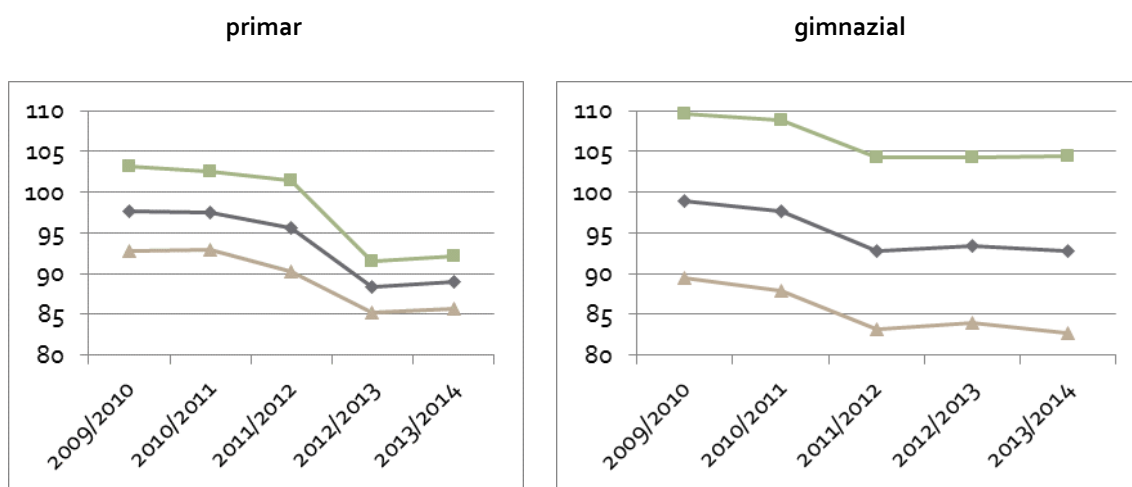
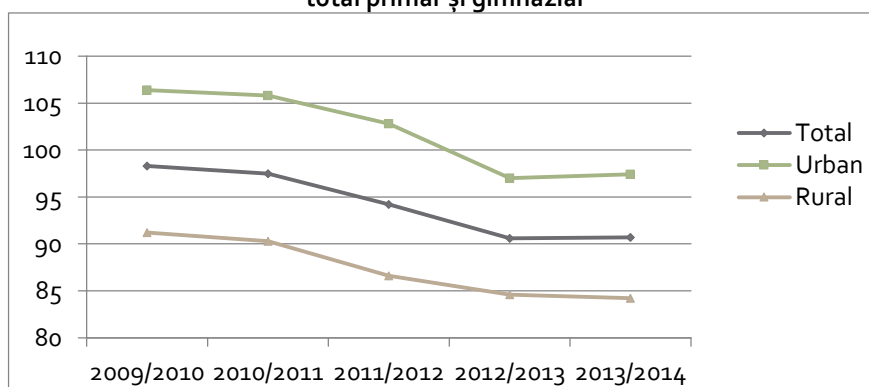
Fig. 11. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial pe genuri

Rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a scăzut constant atât în mediul urban, cât și în rural, dar se păstrează diferențe semnificative **pe medii de rezidență**. În 2013/2014, diferența a fost de peste 13 puncte procentuale. În ultimii doi ani școlari această diferență s-a mai redus, cel mai probabil ca efect al diverselor proiecte din fonduri europene derulate în scopul susținerii participării la educație și prevenirii părăsirii timpurii a școlii.

Fig. 12. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, pe medii de rezidență total primar și gimnazial

Tendința descendentă înregistrată de rata brută de cuprindere din primar și gimnazial în anul școlar 2013/2014 se manifestă diferit **pe cicluri de școlarizare**.

După o perioadă de valori relativ constante, **rata brută de cuprindere în învățământul primar** a scăzut semnificativ în ultimii doi ani școlari, ca efect al trecerii clasei pregătitoare în componența învățământului primar. În anul școlar 2013/2014 s-a înregistrat o ușoară ameliorare față de anul anterior (până la valoarea de 89%), în special prin creșterea numărului de copii de 6 ani cuprinși în clasa pregătitoare. O pondere încă semnificativă de copii de 6 ani – 14,9% – au rămas cuprinși în grădinițe și în acest an școlar.

Tabel 21. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	97,6	97,5	95,6	88,4	89,0
Urban	103,2	102,6	101,4	91,5	92,2
Rural	92,8	92,9	90,3	85,2	85,6
Feminin	96,9	96,7	94,7	87,7	88,3
Masculin	98,3	98,2	96,4	89,0	89,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Deși s-au înregistrat ameliorări ale participării la învățământul primar în ambele medii de rezidență, învățământul de la sate continuă să fie defavorizat, în comparație cu cel de la orașe din perspectiva participării școlare (85,6% rural și 92,2% urban). De asemenea, valoarea indicatorului este ușor mai mare în cazul băieților, în comparație cu fetele.

În **învățământul gimnazial**, valoarea ratei brute de cuprindere a crescut în perioada 2007-2010 ca urmare a școlarizării la acest nivel de studiu a copiilor ce au intrat în clasa I în 2003/2004 (două generații de 6 și de 7 ani). Ulterior, rata de participare în gimnaziu a scăzut de la un an la altul, până la valoarea de 92,7% în 2013/2014. Și la acest nivel de studiu, discrepanțele dintre rural și urban sunt semnificative și mai accentuate decât în învățământul primar, păstrând pentru anul școlar de referință diferența de aproape 22 p.p. în defavoarea mediului rural (82,7% rural și 104,5% urban).

Tabel 22. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	98,9	97,6	92,8	93,4	92,7
Urban	109,6	108,9	104,2	104,3	104,5
Rural	89,5	87,8	83,1	84,0	82,7
Feminin	98,1	96,7	91,6	91,2	91,9
Masculin	99,6	98,4	94,0	95,4	93,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Această situație de defavorizare a mediului rural este efect al accentuării abandonului școlar și al părăsirii timpurii a școlii după terminarea ciclului primar, precum și al fenomenului migrației externe. Discrepanțele pe medii de rezidență sunt în creștere semnificativă în ultimii cinci ani și necesită intervenții ameliorative special destinate mediului rural.

Durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial

În ultimii ani școlari, durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial a crescut semnificativ până la valoarea de 8,0 ani – ca urmare a includerii clasei pregătitoare în structura învățământului obligatoriu. Ca și în anii anteriori, se mențin disparități importante între mediul urban și cel rural: elevii din urban petrec 8,5 ani în învățământul primar și gimnazial, iar cei din rural numai 7,3 ani (prin raportare la durata teoretică de 9 ani de învățământ primar și gimnazial). Diferențele sunt mai accentuate la nivelul învățământului gimnazial.

Valoarea indicatorului **durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial** a fost influențată de schimbările de structură a sistemului de învățământ. Astfel, în ultimul deceniu, valoarea indicatorului a fost de aproximativ 7,5 ani (prin raportare la durata teoretică de 8 ani de învățământ primar și gimnazial; în anul 2011/2012 s-a înregistrat o scădere semnificativă cu 0,3 ani, determinată de ieșirea din clasa a VIII-a a generației de copii care au avut debutul școlar în anul 2003/2004 (la 6 ani și la 7 ani concomitent). Intrarea, în anul 2012/2013, a clasei pregătitoare în structura învățământului primar a determinat, în mod direct, creșterea duratei de frecventare a învățământului primar și gimnazial cu aproximativ 1 an, indicatorul având în ultimii ani valoarea de 8,0 ani (prin raportare la durata teoretică de 9 ani de învățământ primar și gimnazial).

Tabel 23. Durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial

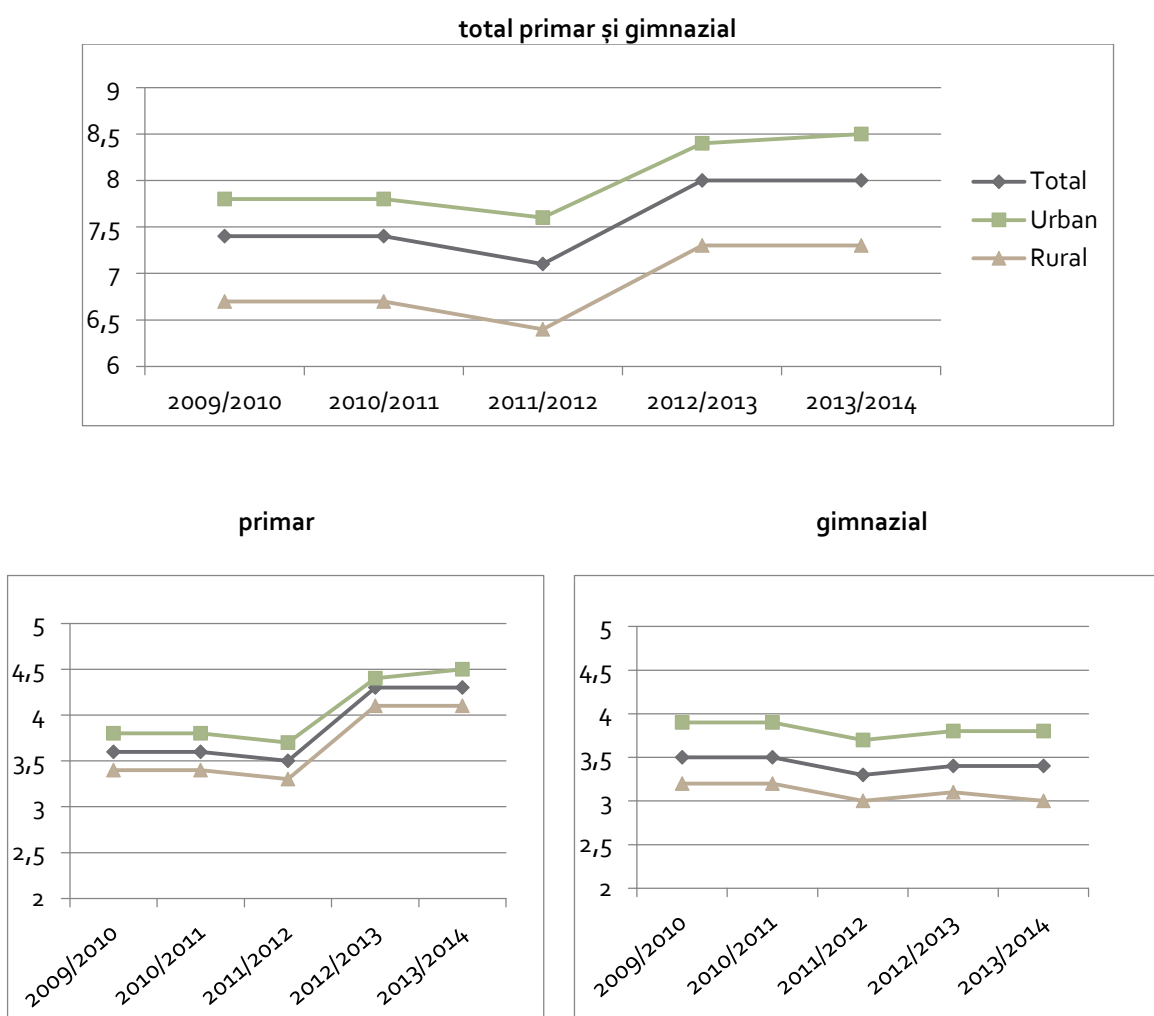
	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	7,4	7,4	7,1	8,0	8,0
Urban	7,8	7,8	7,6	8,4	8,5
Rural	6,7	6,7	6,4	7,3	7,3
Feminin	7,2	7,2	6,9	7,9	7,9
Masculin	7,3	7,3	7,0	7,9	8,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Analiza datelor pe genuri evidențiază, în perioada ultimilor opt ani școlari, valori ale indicatorului similare în cazul fetelor și al băieților.

În ultimii ani se păstrează un decalaj important a valorii duratei medii de frecventare a învățământului **pe medii de rezidență**: în medie, un copil din mediul rural studiază în învățământul primar și gimnazial cu aproximativ 1 an mai puțin decât un copil din mediul urban. Calculat pentru anul școlar 2012/2013, valoarea indicatorului a fost de 8,5 ani în mediul urban și de numai 7,3 ani în mediul rural (cu 1,7 ani mai puțin decât durata oficială) (Fig. 13).

Fig. 13. Durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial, pe medii de rezidență

Tendențe similare cu cele prezentate se înregistrează și la nivelul fiecărui ciclu de învățământ. Astfel, durata medie de frecventare a învățământului primar a fost relativ constantă în ultimii ani (aproximativ 3,5 ani), cu o creștere semnificativă în 2012/2013 până la valoarea de 4,3 ani, ca urmare a instituirii obligativității clasei pregătitoare. Variațiile în funcție de criteriul gen sunt aproape inexistente. Ca și în anii trecuți, se păstrează diferența pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural: în medie, un elev din mediul rural studiază în învățământul primar cu 0,4 ani mai puțin decât un elev din mediul urban (Tabel 24, Fig. 13).

Tabel 24. Durata medie de frecventare a învățământului primar

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	3,6	3,6	3,5	4,3	4,3
Urban	3,8	3,8	3,7	4,4	4,5
Rural	3,4	3,4	3,3	4,1	4,1
Feminin	3,5	3,5	3,5	4,3	4,3
Masculin	3,6	3,6	3,5	4,3	4,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Pentru învățământul gimnazial, indicatorul a avut valori aproape constante în ultimii ani. În 2013/2014, valoarea indicatorului a fost de 3,4 ani, și de această dată cu diferențe accentuate pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural: în medie, un elev din mediul urban studiază în învățământul gimnazial cu 0,8 ani mai mult decât un elev din mediul rural (Tabel 25, Fig. 13).

Tabel 25. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	3,5	3,5	3,3	3,4	3,4
Urban	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8
Rural	3,2	3,2	3,0	3,1	3,0
Feminin	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3
Masculin	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Diferențele pe medii de rezidență în ceea ce privește durata medie de frecvență a învățământului evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Schimbările de structură a sistemului de învățământ au influențe directe asupra ratelor specifice de cuprindere. Rata de cuprindere a copiilor de 6 ani în învățământul primar este în creștere de la un an școlar la altul, ajungând în 2013/2014 la valoarea de peste 80% (cu peste 10 p.p. mai mult decât anul școlar trecut).

O pondere încă ridicată dintre copiii de 6 ani (14,5%) au rămas în grădinițe. Ratele specifice de cuprindere pentru celelalte vârste specifice învățământului primar și gimnazial au înregistrat ușoare oscilații față de anul anterior.

Se înregistrează în continuare procente relativ ridicate de elevi care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani).

Rata specifică de cuprindere exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă; indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

Ca și alți indicatori, **ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste** au prezentat tendințe oscilante în ultimii ani, influențate mai ales de schimbările de structură ale sistemului de învățământ.

Cea mai relevantă din această perspectivă este **rata specifică de cuprindere pentru vârsta de 6 ani**. De la ponderi de aproximativ 20% a copiilor de 6 ani cuprinși în învățământul primar în anii anteriori, în 2013/2014 peste 80% dintre copiii de 6 ani au fost școlarizați în primar (cu aproape 10 p.p. mai mult decât în anul școlar anterior): 55,9% în clasa pregătitoare și 14,9% în clasa I. În același timp, o pondere de 14,5% de copiii de 6 ani (în scădere cu 3 p.p. față de anul școlar trecut) au rămas cuprinși în învățământul preșcolar. Dacă înainte de introducerea obligativității clasei

pregătitoare nivelul ratei de cuprindere în școală a copiilor de 6 ani era mai ridicat în rural decât în urban, în ultimii doi ani tendința s-a inversat, valoarea indicatorului fiind mai mare în urban decât în rural (83,3% în urban, respectiv 78,8% în rural). În mod constant, diferența valorii indicatorului pe genuri este în favoarea fetelor: mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la vârsta de 6 ani (82,2% fete, respectiv 80,3% băieți).

La celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar, rata specifică de cuprindere pe vârste înregistrează ușoare oscilații față de anul anterior (Tabel 26, Fig. 14).

Pe genuri, se remarcă faptul că, la vârstele de intrare în învățământul primar, ratele de cuprindere sunt mai mari pentru fete în comparație cu băieții, fapt datorat cel mai probabil unui debut școlar mai rapid al acestora.

Pe medii de rezidență, ratele de cuprindere sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare învățământului primar.

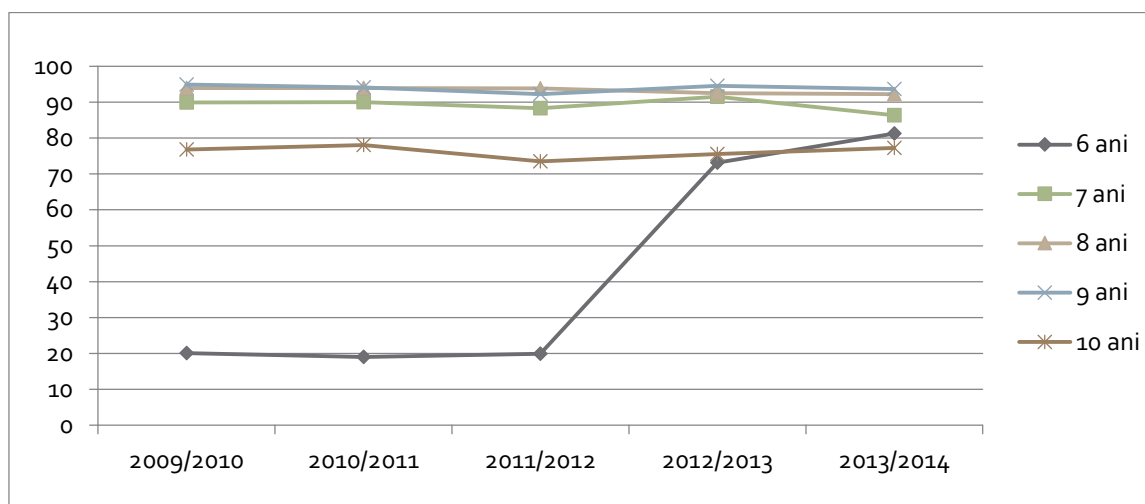
Se remarcă prezența în învățământul primar a unei ponderi relativ ridicate de **elevi care depășesc vârsta oficială corespunzătoare** acestui nivel de studii: 10% dintre copiii de 11 ani și 5,4% dintre copiii de 12 ani sunt cuprinși în învățământul primar. Această stare de fapt poate avea multiple cauze: debutul școlar întârziat (mai ales în învățământul special, dar nu numai); fenomenul repetenției, cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație și cu efecte asupra riscului de abandon școlar.

Tabel 26. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul primar

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
6 ani	Total	20,1	19,0	19,9	73,1	81,2
	Urban	19,3	18,2	19,4	73,9	83,3
	Rural	20,9	19,9	20,5	72,2	78,8
	Feminin	21,1	20,0	21,0	74,1	82,2
	Masculin	19,2	18,0	18,9	72,2	80,3
7 ani	Total	89,9	90,0	88,3	91,5	86,3
	Urban	93,4	93,2	93,0	94,4	87,9
	Rural	86,7	86,9	83,7	88,4	84,5
	Feminin	90,7	90,2	88,4	91,3	86,5
	Masculin	89,1	89,7	88,1	91,8	86,1
8 ani	Total	93,9	93,9	93,8	92,5	92,2
	Urban	99,1	97,8	97,7	96,7	95,1
	Rural	89,4	90,4	90,1	88,3	88,9
	Feminin	93,4	93,6	93,4	92,5	91,8
	Masculin	94,4	94,2	94,1	92,4	92,5
9 ani	Total	94,9	94,1	92,2	94,5	93,6
	Urban	101,0	99,6	98,5	99,0	98,5
	Rural	89,8	89,3	86,7	90,3	88,8
	Feminin	94,7	93,4	92,2	93,7	93,4
	Masculin	95,1	94,8	92,1	95,3	93,8
10 ani	Total	76,8	78,0	73,5	75,5	77,2
	Urban	83,0	84,6	79,9	80,2	82,1
	Rural	71,7	72,4	68,0	71,3	72,6
	Feminin	75,1	76,3	71,8	74,5	75,3
	Masculin	78,5	79,6	75,1	76,4	79,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 14. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul primar

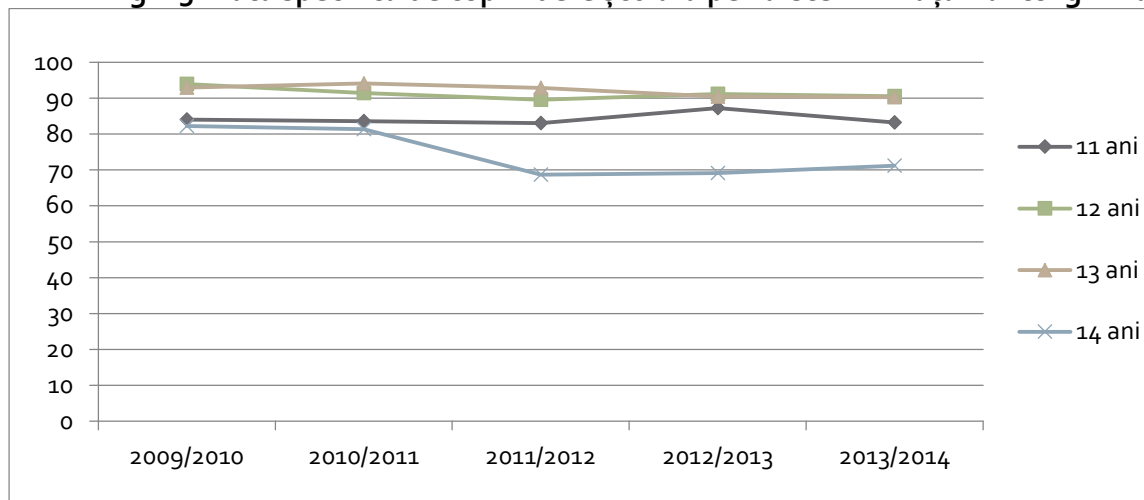
Evoluția ratelor specifice de cuprindere în învățământul gimnazial înregistrează scăderi ușoare față de anul anterior pentru 11, 12 și 13 ani, cu ușoare creșteri la 14 ani (Tabel 27, Fig. 15). Ca și în învățământul primar, ratele de cuprindere în gimnaziu sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare acestui nivel de studiu. De asemenea, ponderea elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare învățământului gimnazial se păstrează încă la valori mari: 11% dintre copiii de 15 ani și 8% dintre copiii de 16 ani sunt cuprinși în învățământul gimnazial.

Tabel 27. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământul gimnazial

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
11 ani	Total	84,0	83,6	83,0	87,2	83,2
	Urban	93,1	93,2	92,9	92,6	91,7
	Rural	76,2	75,6	74,8	82,1	75,6
	Feminin	85,2	84,0	83,8	83,8	84,7
	Masculin	82,8	83,2	82,2	90,6	81,7
12 ani	Total	93,9	91,4	89,5	91,1	90,5
	Urban	103,0	101,4	99,3	101,6	101,4
	Rural	85,9	83,0	81,3	82,2	81,2
	Feminin	93,5	92,2	89,2	91,0	90,4
	Masculin	94,2	90,7	89,8	91,1	90,6
13 ani	Total	92,9	94,1	92,8	90,4	90,2
	Urban	103,1	103,8	102,2	101,3	100,5
	Rural	83,8	85,6	84,8	81,4	81,6
	Feminin	93,0	93,5	92,9	90,1	90,1
	Masculin	92,7	94,7	92,7	90,6	90,2
14 ani	Total	82,2	81,3	68,7	69,1	71,2
	Urban	91,1	91,0	79,2	79,7	82,3
	Rural	74,4	72,7	59,6	60,2	62,2
	Feminin	81,7	80,8	66,7	67,8	69,7
	Masculin	82,7	81,8	70,6	70,3	72,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 15. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul gimnazial

Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

În anul școlar 2012/2013, rata abandonului școlar a scăzut semnificativ în comparație cu anul școlar anterior, ca urmare a introducerii clasei pregătitoare în structura învățământului primar. La nivel general, 1,4% dintre elevii de nivel primar și gimnazial abandonează școala. Mediul rural, gimnaziul, populația școlară masculină, respectiv clasele de început de ciclu gimnazial înregistrează în continuare, valori ridicate ale abandonului școlar. Astfel, cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar au fost la nivelul învățământului gimnazial din mediul rural (2,1%), a băieților din rural (2,2%), respectiv la nivelul clasei a V-a (2,6%).

La finalul anului școlar 2012/2013, învățământul primar și gimnazial de masă cuprindea 1703,4 mii elevi. Din totalul elevilor, 96,6% au fost declarați promovați, un procent de 2,9% repetenți și 0,5% cu situația școlară neîncheiată.

Datele corespunzătoare pentru învățământul special sunt următoarele: 17,0 mii la final de an, din care 97,7% elevi promovați, în învățământul special. Dintre aceștia, 96,4% au fost declarați promovați, un procent de 1,4% repetenți și 0,9% cu situația școlară neîncheiată.

Pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”) în anul 2012/2013 a fost de 1,4% (procent ce reprezintă 24,4 mii elevi) (Tabel 28). În comparație cu anul anterior, situația s-a ameliorat semnificativ, valoarea indicatorului la nivel general fiind cu 0,4 p.p. mai mică față de 2011/2012. Cel mai probabil, ameliorarea acestei situații este efect al implementării obligativității debutului școlar de la 6 ani, respectiv al includerii clasei pregătitoare în învățământul primar. Situația s-a ameliorat în special în mediul urban, pe fondul creșterii ratei specifice de participare școlară la vârsta de 6 ani. În ceea ce privește abandonul pe genuri, se înregistrează o scădere a diferențelor față de anul anterior, până la valoarea de 0,3 p.p. în defavoarea băieților (1,2% abandon în cazul fetelor și 1,5% abandon în cazul băieților).

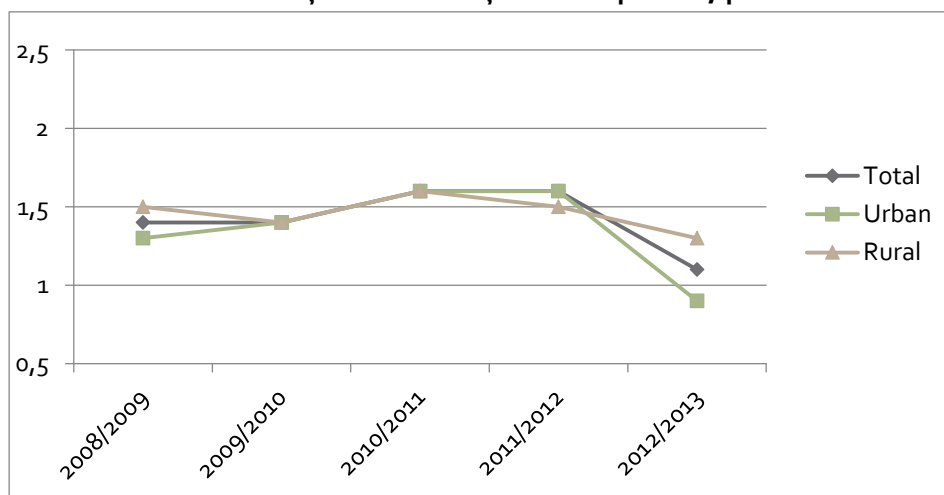
Tabel 28. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Învățământ primar și gimnazial					
Total	1,7	1,5	1,8	1,8	1,4
Urban	1,5	1,5	1,8	1,7	1,1
Rural	1,9	1,6	1,8	1,8	1,6
Feminin	1,5	1,4	1,7	1,5	1,2
Masculin	1,8	1,7	1,9	2	1,5
Învățământ primar					
Total	1,4	1,4	1,6	1,6	1,1
Urban	1,3	1,4	1,6	1,6	0,9
Rural	1,5	1,4	1,6	1,5	1,3
Feminin	1,3	1,3	1,5	1,4	1,0
Masculin	1,6	1,6	1,7	1,7	1,2
Învățământ gimnazial					
Total	1,9	1,7	2,0	1,9	1,7
Urban	1,6	1,5	1,9	1,8	1,4
Rural	2,2	1,8	2,0	2,1	2,1
Feminin	1,8	1,5	1,9	1,7	1,6
Masculin	2,0	1,8	2,1	2,2	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

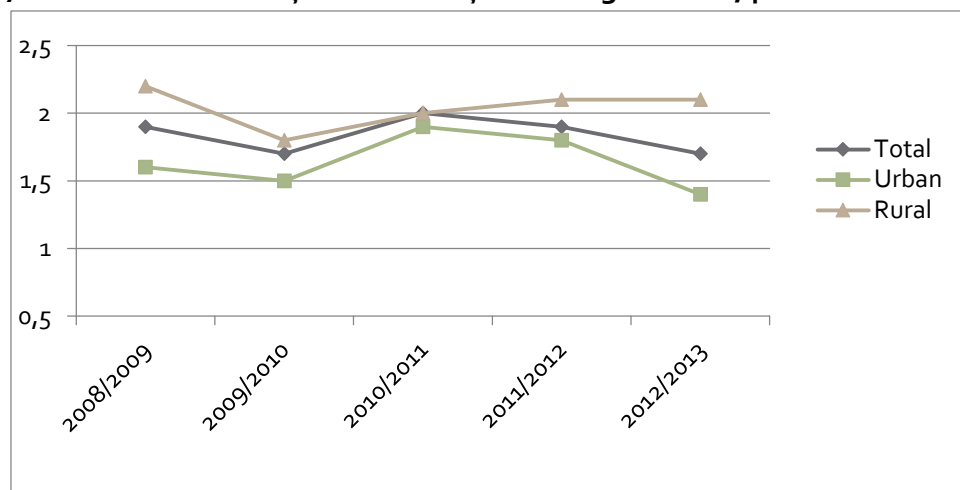
Pe fiecare nivel de studiu, se evidențiază aspecte caracteristice. În învățământul primar, abandonul școlar a crescut constant după momentul trecerii la 10 ani de școlaritate obligatorie; situația s-a îmbunătățit ușor în ultimii ani, ajungând în 2012/2013 la ameliorări semnificative. În anul școlar 2012/2013, valoarea indicatorului a fost de 1,1% (Tabel 28, Fig. 16). Se adâncesc diferențele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Se păstrează decalajul constant pe genuri: mai mulți băieți din ciclul primar abandonează școala, comparativ cu fetele.

Fig. 16. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii de rezidență

În învățământul gimnazial, abandonul școlar nu a înregistrat aceleași scăderi spectaculoase ca în învățământul primar, dar și aici trendul este unul descendent în ultimii ani; valoarea indicatorului a fost de 1,7% în 2012/2013. La acest nivel de studiu diferențele pe medii de rezidență sunt mai ample, de 0,7 p.p. în defavoarea mediului rural. Și în cazul gimnaziului se evidențiază avantajul fetelor în comparație cu băieții (0,3 p.p. în defavoarea băieților) (Tabel 28, Fig. 17).

Fig. 17. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii de rezidență

Relevantă în contextul de față este și analiza abandonului școlar pe clase. Datele evidențiază faptul că **ratele cele mai ridicate ale abandonului se înregistrează la clasele de început de cicluri de școlaritate**: clasa I (cu excepția ultimului an școlar analizat, în condițiile introducerii debutului școlar cu clasa pregătitoare), respectiv clasa a V-a, la celelalte clase valorile ratei fiind mai reduse (Tabel 29, Fig. 18, Fig. 19).

Tabel 29. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, pe clase și medii de rezidență

		2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
cl. pregătitoare	Total	-	-	-	-	0,5
	Urban	-	-	-	-	0,1
	Rural	-	-	-	-	0,9
I	Total	2,1	2,3	2,2	2,0	1,3
	Urban	2,2	2,4	2,3	2,0	1,2
	Rural	2,1	2,3	2,1	2,0	1,5
a II-a	Total	1,3	1,2	1,5	1,5	1,2
	Urban	1,1	1,2	1,5	1,5	1,2
	Rural	1,4	1,3	1,5	1,5	1,3
a III-a	Total	1,1	1,1	1,4	1,3	1,0
	Urban	1,0	1,1	1,4	1,3	0,9
	Rural	1,2	1,1	1,4	1,3	1,2
a IV-a	Total	1,3	1,2	1,4	1,4	1,3
	Urban	1,1	1,2	1,4	1,4	1,3
	Rural	1,4	1,1	1,3	1,4	1,3
a V-a	Total	2,8	2,5	2,7	2,6	2,4
	Urban	2,6	2,5	2,8	2,6	2,2
	Rural	3,0	2,4	2,6	2,6	2,7

a VI-a	Total	1,6	1,5	1,8	1,7	1,4
	Urban	1,4	1,5	1,8	1,7	1,2
	Rural	1,8	1,6	1,9	1,7	1,7
a VII-a	Total	1,8	1,4	2,0	1,8	1,6
	Urban	1,5	1,2	1,8	1,8	1,2
	Rural	2,2	1,7	2,1	1,8	1,9
a VIII-a	Total	1,5	1,3	1,4	1,7	1,5
	Urban	1,1	1,1	1,2	1,7	1,1
	Rural	1,9	1,6	1,6	1,7	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2008-2014.

Fig. 18. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe clase

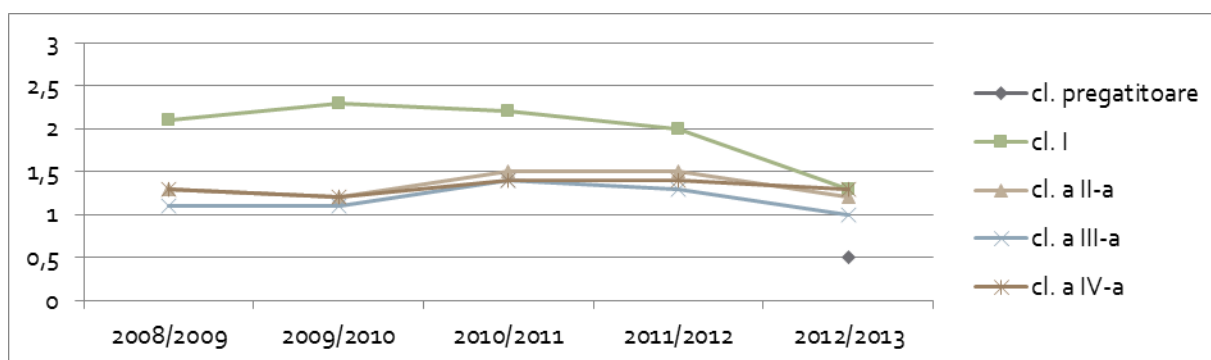
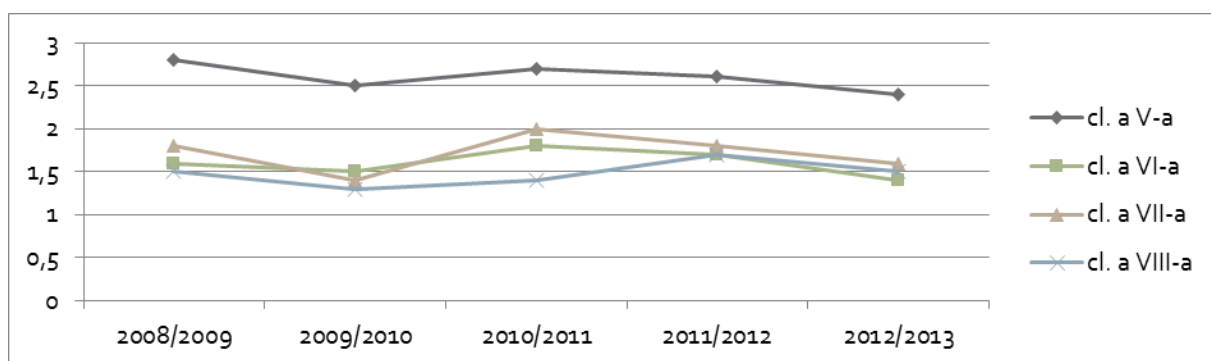

Fig. 19. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe clase

În mod cert, acest aspect are drept cauză dificultățile de adaptare cu care se confruntă elevii la trecerea de la un nivel de studiu la altul: stiluri de predare diferite, solicitări mai complexe în plan curricular, nu în ultimul rând diferențe semnificative în ceea ce privește numărul de ore/săptămână.

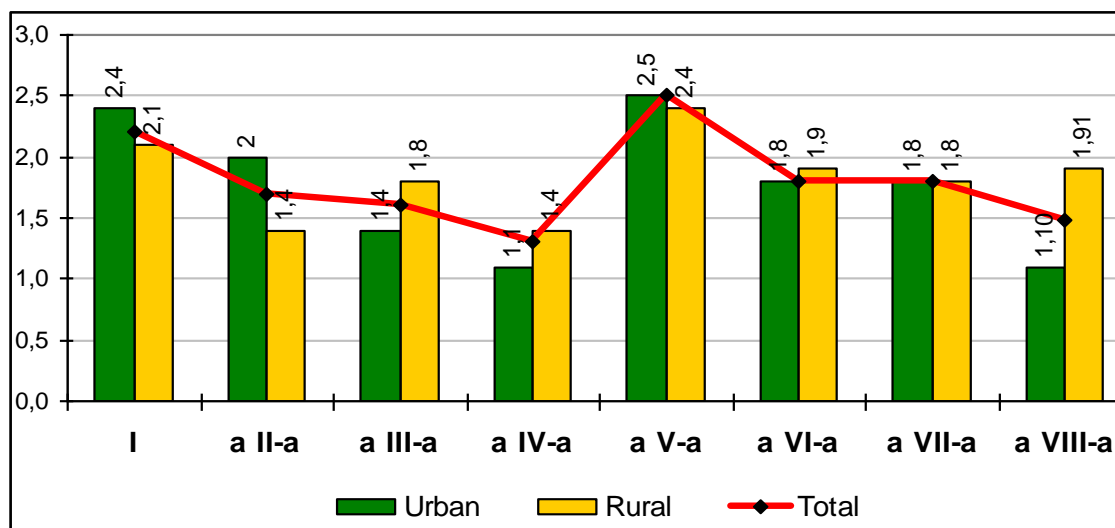
Din această perspectivă, **introducerea clasei pregătitoare pare a avea un efect pozitiv semnificativ, prin reducerea abandonului școlar** la nivelul ciclului primar, în special în clasele de început.

Este de remarcat tendința de scădere a ratei abandonului școlar de la clasa de debut într-un ciclu de școlaritate, la clasa de final din cadrul acestuia – determinată, cel mai probabil, de adaptarea progresivă a elevilor la solicitările școlare. Ca și în anii trecuți, discrepanțele în defavoarea mediului rural rămân semnificative în special în învățământul gimnazial: abandonul elevilor din școlile rurale păstrează valori semnificativ mai mari mai ales către clasele de final (a VII-a, a VIII-a), comparativ cu rata corespunzătoare mediului urban.

O analiză semnificativă din perspectiva abandonului școlar o reprezintă **evaluarea acestui indicator la nivelul unei cohorte de elevi**: cohorta care a avut debutul școlar în anul 2005/2006 și a finalizat clasa a VIII-a în 2012/2013. Cumularea valorilor abandonului pe clase, în cazul acestei cohorte de elevi, a însumat un nivel de abandon de 14,4% la nivelul întregii cohorte, cu:

- 14,7% în cazul elevilor din rural, respectiv 14,1% în cazul elevilor din urban;
- 6,8% în ciclul primar și 7,6% în ciclul gimnazial.

Fig. 20. Abandonul școlar la nivelul unei cohorte de elevi, pe parcursul învățământului primar și gimnazial (debut școlar în 2005/2006, finalizare a învățământului gimnazial în 2012/2013)

Învățământul liceal și profesional

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2013/2014, 91,2% din populația de 15-18 ani a fost cuprinsă în învățământul liceal și profesional. Comparativ cu anii trecuți, rata de participare a scăzut la nivelul liceului (în contextul în care efectivele de elevi au înregistrat o scădere accentuată la acest palier) și a crescut la nivelul învățământului profesional (pe fondul implementării în ultimii ani a unor măsuri specifice de politici educaționale). Diferența de participare între mediul urban și rural se menține la un nivel semnificativ: liceu – 100,6% în urban și 77,0% în rural; învățământul profesional – 7,8% în rural și 4,0% în urban.

Începând cu anul școlar 2009/2010, pe fondul măsurii de intrare în lichidare a SAM-urilor, rata de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat o scădere ușoară de la un an la altul. Acest trend se menține și după re-introducerea, începând cu anul școlar 2012/2013, a învățământului profesional.

În anul școlar 2013/2014, puțin peste 91% din populația de 15-18 ani a fost cuprinsă în învățământul secundar superior (învățământ liceal și profesional). Ca și în anii precedenți, se păstrează o discrepanță semnificativă a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior în

funcție de mediul de rezidență: 102,6% în urban, respectiv 80,9% în rural. Situația pe genuri este echilibrată, în intervalul analizat neexistând diferențe notabile între rata de cuprindere a populației feminine și a celei masculine.

Tabel 30. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și învățământ profesional)

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	96,7	96,5	96,0	94,9	91,2
Urban	110,6	111,0	107,3	110,2	102,6
Rural	81,9	82,6	85,2	81,5	80,9
Feminin	96,0	95,6	95,3	94,2	91,1
Masculin	97,4	97,7	96,6	95,6	90,8

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

La nivelul liceului, rata de cuprindere a crescut semnificativ de la un an la altul, ajungând la valoarea maximă de 95% în 2011/2012 (momentul la care a intrat în clasa a IX-a generația ce a avut debutul școlar în 2003/2004, la 6 și 7 ani concomitent). Această creștere anuală a fost determinată și de intrarea în lichidare (cu începere din 2009/2010) a învățământului profesional, care a orientat către liceu pe toți absolvenții de gimnaziu. Începând cu 2012/2013, anul reintroducerii învățământului profesional, valorile ratei de cuprindere în liceu scad, ajungând la 88,2% în 2013/2014 – o parte dintre absolvenții de gimnaziu orientându-se către învățământul profesional.

În ceea ce privește cuprinderea în liceu a elevilor după mediul de rezidență din care provin, se remarcă situația de dezavantaj a elevilor din rural. Faptul că aproape o cincime dintre tinerii din mediul rural de vârstă școlară corespunzătoare (15-18 ani) nu acced la nivelul secundar de educație atrage atenția asupra riscului privind dezvoltarea capitalului uman în aceste arii. Această situație de defavorizare a mediului rural este determinată, în primul rând, de caracteristicile rețelei școlare de licee, dezvoltată în special în urban.

Situația cuprinderii în liceu după gen este destul de echilibrată, populația feminină înregistrând valori ușor mai ridicate decât cea masculină (89,7% față de 86,7% în anul școlar 2013/2014).

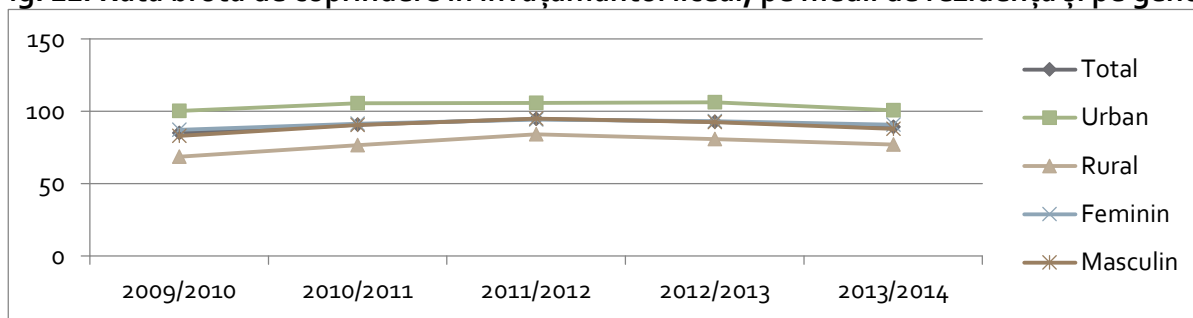
Tabel 31. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	85,0	90,8	94,6	92,7	88,2
Urban	100,3	105,6	105,7	106,2	100,6
Rural	68,7	76,5	84,0	80,8	77,0
Feminin	87,2	91,4	94,3	93,1	89,7
Masculin	82,9	90,6	95,0	92,4	86,7

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului liceal.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 21. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal, pe medii de rezidență și pe genuri

La nivelul învățământului profesional, ratele de cuprindere au scăzut puternic în intervalul 2009-2011 (de la 15,8% la 1,8%), ca urmare a desființării SAM-urilor. Începând cu anul școlar aferent re-introducerii acestora, valorile indicatorului cresc, ajungând la 4% în anul școlar 2013/2014. Măsurile de politici educaționale implementate în ultimii ani au determinat orientarea mai multor elevi către această filieră de formare.

Cu excepția anilor 2011/2012 și 2012/2013, distribuția cuprinderii după mediul de rezidență al elevilor arată o situație mai bună a celor proveniți din rural. Această situație este explicabilă, cel mai probabil, prin existența unui număr mai mare de unități de tip profesional în mediul rural.

Având în vedere criteriul gen, se evidențiază o mai mare cuprindere în învățământul profesional a populației masculine față de populația feminină.

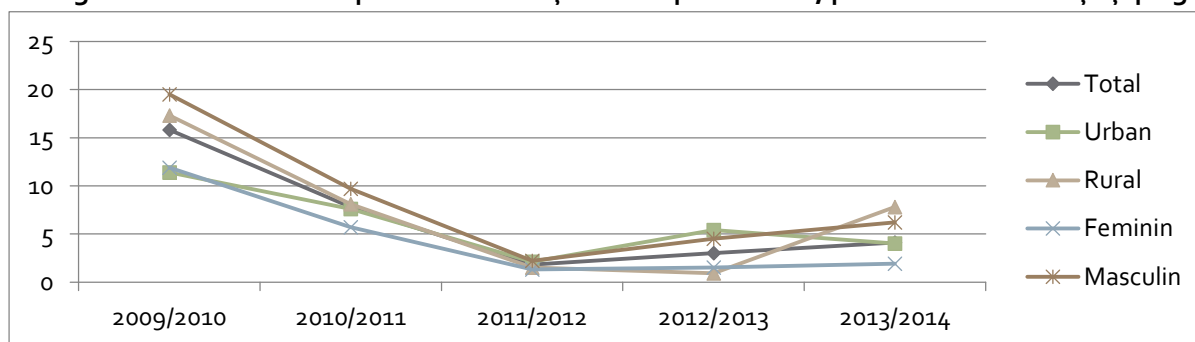
Tabel 32. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	15,8	7,8	1,8	3,0	4,0
Urban	11,4	7,6	2,1	5,4	2,7
Rural	17,3	8,1	1,5	0,9	5,3
Feminin	11,9	5,7	1,3	1,5	1,9
Masculin	19,5	9,7	2,2	4,5	5,5

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-17 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului profesional.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 22. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional, pe medii de rezidență și pe genuri

Analiza participării la învățământul secundar superior **pe filiere și profiluri de formare** (tabel 33) evidențiază următoarea situație:

- În învățământul secundar superior, liceul continuă să aibă cea mai mare rată de cuprindere (88,2% în 2013/2014).
- Ponderea populației de 15-18 ani cuprinsă în filiera tehnologică a liceului a crescut în intervalul 2009-2011 (de la 45,5% la 53%), după care a început să scadă, ajungând la 44,1% în anul școlar 2013/2014.
- Rata de cuprindere a populației în vârstă de 15-18 ani în învățământul profesional și tehnic (liceu tehnologic și învățământ profesional) s-a redus de-a lungul intervalului analizat, ajungând de la 61,3% în 2009/2010 la 47,2% în 2013/2014.

Tabel 33. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal, pe filiere de formare

Nivelul de învățământ	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total învățământ secundar	96,7	96,5	96,0	94,9	91,2
Total învățământ liceal, din care:	85,0	90,8	94,6	92,7	88,2
- Licee teoretice și vocaționale	39,5	40,3	41,7	43,4	45,1
- Licee tehnologice	45,5	50,4	53,0	49,4	44,1
Total licee tehnologice, SAM/învățământ profesional	61,3	58,2	54,8	51,6	47,2

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare ansamblului învățământului secundar superior.

Sursa: Date preluate sau calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Durata medie de frecventare a învățământului liceal și profesional

Durata medie de frecventare a învățământului liceal s-a menținut constantă în ultimii patru ani, stabilizându-se în jurul valorii de 2,8 ani.

Durata medie de frecventare a învățământului profesional a înregistrat valoarea de 0,1 ani – valoare fără o relevanță specială, în condițiile în care această rută de formare este în restructurare.

Durata medie de frecventare a învățământului liceal a înregistrat o tendință constantă în intervalul analizat, de la 2,5 ani în 2009/2010, la 2,8 în 2013/2014. În ultimii patru ani școlari, valoarea sa s-a stabilizat în jurul acestei valori.

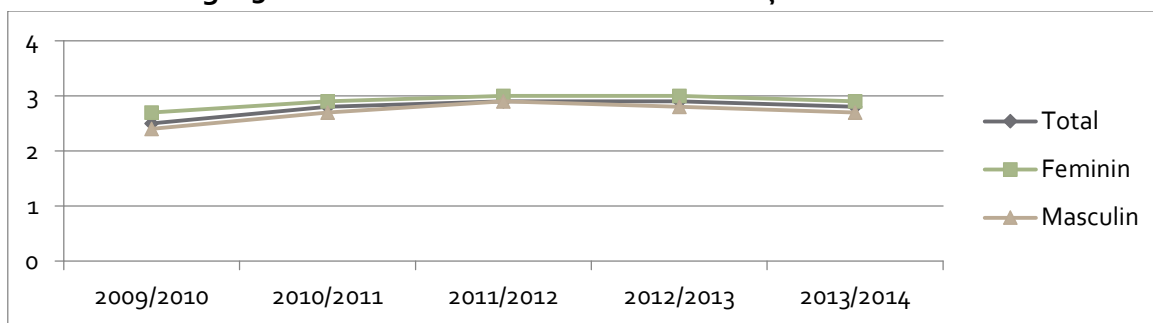
Durata de frecventare a liceului este echilibrată pe genuri, valorile stabilizându-se în jurul a 2,9 ani în cazul populației feminine, respectiv 2,7 ani în cazul celei masculine (la nivelul anului școlar 2013/2014). (Tabel 34, Fig. 23).

Tabel 34. Durata medie de frecventare a învățământului liceal

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	2,5	2,8	2,9	2,9	2,8
Feminin	2,7	2,9	3,0	3,0	2,9
Masculin	2,4	2,7	2,9	2,8	2,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 23. Durata medie de frecventare a învățământului liceal

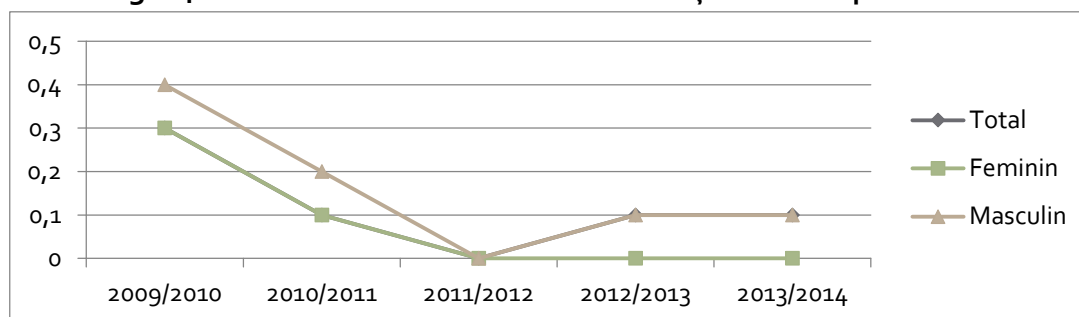
Durata de frecventare a învățământului profesional s-a redus semnificativ și constant începând cu anul școlar 2009/2010 (anul intrării în lichidare a SAM-urilor), ajungând la valoarea zero în 2011/2012 și stabilizându-se, mai apoi, la 0,1 ani (Tabel 35, Fig. 24). Valoarea indicatorului raportată la nivelul anului școlar 2013/2014 a fost de 0,1 ani – valoare cel mai probabil în creștere în următorii ani, pe fondul actualelor măsuri de revitalizare a învățământului profesional.

Tabel 35. Durata medie de frecventare a învățământului profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	0,3	0,1	0,0	0,1	0,1
Feminin	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Masculin	0,4	0,2	0,0	0,1	0,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 24. Durata medie de frecventare a învățământului profesional

Diferența dintre durata de frecventare a învățământului liceal, respectiv profesional este determinată de efectul ratei mai ridicate de cuprindere a tinerilor în învățământul liceal, comparativ cu învățământul profesional, precum și de duratele oficiale diferite de școlarizare specifice celor două rute de formare.

Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul liceal și profesional înregistrează evoluții oscilante, influențate direct de schimbările de structură a sistemului de educație. Începând cu anul 2009/2010 (momentul intrării în lichidare a SAM-urilor și preluării locurilor la liceu), au crescut semnificativ ratele de participare la grupele de vârstă corespunzătoare învățământului liceal. Se remarcă creșterea ratei specifice de cuprindere în

liceu a elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare acestui nivel, cel mai probabil ca urmare a susținerii unor măsuri de flexibilizare a accesului la această rută de formare.

Analiza ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal evidențiază creșteri progresive începând cu anul 2009/2010 (momentul intrării în lichidare a SAM-urilor și preluării locurilor în liceu) (Tabel 36). Se constată valori mai mari ale ratei specifice de cuprindere pe vârste în cazul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

În perioada analizată se remarcă o pondere relativ mare de cuprindere în liceu a elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare acestui nivel de studiu (de exemplu, în anul școlar 2012/2013, un procent de 33% dintre elevii de 21 de ani și peste erau cuprinși încă în liceu). Această realitate este determinată de diferite aspecte: întârzieri în debutul școlarității; revenirea în sistemul inițial de formare a tinerilor care au abandonat temporar studiile și, respectiv, lărgirea accesului la unele forme alternative (învățământ seral, învățământ fără frecvență); nu în ultimul rând, fenomenul repetenției.

Tabel 36. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
15 ani	Total	73,0	76,2	79,3	75,8	73,6
	Feminin	75,7	78,2	80,9	77,6	75,6
	Masculin	70,4	74,3	77,8	74,1	71,6
16 ani	Total	63,2	77,3	76,1	76,4	75,3
	Feminin	68,1	78,7	77,4	79,1	78,3
	Masculin	58,6	75,9	74,9	73,8	72,5
17 ani	Total	56,0	64,7	74,8	74,8	73,5
	Feminin	62,1	69,4	76,5	77,3	76,7
	Masculin	50,2	60,1	73,2	72,4	70,4
18 ani	Total	58,7	57,4	60,1	62,2	61,6
	Feminin	61,5	59,6	60,7	63,1	63,0
	Masculin	56,0	55,4	59,5	61,4	60,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Intrarea în lichidare a SAM-urilor începând cu 2009/2010 a determinat scăderea bruscă a ratelor de cuprindere la toate vârstele corespunzătoare **învățământului profesional** (Tabel 37). Este de așteptat ca măsurile de restructurare a acestei rute de formare să determine, în următorii ani, o creștere a ratelor specifice de cuprindere atât pentru grupa de vârstă 15-17 ani, cât și pentru vârste mai mari, în condițiile în care se susține un acces mai larg la învățământul profesional, pentru diferite grupuri (elevi în liceu, persoane care au abandonat studiile liceale, absolvenți de SAM etc.).

Începând cu anul școlar 2012/2013, aferent reintroducerii învățământului profesional, se constată creșteri ale valorilor indicatorului, în special în cazul vârstelor de 16 și 17 ani (vârste oficiale de școlarizare în învățământul profesional). Se înregistrează valori mai mari în cazul populației masculine.

Tabel 37. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional

		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
15 ani	Total	0,5	0,0	0,0	1,1	1,1
	Feminin	0,4	0,0	0,0	0,5	0,6
	Masculin	0,6	0,0	0,0	1,6	0,0
16 ani	Total	14,8	1,2	0,0	3,0	4,1
	Feminin	11,0	0,9	0,0	1,4	1,9
	Masculin	18,5	1,5	0,1	4,6	6,2
17 ani	Total	18,2	11,1	0,7	2,2	4,2
	Feminin	13,5	7,8	0,3	0,8	1,9
	Masculin	22,6	14,2	1,1	3,5	6,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2013/2014, 96,7% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a și-au continuat studiile la liceu sau în învățământul profesional. Ponderi relative egale de fete și de băieți optează pentru continuarea studiilor la liceu.

Un indicator foarte relevant din perspectiva participării la educația de nivel post-gimnazial este **rata de tranziție de la clasa a VIII-a la învățământul liceal și profesional**. Acesta evidențiază nivelul accesului la învățământul secundar superior, precum și capacitatea de care dispune sistemul educațional de cuprindere a elevilor la acest nivel de studiu.

În perioada 2009-2013, rata de tranziție în învățământul secundar superior a înregistrat o evoluție semnificativă, ajungând, în anul școlar 2013/2014, o pondere de 96,7% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a și-au continuat studiile la liceu sau în învățământul profesional (Tabel 38). Populația masculină înregistrează un ușor avantaj față de cea feminină, diferența fiind de aprox. patru puncte procentuale (98,7% față de 94,6% la nivelul anului școlar 2013/2014).

Ratele de tranziție de la învățământul gimnazial la nivelul secundar de educație au valori și evoluții diferite în funcție de filiera de formare.

Tabel 38. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		2009/ 2010*	2010/ 2011*	2011/ 2012*	2012/ 2013	2013/ 2014
Învățământ liceal	Total	92,8	93,0	92,2	92,2	91,9
	Feminin	93,0	93,2	92,6	92,3	92,4
	Masculin	92,6	92,8	91,8	92,0	91,5
Învățământ profesional	Total	2,2	-	-	4,5	4,8
	Feminin	3,8	-	-	2,1	2,2
	Masculin	0,8	-	-	6,9	7,2
Învățământ liceal și profesional	Total	92,6	-	-	96,7	96,7
	Feminin	94,2	-	-	94,4	94,6
	Masculin	90,9	-	-	98,8	98,7

* Începând cu anul școlar 2009/2010, rata de formare SAM a intrat în lichidare; începând cu anul 2012/2013, ruta a fost reactivată.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

În perioada 2009-2013, rata de tranziție în învățământul liceal a înregistrat o evoluție relativ constantă, ajungând, în anul școlar 2013/2014, la 91,9%. Distribuția valorilor pe genuri este echilibrată: 92,4% pentru populația feminină, respectiv 91,5% pentru cea masculină (la nivelul anului 2013/2014). Dacă în mod tradițional rata de tranziție la liceu era semnificativ mai mare pentru fete decât pentru băieți, desființarea rutei profesionale în 2009/2010 a determinat practic egalizarea valorii indicatorului de gen.

Rata de tranziție la învățământul profesional înregistrează, începând cu anul școlar 2012/2013 (aferent reînființării acestei filiere educaționale), valori în creștere. La nivelul anului 2013/2014, se ajunge la 4,8% per total (de la 2,2% în 2009/2010). Populația masculină înregistrează o rată net mai mare de tranziție la acest nivel de educație (7,2% față de 2,2% în anul școlar 2013/2014).

Fig. 25. Rata de tranziție în învățământul liceal

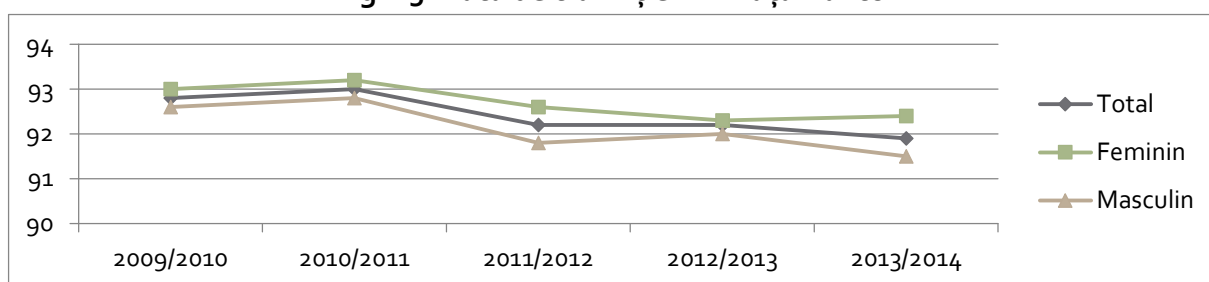
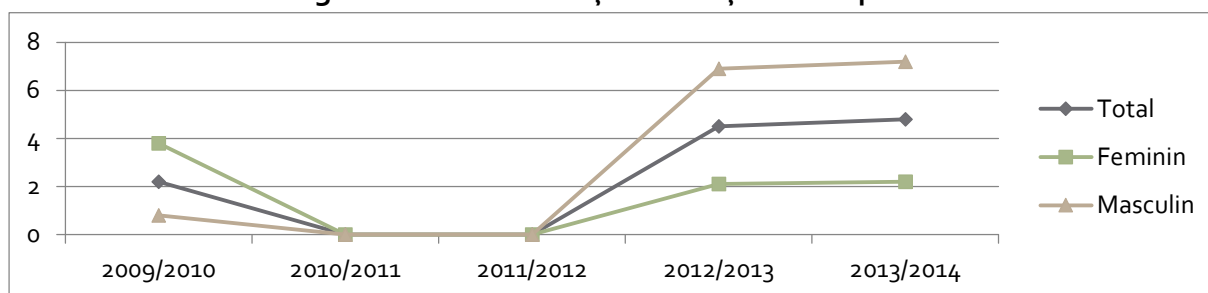

Fig. 26. Rata de tranziție în învățământul profesional

Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

În învățământul liceal, rata abandonului școlar a crescut o dată cu momentul intrării în lichidare a SAM-urilor; odată cu măsura reintroducerii învățământului profesional, situația abandonului școlar se redresează, revenind la valorile de la începutul perioadei analizate. La nivelul anului 2012/2013, 2,8% dintre elevii de liceu au abandonat studiile. Cei mai mulți dintre aceștia provin din filiera tehnologică. Băieții abandonează mai frecvent liceul, comparativ cu fetele.

În învățământul profesional, rata abandonului școlar a fost de aproape 8% în anul 2012/2013; ponderea abandonului este mai mare în cazul populației feminine înscrise în această rută de studiu.

Începând cu anul 2009/2010, intrarea în lichidare a SAM-urilor și preluarea locurilor la liceu a determinat o creștere a procentului elevilor ce au abandonat studiile liceale: o parte dintre elevii care în mod tradițional ar fi optat pentru ruta profesională de școlarizare au intrat la liceu, însă au

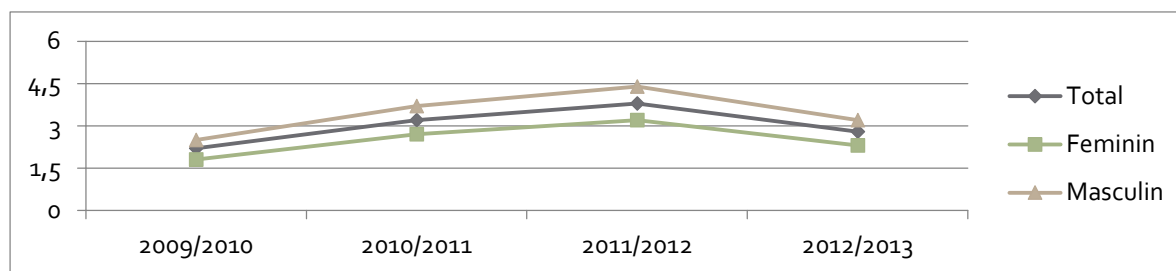
abandonat studiile pe parcurs. În 2012/2013, rata abandonului la nivelul liceului a înregistrat o **ameliorare semnificativă**, cel mai probabil ca urmare a revigorării rutei profesionale. Datele evidențiază faptul că băieții abandonează liceul în proporție mai mare, comparativ cu fetele (3,2% în cazul băieților și 2,3% în cazul fetelor).

Tabel 39. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	2,2	3,2	3,8	2,8
Feminin	1,8	2,7	3,2	2,3
Masculin	2,5	3,7	4,4	3,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 27. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Pe filiere de formare, situația abandonului școlar este următoarea: 80% dintre elevii care au abandonat studiile provin din filiera tehnologică (în special la profilurile tehnic și resurse naturale și protecția mediului). Elevii din cadrul filierei vocaționale au înregistrat rata cea mai mică (1,0%) a abandonului școlar. În cazul filierei teoretice, cea mai mare pondere a abandonului se înregistrează la nivelul secțiilor de real.

Tabel 40. Abandonul școlar în învățământul liceal, pe filiere și profiluri de formare, 2012/2013

	Nr. elevi la începutul anului școlar	Nr. elevi la sfârșitul anului școlar	Nr. elevi care au abandonat studiile	Rata abandonului școlar
Total	831318	808356	22962	2,8
Filiera teoretică	339793	336182	3611	1,1
- real	209914	206319	3595	1,7
- uman	129879	129373	506	0,4
Filiera tehnologică	442397	424046	18351	4,1
- tehnic	233997	222364	11633	5,0
- resurse naturale si protecția mediului	66195	63303	2892	4,4
- servicii	142205	138379	3826	2,7
Filiera vocațională	49128	48618	510	1,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2013-2014

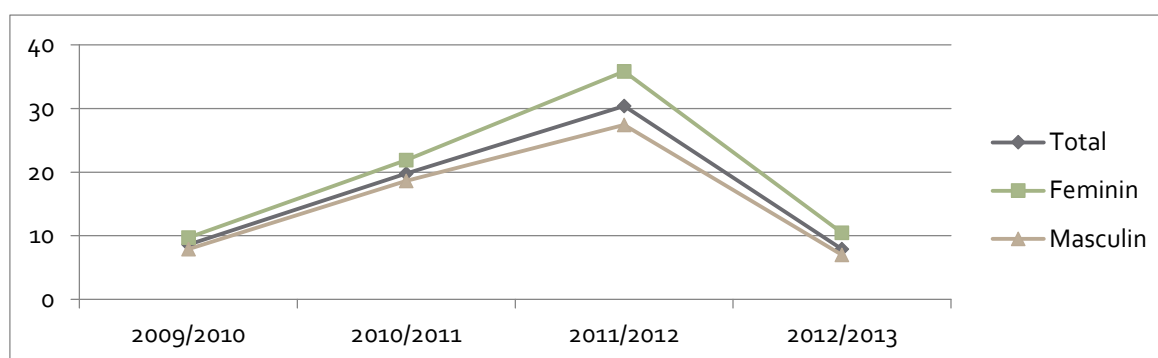
Analiza ratei abandonului în învățământul profesional evidențiază o evoluție considerabilă, odată cu intrarea în lichidare a acestei rute de formare, în anul școlar 2009/2010, valorile fiind de 19,8% în 2010/2011 și de 30,4% în anul următor. Odată cu măsura revigorării acestui nivel de învățământ, situația abandonului se redresează, valoarea sa coborând la 7,9% în anul școlar 2012/2013. Se constată o pondere mai mare a abandonului în cazul populației feminine (10,5% față de 7% în anul școlar 2012/2013).

Tabel 41. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	8,6	19,8	30,4	7,9
Feminin	9,7	21,9	35,8	10,5
Masculin	7,9	18,6	27,4	7,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 28. Rata abandonului școlar în învățământul profesional

Învățământul postliceal și de maiștri

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal și de maiștri

În anul școlar 2013/2014, rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri a continuat tendința ascendentă a ultimilor ani, ajungând la valoarea de 14,1%. Populația feminină cuprinsă în acest nivel de educație este de două ori mai numeroasă decât cea masculină, acest decalaj reducându-se de-a lungul perioadei analizate.

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani, ajungând la valoarea de 14,1% în 2013/2014 (Tabel 42).

Analiza valorilor indicatorului de gen relevă o reducere a decalajului (în favoarea netă a populației feminine) de-a lungul perioadei analizate, ajungându-se de la un raport de 3 la 1 în prima parte a intervalului la unul de 2 la 1 la finalul său (9% față de 3,3% în 2009/2010; 19,2% față de 9,2% în 2013/2014).

Creșterea semnificativă a efectivelor de elevi care frecventează învățământul postliceal și de maiștri se explică prin faptul că această rută a devenit o opțiune atractivă, în condițiile în care în ultimii ani a crescut ponderea absolvenților de liceu fără diplomă de bacalaureat și, concomitent, a scăzut rata brută de cuprindere în învățământul superior.

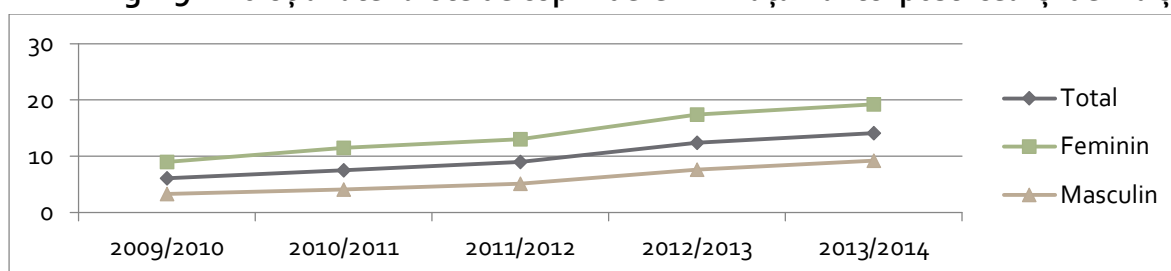
Tabel 42. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	6,1	7,5	9,0	12,4	14,1
Feminin	9,0	11,5	13,0	17,4	19,2
Masculin	3,3	4,1	5,1	7,6	9,2

Observație: În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-21 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 29. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri

Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri

La nivelul 2013/2014, indicatorul privind durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri a avut valoarea de 0,4 ani (raportat la durata teoretică de 3 ani a acestei rute de formare).

Ratele specifice de cuprindere pe fiecare vârstă au crescut de la un an la altul. Aproape o treime dintre elevii cuprinși în acest nivel sunt din grupa de vârstă 21 de ani și peste, ceea ce evidențiază că această formă de învățământ devine o opțiune din ce în ce mai atractivă pentru anumite categorii de absolvenți de liceu (cei care nu au obținut diploma de bacalaureat, cei care nu au intrat la facultate, cei care s-au integrat pe piața muncii, dar nu au calificarea solicitată).

Tendința ascendentă a ratei de participare la învățământul postliceal și de maiștri a determinat, în ultimii ani, creșterea duratei de frecvență a acestei rute de formare, până la valoarea de 0,4 ani la nivelul anului școlar 2013/2014. Pe gen, se evidențiază o situație mai bună în cazul populației feminine (0,6 ani, comparativ cu 0,3 ani în cazul populației masculine).

Tabel 43. Durata medie de frecvență a învățământului postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4
Feminin	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6
Masculin	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri au crescut ușor de la un an la altul. Totodată, se poate observa o mai bună situație a populației feminine (o durată dublă de frecvență față de cea masculină), în cazul tuturor celor patru vârste corespunzătoare acestui nivel de învățământ. (Tabel 44, Fig. 30).

Tabel 44. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal și de maiștri

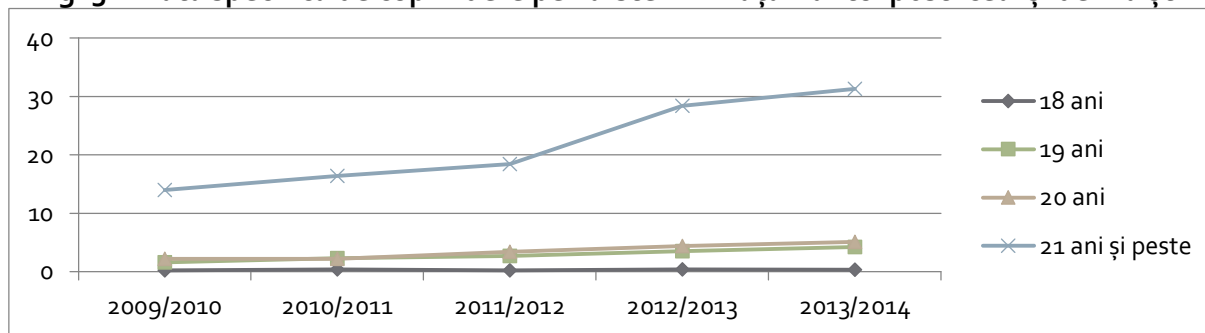
		2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
19 ani	Total	1,6	2,3	2,7	3,5	4,2
	Feminin	2,6	3,7	4,2	5,3	5,9
	Masculin	0,7	1,0	1,3	1,9	2,5
20 ani	Total	2,2	2,2	3,4	4,4	5,1
	Feminin	3,7	3,5	5,2	6,3	7,1
	Masculin	0,9	0,9	1,6	2,5	3,1
21 ani și peste	Total	14,0	16,4	18,4	28,4	31,3
	Feminin	20,0	23,5	26,0	39,4	42,3
	Masculin	8,2	9,5	11,0	18,0	20,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Remarcăm faptul că, în general, ratele specifice de cuprindere cresc odată cu vârsta elevilor, la grupa de vârstă 21 de ani și peste înregistrându-se cea mai amplă creștere. Se poate estima că accesul la învățământ postliceal se face în general după vârsta de 20 de ani. Opțiunea pentru școlile postliceale și de maiștri la o vârstă mai mare decât cea teoretică corespunzătoare este, cel mai probabil, determinată de mai multe aspecte:

- Inserția pe piața muncii a absolvenților de liceu a dus la conștientizarea nevoii de completare a formării profesionale, prin reîntoarcerea în sistemul de educație.
- În ultimii ani, a crescut ponderea absolvenților de liceu fără diplomă de bacalaureat și, concomitent, a scăzut rata brută de cuprindere în învățământul superior. Pentru aceștia, alternativa care rămâne valabilă este cea a școlilor postliceale și de maiștri.

Fig. 30. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul postliceal și de maiștri

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal a crescut în anul școlar 2012/2013 până la valoarea de 8,9% (de la 5,5% în 2009/2010). Ca și în cazul altor rute de formare, se păstrează diferența dintre valorile indicatorului de gen: mai mulți băieți decât fete abandonează studiile postliceale.

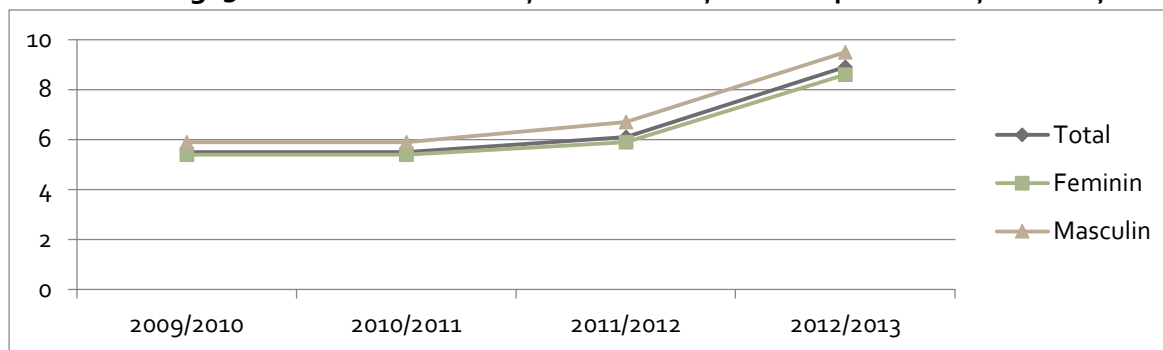
Analiza valorilor ratei abandonului școlar de la acest nivel de învățământ evidențiază o creștere semnificativă de la un an la altul, cu o pondere mai ridicată a abandonului în rândul populației masculine, comparativ cu cea feminină (9,5% în cazul băieților și 8,6% în cazul fetelor la nivelul anului școlar 2012/2013) (Fig. 31, Tabel 45).

Tabel 45. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	5,5	5,5	6,1	8,9
Feminin	5,4	5,4	5,9	8,6
Masculin	5,9	5,9	6,7	9,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Fig. 31. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri

III. REZULTATELE ȘI EFICIENȚA EXTERNĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

La nivelul anului 2013 (trim. IV) se înregistrează o creștere a populației active cu aproximativ peste 30.000 de persoane, în comparație cu anul anterior. Aproape 60% din populația activă a absolvit niveluri superioare de educație (învățământ liceal, postliceal sau universitar). Se mențin diferențe importante pe medii de rezidență în defavoarea celui rural, în special la nivelurile superioare de educație.

Potrivit rezultatelor „Ancheta forței de muncă în gospodăria” (AMIGO), populația activă cuprindea, în ultimul trimestru al anului 2013, 54,7% (9912 mii) din totalul de 18106 mii persoane de 15 ani și peste din România. Din totalul persoanelor active, 99,6% au absolvit o formă de educație, iar 0,38% nu au absolvit nicio formă de studii.

Tabel 46. Populația activă din România în anul 2013, trimestrul IV, pe niveluri de educație (%)

	Nr. persoane	Total	Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar	Fără școală absolvită
Total	9911418	100	18,5	3,5	35,1	21,4	18,1	3,1	0,4
15-64 ani	9564124	100	19,0	3,6	36,3	21,8	17,2	1,9	0,3
65 ani +	347294	100	2,6	1,5	2,6	10,6	44,0	36,9	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2013.

O pondere de 96,5% (9564 mii) din populația activă este reprezentată de **persoane active în vârstă de muncă (15-64 ani)**, cu următoarea distribuție: 8846,7 mii persoane ocupate și 717,4 mii șomeri. În categoria șomerilor, cele mai scăzute rate aparțin absolvenților de învățământ postliceal (4,44%), iar cele mai crescute rate absolvenților de învățământ primar sau celor fără studii (13,9%, respectiv 18,8%).

Tabel 47. Populația activă de 15-64 ani în anul 2013, pe niveluri de educație

	Total	Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar	Fără școală absolvită
Număr								
Total	9564124	1821068	341645	3466674	2081272	1644815	177648	30998
Populație ocupată	8846697	1701112	326460	3181566	1924127	1535359	152901	25170
Șomeri	717427	119956	15185	285108	157145	109456	24747	5828
%								
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
Populație ocupată	92,50	93,41	95,56	91,78	92,45	93,35	86,07	81,20
Șomeri	7,50	6,59	4,44	8,22	7,55	6,65	13,93	18,80

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2013.

Datele statistice de la nivelul 2013, trimestrul IV evidențiază o creștere a populației active cu 30691 persoane în comparație cu anul precedent. Analiza ponderii populației active pe niveluri de educație absolvite evidențiază **tendința de creștere ușoară a populației cu nivel crescut de educație**, concomitent cu scăderea ușoară a populației active cu niveluri reduse de educație.

- Deși ponderea populației active cu studii universitare rămâne sub 20%, acest indicator a înregistrat progrese constante în ultimii ani.
- În continuare ponderea cea mai ridicată o înregistrează persoanele cu studii liceale (36,2%) și profesionale (21,8%).
- O traiectorie descrescătoare a fost înregistrată în ceea ce privește numărul persoanelor active, absolvente de învățământ profesional.
- Persoanele cu nivel scăzut de educație (studii gimnaziale, primare sau fără studii) continuă să înregistreze o proporție importantă la nivelul populației active: în grupa de vârstă 15-64 ani, o persoană din cinci are în prezent un nivel foarte redus al studiilor, cu șanse mici de a presta o activitate lucrativă calificată și de a avea un loc de muncă stabil.

Diferențele pe medii de rezidență se accentuează, prin creșterea cu 54 mii a numărului de persoane în mediul urban, concomitent cu scăderea cu de 23,4 mii persoane în mediul rural. De asemenea, s-a accentuat diferența de gen în ceea ce privește populația activă.

Tabel 4.8. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și gen

		2009	2010	2011	2012	2013
Număr						
Populația activă	Total	9350269	9389206	9410745	9533433	9564124
	Urban	5428207	5557226	5507021	5498999	5553332
	Rural	3922062	3831979	3903724	4034434	4010792
	Masculin	5235478	5274638	5279628	5372718	5408427
	Feminin	4114791	4114568	4131117	4160715	4155698
% din total populație activă						
Universitar	Total	16,4	17,5	18,8	18,7	19,0
	Urban	25,4	26,5	28,4	28,6	29,1
	Rural	4,0	4,4	5,1	5,2	5,1
	Masculin	14,2	15,1	16,3	16,4	16,5
	Feminin	19,2	20,7	21,9	21,7	22,3
Postliceal	Total	4,2	4,1	3,9	3,8	3,6
	Urban	6,0	5,8	5,4	5,5	4,9
	Rural	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8
	Masculin	3,6	3,5	3,3	3,3	2,8
	Feminin	5,0	4,9	4,5	4,6	4,6
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	33,9	34,1	35,3	35,3	36,2
	Urban	39,6	39,8	40,6	40,3	40,7
	Rural	26,0	25,9	27,9	28,5	30,1
	Masculin	31,7	31,9	34,0	33,4	34,2
	Feminin	36,8	36,9	37,0	37,8	38,9
Profesional	Total	24,3	23,1	21,7	22,1	21,8
	Urban	21,2	19,7	18,3	18,3	17,7
	Rural	28,6	28,2	26,5	27,4	27,4
	Masculin	30,8	29,2	26,6	27,6	27,6
	Feminin	16,1	15,4	15,4	15,0	14,2
Gimnazial	Total	18,0	18,1	17,9	17,7	17,2
	Urban	6,7	7,0	6,4	6,4	6,7
	Rural	33,5	34,1	34,2	33,1	31,8
	Masculin	16,7	17,2	17,1	16,9	16,7
	Feminin	19,5	19,2	18,9	18,7	17,9
Primar și fără școală	Total	3,3	3,1	2,5	2,3	2,2
	Urban	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9
	Rural	6,0	5,9	4,7	4,2	3,9
	Masculin	3,2	3,2	2,7	2,4	2,3
	Feminin	3,4	2,9	2,3	2,3	2,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2009-2014.

Din totalul populației active, 766,9 mii sunt **persoane tinere de 15-24 ani** (7,7% din totalul populației active în vârstă de muncă). Dintre aceștia, 11,2% sunt tineri absolvenți de învățământ superior, 59,3% au studii medii (postliceal, liceal, profesional) și 29,6% au un nivel scăzut de educație (gimnaziu, primar sau fără educație). Structura pe niveluri de educație a persoanelor active în vârstă de 15-24 ani evidențiază diferențe semnificative între medii de rezidență: dacă în mediul urban procentajul persoanelor cu studii superioare reprezintă 20% din populația respectivă, în mediul rural ponderea acestora este de numai 5%. Un sfert din populația activă de 15-24 ani (24,3%) se află în situația de șomaj.

Tabel 49. Structura populației active în vârstă de 15-24 ani în anul 2013, pe niveluri de educație, medii de rezidență și gen

	TOTAL	% total	Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar
Total	766893	100	11,2	1,6	44,8	12,9	26,5	3,1
Urban	310252	100	20,2	2,0	52,5	11,2	12,5	1,6
Rural	456639	100	5,0	1,3	39,6	14,0	36,1	4,0
Masculin	460676	100	8,5	0,9	42,6	16,0	28,2	3,8
Feminin	306217	100	15,2	2,5	48,1	8,1	24,0	2,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2014.

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

La nivelul trimestrului IV al anului 2013, rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani a avut valoarea de 59,5%, foarte apropiată de nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului anterior. Rata de ocupare scade odată cu scăderea nivelului de educație al populației. Se mențin diferențe pe medii de rezidență: rata de ocupare este mai ridicată în mediul rural, în special pentru populația cu niveluri mai reduse de educație. De asemenea, ponderea bărbaților în rândul populației ocupate este semnificativ mai mare în comparație cu cea a femeilor.

La nivelul populației României, șase din zece persoane cu vârste cuprinse între 15-64 de ani (59,5%) se regăsesc în categoria persoanelor ocupate. În comparație cu anul trecut, numărul populației ocupate a scăzut nesemnificativ, cu aproximativ 3 mii persoane. Ratele de ocupare a populației pe niveluri de educație cresc ușor în comparație cu anul anterior. Cu cât nivelul de educație crește, cu atât crește și gradul de ocupare al populației respective. Astfel, în trimestrul IV din 2013, 80,8% dintre persoanele cu studii superioare erau persoane ocupate, în timp ce numai 30,8% dintre persoanele absolvente de învățământ primar sau fără școală aveau statut de populație ocupată.

Tabel 50. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani*, pe niveluri de educație, medii de rezidență și gen

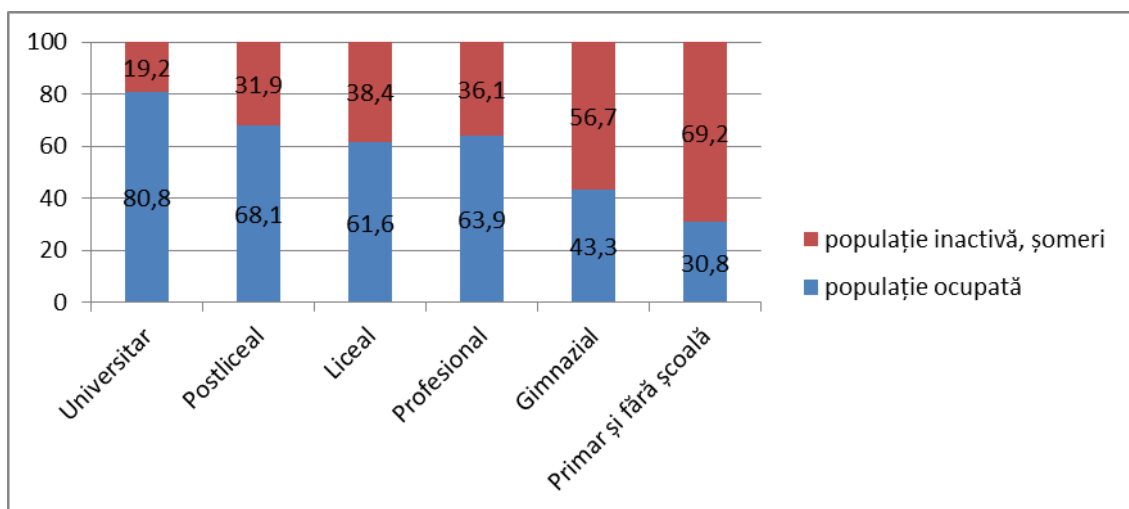
		2009 (trim. IV)	2010 (trim. IV)	2011 (trim. IV)	2012 (trim. IV)	2013 (trim. IV)
Număr de persoane						
Populația ocupată 15-64 ani	Total	8619204	8675809	8660070	8849881	8846697
	Urban	4945853	5054473	5001371	5027447	5060603
	Rural	3673351	3621338	3658699	3822434	3786095
	Masculin	4795299	4841031	4831034	4973796	4977304
	Feminin	3823905	3834778	3829036	3876085	3869392
% din total populație						
Populația ocupată	Total	57,4	57,9	57,9	59,3	59,5
	Urban	56,4	57,9	57,8	58,5	59,2
	Rural	58,8	57,8	58,2	60,5	59,8
	Masculin	64,0	64,7	64,8	66,8	67,0

Universitar	Feminin	50,8	51,0	51,1	51,9	51,9
	Total	82,1	81,5	81,8	80,6	80,8
	Urban	82,8	82,5	82,6	80,9	81,3
	Rural	76,3	74,2	75,5	78,2	77,5
	Masculin	83,4	83,1	84,2	83,5	83,6
Postliceal	Feminin	80,9	80,2	79,6	78,0	78,3
	Total	69,5	70,0	69,6	69,4	68,1
	Urban	69,2	69,6	69,0	68,4	67,6
	Rural	71,0	72,0	72,3	74,0	70,2
	Masculin	68,6	69,6	68,6	68,7	69,5
Liceal (inclusiv tr. I)	Feminin	70,3	70,3	70,5	70,0	68,4
	Total	58,4	59,6	60,4	61,1	61,6
	Urban	56,3	58,9	59,0	59,8	60,9
	Rural	63,3	61,3	63,6	63,6	63,5
	Masculin	64,9	66,8	68,7	70,4	71,0
Profesional	Feminin	52,8	53,3	53,0	53,1	53,7
	Total	63,4	63,1	61,8	64,0	63,9
	Urban	58,7	57,8	55,5	57,0	57,7
	Rural	68,9	68,9	68,8	71,4	70,2
	Masculin	70,5	70,1	68,7	71,7	71,0
Gimnazial	Feminin	51,0	50,8	50,6	51,0	51,2
	Total	41,9	41,8	41,5	43,6	43,3
	Urban	23,8	24,6	22,9	24,4	25,8
	Rural	51,6	50,9	50,8	53,3	52,3
	Masculin	48,7	48,9	48,2	50,8	51,4
Primar și fără școală	Feminin	36,4	36,0	36,0	37,7	36,6
	Total	35,8	36,4	31,3	31,9	30,8
	Urban	20,9	25,6	22,1	19,7	22,0
	Rural	42,3	40,7	35,0	37,2	35,8
	Masculin	41,3	44,7	36,8	35,8	35,6
	Feminin	31,4	29,3	26,4	28,3	26,4

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS – Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj, 2009-2014.

Fig. 32. Ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație, în 2013

Distribuția datelor **pe medii de rezidență** a populației ocupate evidențiază diferențe ale structurii populației ocupate.

- Cu cât nivelul de educație a populației crește, cu atât diferențele pe medii de rezidență se reduc.
- Ratele de ocupare a populației cu niveluri mai reduse de educație sunt mai ridicate în rural față de urban. De exemplu, la nivelul lui 2013, pentru populația cu nivel gimnazial de educație, diferența ajunge la aproape 30 p.p. în favoarea mediului rural, situație determinată de faptul că în mediul rural există o pondere importantă de lucrători în agricultură cu un nivel scăzut de calificare sau fără o calificare.
- Rata de ocupare a absolvenților de învățământ superior este mai scăzută în rural decât în urban, în contextul în care ponderi mult mai reduse de tineri din rural sunt absolvenți de învățământ superior (de exemplu, la nivelul anului 2012/2013, numai 16,5% dintre tinerii de 19-23 de ani din rural erau cuprinși în învățământul superior, în comparative cu 43,4% în urban).

Pe genuri, diferențele sunt semnificative: 67% din totalul bărbaților de 15-64 ani desfășoară activități economice, în comparație cu numai 51,9% din totalul femeilor de 15-64 ani.

La nivelul trimestrului IV a anului 2013, rata de ocupare a populației de 15-64 ani la nivel european a avut valoarea de 64,5%, cu 0,3% mai mult decât în 2012. Valoarea acestui indicator în România este cu 5 puncte procentuale mai mică decât media europeană. Valorile cele mai mari ale ratelor de ocupare s-au înregistrat în țările nordice, Germania, Marea Britanie (peste 70%), iar cele mai scăzute în Grecia și Croația. Scăderea ratelor de ocupare, în special în cazul persoanelor cu un nivel redus de educație, se corelează direct cu creșterea semnificativă a șomajului.

Tabel 51. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani la nivel european

	Trimestrul IV 2013
UE 27	64,5
Romania	59,5
Slovenia	80,2
Norvegia	75,2
Suedia	74,3
Olanda	74,2
Germania	73,7
Austria	72,4
Danemarca	72,2
Marea Britanie	71,3
Republica Cehă	68,3
Franța	64,1
Belgia	61,6
Polonia	60,8
Ungaria	59,7
Bulgaria	59,6
Italia	55,7
Spania	55,1
Croația	52,7
Grecia	48,4

Sursa: EUROSTAT, 2014.

Fig. 33. Rata de ocupare a populației de 15-64 de ani, 2013

Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 de ani, pe niveluri de educație

La nivelul trim. IV al anului 2013, rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani a avut valoarea de 22,8%, ușor mai scăzută comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. Aproape 30% dintre tinerii din rural desfășoară activități aducătoare de venituri, în comparație cu numai 16,2% în urban. Băieții au o rată de ocupare mai ridicată în comparație cu fetele (27,2% față de 18,3%). Cele mai ridicate rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale, iar cele mai mici în cazul tinerilor cu niveluri reduse de educație.

Acest indicator este calculat prin raportarea populației ocupate de 15-24 de ani la populația totală din această grupă de vârstă, care cuprinde atât persoane active sau inactive de pe piața muncii, dar și tineri elevi și studenți cuprinși în sistemul de învățământ.

Rata de ocupare a populației tinere în trimestrul IV al anului 2013, raportată la totalul populației din această grupă de vârstă s-a menținut la valori similare anului anterior: 22,8% în 2013 comparativ cu 23,1% în 2012. În cifre absolute, se înregistrează o scădere de 34,2 mii persoane de 15-24 ani ocupate, pe fondul evoluțiilor demografice negative la această grupă de vârstă. Acest fenomen afectează în principal tinerii din mediul urban, în cazul celor din rural evoluția fiind ușor pozitivă.

Analiza ratei de ocupare a tinerilor din totalul populației active de vârstă corespunzătoare oferă informații suplimentare, relevante din perspectiva absorbției acestora pe piața forței de muncă. Astfel, aproximativ trei sferturi din populația activă de 15-24 de ani are statut de populație ocupată, valoare în ușoară scădere comparativ cu anul anterior.

Tabel 52. Rata de ocupare* a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și gen

		2009	2010	2011	2012	2013
Număr de persoane						
Populația ocupată 15-24 ani	Total	714874	660435	651193	616941	580183
	Urban	291124	269296	251557	227254	207662
	Rural	423750	391139	399636	389687	372521

	Masculin	413315	387445	383167	371763	353031
	Feminin	301559	272990	268026	245178	227152
%						
Total	Total	23,5	22,5	23,1	23,1	22,8
	Urban	17,3	17,0	16,9	16,4	16,2
	Rural	31,0	29,1	30,1	30,3	29,6
	Masculin	26,6	25,9	26,6	27,3	27,2
	Feminin	20,2	19,0	19,4	18,8	18,3
Universitar	Total	53,7	38,2	42,4	37,1	35,9
	Urban	54,8	38,2	42,9	34,3	32,3
	Rural	49,3	38,2	41,1	47,0	49,1
	Masculin	55,3	42,9	44,7	37,5	36,6
	Feminin	52,9	34,8	41,0	36,8	35,4
Postliceal	Total	56,5	63,3	57,5	73,1	63,0
	Urban	57,9	65,2	60,8	80,9	65,2
	Rural	53,2	59,3	54,9	65,9	60,6
	Masculin	48,1	70,0	56,4	77,6	-
	Feminin	59,6	59,9	58,5	70,5	52,5
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	22,3	22,4	23,2	23,5	24,7
	Urban	17,4	19,1	18,2	17,8	18,7
	Rural	34,0	29,6	33,1	33,3	33,7
	Masculin	24,7	24,8	28,0	28,9	30,0
	Feminin	19,8	20,0	18,5	18,5	19,7
Profesional	Total	52,3	49,5	52,1	52,6	54,6
	Urban	46,1	39,2	46,8	49,1	50,5
	Rural	56,0	55,5	55,4	54,6	56,8
	Masculin	57,5	54,6	58,6	58,6	60,6
	Feminin	43,5	41,2	42,2	41,5	43,1
Gimnazial	Total	14,4	15,1	15,4	16,7	15,6
	Urban	4,6	5,2	3,7	5,8	5,2
	Rural	22,5	23,1	24,1	24,6	23,4
	Masculin	16,9	18,0	17,4	19,8	19,0
	Feminin	11,9	12,0	13,4	13,2	12,0
Primar și fără școală	Total	20,5	**	15,0	13,6	10,8
	Urban	9,0	**	8,2	6,1	5,4
	Rural	28,1	**	18,5	17,8	13,5
	Masculin	21,4	**	18,2	15,0	10,7
	Feminin	19,3	**	11,0	12,1	11,1

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

** Date nedisponibile.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2009-2014.

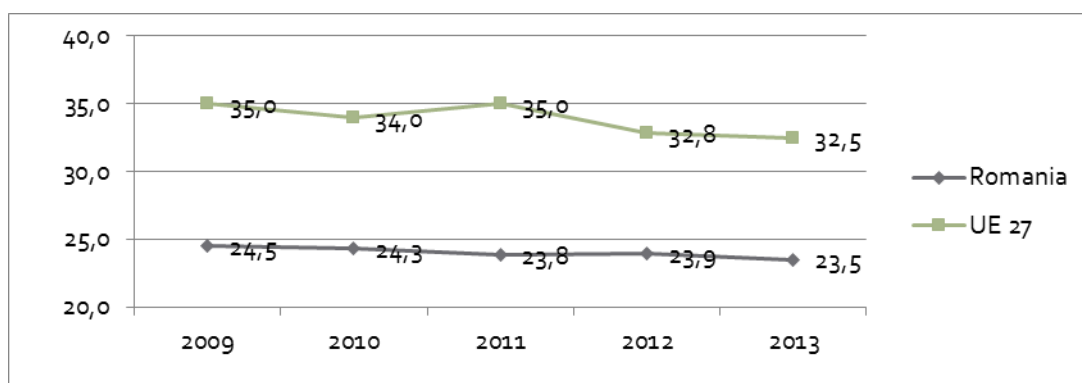
Analiza valorilor indicatorului după criteriile mediu de rezidență, gen și nivel de educație relevă următoarea situație la nivelul trim. IV al anului 2013:

- Aproape 30% dintre tinerii din rural desfășoară activități aducătoare de venituri, în comparație cu numai 16,2% în urban.
- Gradul de ocupare este mai mare în mediul rural în cazul tuturor nivelurilor de educație, cu excepția învățământului postliceal.
- Mai mulți tineri băieți sunt cuprinși în rândul populației ocupate, în comparație cu fetele (27,2% față de 18,3%).

- Cele mai mari rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale (63% dintre tinerii absolvenți de învățământ postliceal și 55% dintre tinerii absolvenți de învățământ profesional au un loc de muncă), iar cele mai mici în cazul tinerilor cu niveluri reduse de educație.

În perioada analizată, România se situează sub valoarea mediei EU 27 cu privire la rata de ocupare a tinerilor de 15-24 de ani.

Fig. 34. Ponderea populației ocupate în vârstă de 15-24 ani, în 2013

Sursa: EUROSTAT, 2014.

Rata șomajului la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani

La nivelul trim. IV 2013, peste o cincime dintre tinerii de 15-24 ani erau șomeri. Rata șomajului este în scădere față de anul anterior. În mediul urban sunt înregistrați de două ori mai mulți șomeri în comparație cu mediul rural. De asemenea, un procent mai mare din rândul fetelor de 15-24 ani sunt în situația de șomaj, față de băieții din aceeași grupă de vârstă.

Rata șomajului măsoară ponderea șomerilor din totalul populației active, reprezentând complementarul populației ocupate în această categorie de populație.

În rândul populației active, cea mai ridicată rată a șomajului se înregistrează la tinerii din grupa de vârstă 15-24 ani. În trimestrul IV al anului 2013, valoarea indicatorului a fost de 24,3% (186,7 mii șomeri de 15-24 ani), în creștere cu aproape 2 p.p. față de anul anterior. Creșteri semnificative față de anul anterior s-au înregistrat în rândul tinerilor absolvenți de studii superioare (37,5% în 2013 față de 28,7% în 2012) și în cazul absolvenților de învățământ postliceal (28,7% în 2013 față de 10,3% în 2012). Pe **medii de rezidență**, rata șomajului este de aproape de două ori mai ridicată în mediul urban, în comparație cu mediul rural (33,1% urban față de 18,4% rural).

Tabel 53. Șomajul la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani, pe niveluri de educație absolvite

		2009	2010	2011	2012	2013
Număr de persoane						
Șomeri 15-24 ani	Total	178903	195127	221712	181560	186710
	Urban	109887	122365	135932	104475	102590
	Rural	69016	72762	85780	77085	84118
	Masculin	105638	115392	127702	104111	107645

	Feminin	73265	79735	94010	77449	79065
%						
Total	Total	20,0	22,8	25,4	22,7	24,3
	Urban	27,4	31,2	35,1	31,5	33,1
	Rural	14,0	15,7	17,7	16,5	18,4
	Masculin	20,4	22,9	25,0	21,9	23,4
	Feminin	19,5	22,6	26,0	24,0	25,8
Universitar	Total	26,2	35,0	34,4	28,7	37,5
	Urban	25,5	35,0	33,9	31,4	39,7
	Rural	29,3	34,9	35,9	20,6	31,5
	Masculin	23,7	29,8	26,6	25,4	37,8
	Feminin	27,6	38,9	38,9	30,9	37,3
Postliceal	Total	10,5	*	*	10,3	28,7
	Urban	3,5	*	*	13,3	25,7
	Rural	24,8	*	*	6,6	32,0
	Masculin	27,3	*	*	0,0	3,9
	Feminin	4,1	*	*	15,7	42,6
Liceal (inclusiv tr. I)	Total	23,1	24,4	28,3	28,0	28,1
	Urban	28,0	26,7	33,5	31,6	31,4
	Rural	16,1	20,8	21,7	24,5	25,1
	Masculin	23,8	24,8	27,1	26,2	26,1
	Feminin	22,2	24,0	30,0	30,5	30,8
Profesional	Total	20,3	25,2	22,5	18,8	16,2
	Urban	27,2	40,2	33,5	30,3	24,3
	Rural	16,4	16,7	14,9	11,8	11,8
	Masculin	19,9	24,9	23,4	18,5	17,9
	Feminin	21,1	13,0	20,4	19,4	11,0
Gimnazial	Total	13,6	15,5	18,3	13,8	15,7
	Urban	31,8	37,6	48,9	29,7	37,0
	Rural	9,5	9,7	12,5	10,4	10,7
	Masculin	14,5	18,1	21,9	15,2	16,6
	Feminin	12,2	11,2	12,8	11,3	14,1
Primar și fără școală	Total	15,9	*	*	30,1	40,2
	Urban	43,0	*	*	59,2	63,2
	Rural	7,7	*	*	19,2	33,9
	Masculin	24,8	*	*	39,8	54,5
	Feminin	1,4	*	*	10,3	15,1

* Date nedisponibile.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO 2009-2014.

Pe niveluri de educație se observă că șomajul afectează în egală măsură tinerii care au studii superioare cât și pe cei cu studii medii sau cu nivel scăzut de educație. De exemplu, în cazul tinerilor cu studii superioare 37,5% dintre aceștia sunt în căutarea unui loc de muncă, în comparație cu 28,7% tineri cu studii liceale și 40,2% tineri cu studii primare sau fără studii. O pondere redusă a șomajului se înregistrează în rândul absolvenților de gimnaziu, o mare parte dintre aceștia desfășurând activități agricole.

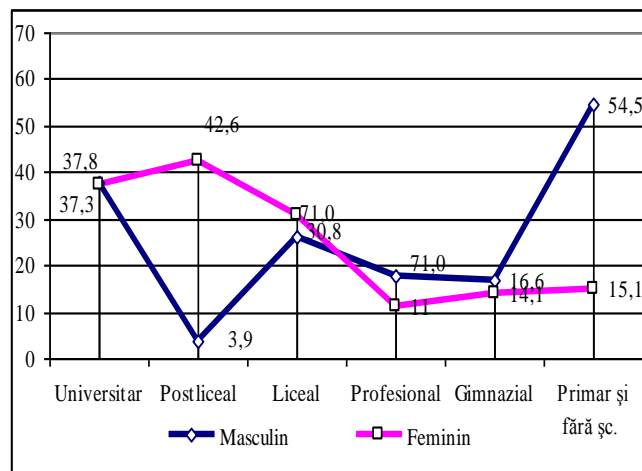
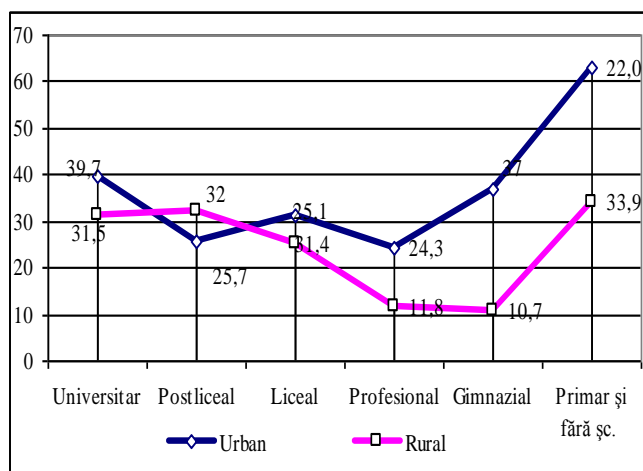
La nivel european, șomajul de lungă durată (12 luni sau peste) afectează aproape jumătate dintre tinerii care nu au un loc de muncă (43,%) și este ușor mai ridicat în cazul băieților în comparație cu fetele (cu 3 p.p.).

Tabel 54. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani la nivel european

	Trimestrul IV 2013
UE 27	23,0
Romania	24,4
Grecia	56,9
Spania	54,8
Croația	47,9
Italia	41,6
Polonia	27,2
Bulgaria	27,1
Ungaria	24,7
Belgia	24,1
Franța	23,7
Suedia	22,7
Slovenia	20,3
Marea Britanie	19,8
Republica Cehă	18,9
Danemarca	12,8
Olanda	11,4
Austria	9,8
Norvegia	8,8
Germania	7,9

Sursa: EUROSTAT, 2014.

Fig. 35 Ponderea tinerilor șomeri, în totalul populației de 15-24 ani pe niveluri de educație, pe medii și genuri

Rezultatele elevilor din învățământul primar și gimnazial la evaluările naționale

Rata de absolvire a învățământului gimnazial

Indicatorul se calculează ca raport între numărul total de absolvenți ai clasei a VIII-a de la nivelul unui an școlar și numărul persoanelor de vârstă standard la final de gimnaziu. Datele INS disponibile fac referire la finalul anului școlar 2012/2013.

După anul 2010/2011 – când au finalizat clasa a VIII-a cele două cohorte de elevi ce au avut debutul școlar la 6 ani și 7 ani simultan (în 2003/2004) – rata de absolvire a învățământului gimnazial a înregistrat în ultimii doi ani școlari valori aproximativ similare.

Tabel 55. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	91,8	89,1	105,7	82,0	81,6
Urban	105,6	101,9	119,4	94,7	95,1
Rural	79,6	77,9	93,9	71,4	70,7
Feminin	92,6	89,7	106,6	82,1	82,2
Masculin	91,0	88,6	104,8	81,9	81,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

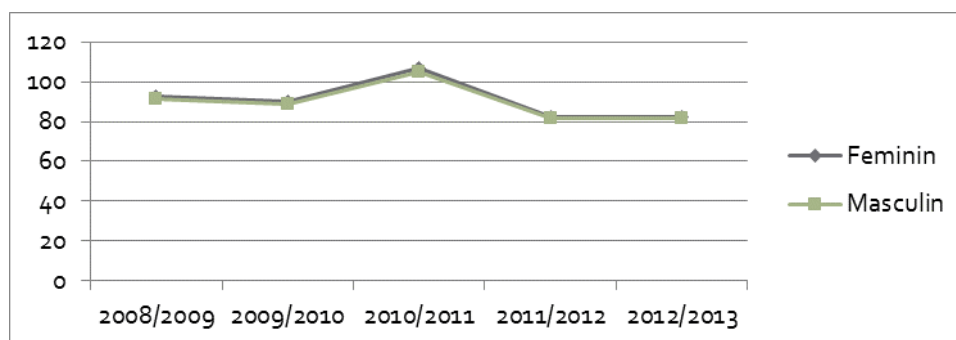
Pe medii de rezidență, rata de absolvire este constant mai ridicată în mediul urban în comparație cu ruralul. Acest fapt este determinat în primul rând de situațiile de abandon școlar mai frecvente în rural, dar și de alte aspecte, precum migrarea unora dintre elevii din rural la școli din urban, către finalul gimnaziului (ca o opțiune pentru o educație de o calitate mai ridicată, ce poate asigura continuarea educației în învățământul liceal).

Fig. 36. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii de rezidență

Diferențele de gen sunt relativ nesemnificative, fetele prezentând însă un ușor avantaj în raport cu băieții.

Fig. 37. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe genuri

Rezultatele elevilor la evaluarea națională de la clasa a VIII-a

La evaluarea națională EN VIII din anul 2014, rata de promovare a fost de 71,1%, în scădere ușoară față de anul școlar anterior, cu diferențe semnificative în favoarea fetelor, comparativ cu băieții.

Tabel 56. Numărul absolvenților de clasa a VIII-a prezențați și promovați la evaluarea națională EN VIII, 2013 și 2014

	Prezențați	Promovați	Rata de promovare	Media generală
2013				
Total	162.331	123.194	75,9	7,69
Feminin	82.338	67.381	81,8	7,84
Masculin	79.993	55.813	69,8	7,50
2014				
Total	160.011	113.721	71,1	7,37
Feminin	81.652	62.788	76,9	7,70
Masculin	78.359	50.933	65,0	7,20

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Rezultatele obținute la evaluarea națională din anul 2014 evidențiază o traiectorie descendentă, atât în ceea ce privește ponderea de promovare în rândul participanților, cât și în ce privește scorurile medii obținute. În 2014, procentajul de promovare a examenului EN VIII a scăzut cu aproape cinci puncte procentuale în comparație cu anul școlar anterior. Diferențele de promovabilitate se mențin în cazul ambelor genuri. Și în ce privește scorul mediu la nivel național s-au înregistrat scăderi în comparație cu anul anterior, media generală fiind de 7,37 în anul 2014, față de 7,68 în anul 2013.

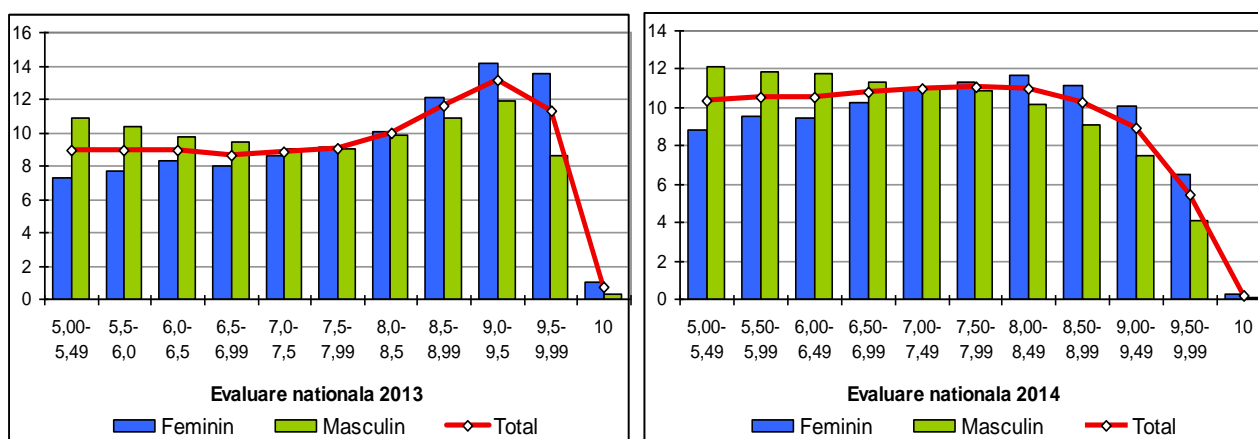
Pe categorii de medii obținute, se constată, la nivelul anului 2013/2014, o creștere a ponderii elevilor care au obținut medii către minimul grilei de notare, concomitent cu scăderea ponderii elevilor care au obținut medii către maximul grilei de notare. Mai mult de unu din zece elevi au obținut medii poziționate către maximul grilei de notare. Pe genuri, fetele obțin în ponderi mai ridicate note către intervalul superior de notare, în timp ce băieții se situează, în ponderi mai ridicate, către intervalul inferior al scalei de notare.

Tabel 57. Distribuția elevilor promovați la evaluarea națională EN VIII 2014, pe categorii de medii obținute

Media obținută la evaluarea națională	Nr. elevi			% în total elevi		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
10	225	170	55	0,2%	0,3%	0,1%
9,50-9,99	6.203	4.092	2.111	5,5%	6,5%	4,1%
9,00-9,49	10.102	6.299	3.803	8,8%	10,0%	7,5%
8,50-8,99	11.674	7.019	4.655	10,3%	11,2%	9,1%
8,00-8,49	12.504	7.333	5.171	11,0%	11,7%	10,2%
7,50-7,99	12.623	7.085	5.538	11,1%	11,3%	10,9%
7,00-7,49	12.491	6.871	5.620	11,0%	10,9%	11,0%
6,50-6,99	12.223	6.456	5.767	10,7%	10,3%	11,3%
6,00-6,49	11.937	5.938	5.999	10,5%	9,5%	11,8%
5,50-5,99	11.997	5.977	6.020	10,6%	9,5%	11,8%
5,00-5,49	11.742	5.548	6.194	10,3%	8,8%	12,2%
Total elevi promovați	113.721	62.788	50.933	100,0%	100,0%	100,0%
Media generală				7,37	7,50	7,20

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Fig. 38. Distribuția elevilor promovați la evaluarea națională EN VIII 2013 și 2014, pe categorii de medii obținute

O evaluare comparativă la nivelul județelor evidențiază situații asemănătoare în comparație cu anul anterior.

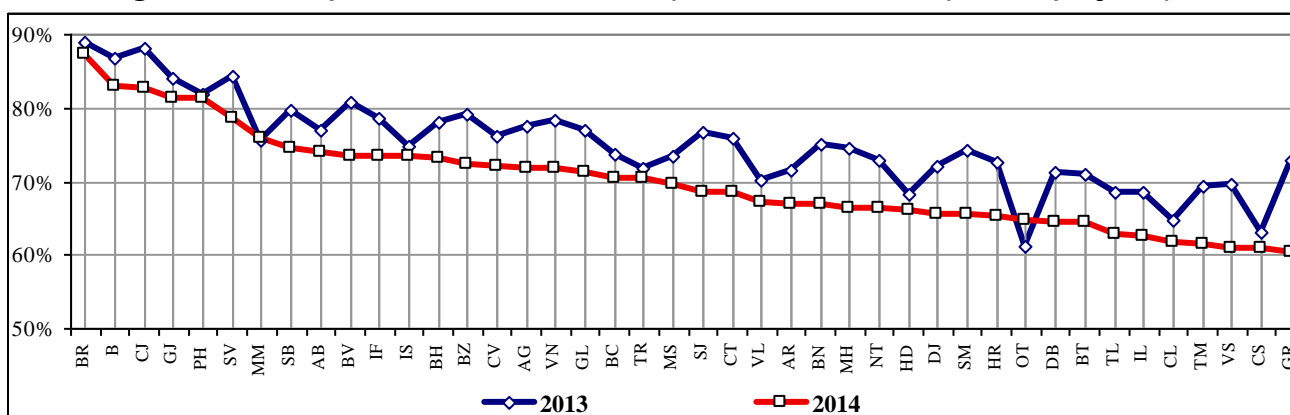
Tabel 58. Rata de promovare a evaluării naționale EN VIII 2013 și 2014, pe județe și genuri (%)

	Evaluare națională 2013			Evaluare națională 2014		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total participanți	162.331	82.338	79.993	160.011	81.652	78.359
Procent mediu de promovare pe țară	75,9	81,8	69,8	71,1	76,9	65,0
AB	76,9	85,2	69,0	73,9	79,3	68,4
AG	77,5	83,6	71,2	71,7	79,2	64,4
AR	71,5	77,1	65,8	66,8	72,6	60,7
B	86,7	90,4	83,0	82,9	86,5	79,3
BC	73,8	79,5	67,4	70,4	76,3	63,7
BH	78,1	84,5	71,9	73,1	79,3	66,9
BN	75,1	82,9	66,5	66,8	74,6	58,6
BR	88,9	93,0	84,5	87,3	90,6	83,7
BT	70,8	76,2	64,8	64,3	71,2	56,8
BV	80,7	85,3	75,9	73,5	77,6	69,4
BZ	79,0	84,7	73,2	72,2	78,0	66,0
CJ	88,1	90,9	85,2	82,7	87,5	77,4
CL	64,7	71,5	57,8	61,6	69,1	54,0
CS	63,1	70,8	55,4	60,8	69,1	52,4
CT	75,8	81,2	70,4	68,4	74,1	62,5
CV	76,1	81,1	70,3	72,0	78,1	65,1
DB	71,3	78,5	63,8	64,4	71,5	57,2
DJ	72,1	79,4	65,0	65,5	73,9	57,4
GJ	84,1	88,5	80,0	81,3	85,9	76,7
GL	76,8	82,0	71,1	71,1	76,6	65,1
GR	72,9	81,7	64,3	60,4	67,6	53,3
HD	68,2	75,4	61,0	66,0	72,2	59,2
HR	72,7	82,0	62,9	65,3	71,9	58,6
IF	78,7	83,7	74,0	73,3	77,3	69,1
IL	68,6	75,0	62,0	62,6	69,8	54,5
IS	74,7	79,7	69,0	73,3	76,1	70,1
MH	74,4	81,5	67,3	66,2	74,1	58,8
MM	75,6	81,8	68,7	75,8	80,4	71,0
MS	73,3	79,5	66,9	69,7	75,4	63,8

NT	72,8	79,4	65,7	66,2	73,9	58,6
OT	61,0	70,2	52,2	64,6	71,2	57,6
PH	81,9	86,2	77,4	81,2	85,6	76,6
SB	79,8	83,8	75,7	74,6	77,5	71,4
SJ	76,6	85,5	68,2	68,6	75,8	61,4
SM	74,1	80,4	67,9	65,5	72,7	57,7
SV	84,2	89,4	78,6	78,5	85,2	71,7
TL	68,4	73,7	62,2	62,8	68,7	56,1
TM	69,4	75,7	63,1	61,3	66,8	55,5
TR	71,8	80,8	63,3	70,4	78,5	62,4
VL	70,2	77,1	63,1	67,2	72,8	61,4
VN	78,3	84,8	72,1	71,7	78,2	64,6
VS	69,6	75,2	63,3	60,9	67,4	53,9

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Fig. 39. Rata de promovare a evaluării naționale EN VIII 2013 și 2014, pe județe

Analiza pe cohortă: ponderea copiilor care ajung în clasa a VIII-a, din cei înscriși la școală în urmă cu 8 ani

Calculată la nivelul anului școlar 2013/2014, au reușit să finalizeze clasa a VIII-a o pondere de aproape 84% dintre elevii care s-au înscris în clasa I în urmă cu 8 ani. Ponderea celor care părăsesc sistemul de învățământ înainte de a finaliza clasa a VIII-a, calculată la nivelul unei cohorte, rămâne însă în jurul valorii de 15%.

Tabel 59. Evoluția pe cohorte a elevilor înscriși în cls. I în urmă cu 8 ani

Anul școlar	Înscriși in clasa a VIII-a	Înscriși în clasa I in urmă cu 8 ani	%
2013/2014	191.839	228.568	83,9
2012/2013	190.787	224.875	84,8
2011/2012	190.535	226.226	84,2
2010/2011	236.842	285.932	82,8
2009/2010	204.969	246.440	83,2
2008/2009	210.536	257.373	81,8

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, 2008-2014.

Analiza longitudinală a unei cohorte de elevi, din perspectiva numărului și a situației școlare a celor care finalizează clasa a VIII-a evidențiază următoarea situație (calculul a fost realizat pe

cohorta de elevi care a avut debutul școlar în anul 2005/2006 și a finalizat clasa a VIII-a în anul 2012/2013):

- 15,1% pierderi școlare până în clasa a VIII-a;
- 1,3% pierderi școlare pe parcursul clasei a VIII-a;
- 11,4% elevi care nu s-au înscris la evaluarea națională EN VIII în promoția curentă;
- 54,8% elevi care au promovat evaluarea națională EN VIII;
- 17,4% elevi care nu au promovat evaluarea națională EN VIII.

Datele evidențiază o pondere semnificativă a pierderilor școlare până în clasa a VIII-a, precum și un procent important de elevi care nu se înscriu la evaluarea națională EN VIII (elevi aflați în situația de repetenție, cu situația școlară neîncheiată sau elevi care au optat să nu se înscrie la acest examen). În concluzie, putem afirma că numai jumătate dintr-o cohortă de elevi ajunge să finalizeze învățământul gimnazial cu evaluarea finală.

Rezultatele elevilor din învățământul liceal la evaluările naționale

Rata de absolvire a învățământului liceal

În anul școlar 2012/2013, rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat păstrează tendința de creștere din ultimii ani, atât pe total, cât și pe genuri. Scăderea ratei de absolvire a liceului cu examen de bacalaureat este determinată de scăderea ratei de participare la examen a absolvenților din anul curent. Fetele înregistrează o situație mai bună decât a băieților în ceea ce privește absolvirea liceului.

Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) păstrează tendința de creștere din ultimii ani, atât pe total, cât și pe genuri. Referitor la analiza acestui indicator, trebuie precizat faptul că nu toți elevii finalizează învățământul liceal la vârsta de 18 ani, dată fiind varietatea vârstelor de debut, precum și faptul că anumite forme și filiere de formare au durate diferite.

La nivelul anului școlar 2012/2013 se ating cele mai mari valori ale ratei de absolvire a liceului: total – 90,6%; fete – 91,3%; băieți – 89,9%. Se remarcă faptul că diferența pe genuri, în favoarea populației feminine, se reduce de-a lungul intervalului analizat, de la 5 (puncte procentuale) în 2009/2010 la sub 2 în 2012/2013 în favoarea fetelor.

Tabel 6o. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	79,9	76,2	79,5	90,6
Feminin	82,6	79,6	82,8	91,3
Masculin	77,4	72,9	76,4	89,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat înregistrează, în anul 2012/2013, o creștere semnificativă față de anul anterior: total – 44,6%; fete – 53,8%; băieți – 35,9%. Populația feminină înregistrează valori mai mari cu privire la acest indicator, diferența ajungând la 18 puncte procentuale în favoarea fetelor.

Tabel 61. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu examen de bacalaureat

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	63,4	42,4	39,2	44,6
Feminin	70,3	51,1	48,1	53,8
Masculin	56,8	34,1	30,7	35,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

2 din zece absolvenți de liceu nu se înscriu la bacalaureat, iar aproape 4 din zece absolvenți care se prezintă la examen nu îl promovează. 20% dintre cei care s-au prezentat la examenul de bacalaureat din 2014 sunt absolvenți din anii anteriori, rata de promovabilitate în rândul acestora fiind foarte redusă. Fetele se înscriu și promovează examenul de bacalaureat în ponderi mai ridicate decât băieții, obținând totodată medii mai bune la examen, comparativ cu aceștia.

Începând cu anul 2009/2010, gradul de **participare a absolvenților de liceu (din anul curent) la examenul de bacalaureat** a scăzut constant. Acest fenomen s-a accentuat în ultimii ani, ca urmare a măsurilor de control implementate în sistem, dar și a percepției conform căreia examenul de bacalaureat este dificil. Astfel, în anul 2012/2013 se înregistrează cea mai scăzută rată de participare la examenul de bacalaureat din întreaga perioadă analizată, peste **20% dintre absolvenții de liceu ne reprezentându-se la examen**. Rata de participare la examenul de bacalaureat este constant mai ridicată în rândul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

Tabel 62. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu

	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Total	98,1	97,7	94,2	87,8	79,9
Feminin	98,5	98,1	95,4	90,7	84,6
Masculin	97,7	97,3	93,1	84,7	75,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Datele statistice ale Centrului Național de Evaluare și Examinare oferă informații cu privire la examenul de bacalaureat 2014. Din totalul celor prezenți, aproape 80% sunt absolvenți din seria curentă și puțin peste 20% sunt absolvenți din anii trecuți.

Tabel 63. Numărul elevilor prezenți la examenul de bacalaureat, anii 2013 și 2014

	Număr			% din total prezenți		
	Total prezenți	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți	Total prezenți	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți
2013						
Total	197.270	152.445	44.825	100,0	77,3	22,7
Feminin	101.475	81.778	19.697	100,0	80,6	19,4
Masculin	95.795	70.666	25.129	100,0	73,8	26,2
2014						
Total	166.416	131.572	34.844	100,0	79,1	20,9
Feminin	87.155	72.299	14.856	100,0	82,9	17,1
Masculin	79.261	59.273	19.988	100,0	74,8	25,2

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul total al celor prezenți în anul școlar 2013/2014 a înregistrat o creștere semnificativă comparativ cu anul școlar anterior, de la 58,1% în 2013 la 62,3% în 2014. A crescut rata de promovabilitate a absolvenților din seria curentă (71,0% în 2014, față de 64,3% în 2013) – creștere ce trebuie corelată cu faptul că o pondere mai mare dintre aceștia optează pentru neînscirerea la examenul de bacalaureat (autoexcluderea fie prin amânarea participării la examen, fie prin renunțarea la acesta).

Rata de succes la bacalaureat este mai ridicată în rândul absolvenților din anul curent (mai mult de 7 din zece reușesc să promoveze examenul de bacalaureat), în comparație cu absolvenții din anii trecuți (numai trei din zece reușesc să promoveze examenul de bacalaureat).

Tabel 64. Numărul elevilor promovați la examenul de bacalaureat, anii 2013 și 2014

	Număr			%		
	Total promovați	Din care: absolvenți din anul curent	Din care: absolvenți din anii trecuți	% promovați din total prezenți	% absolvenți din anul curent promovați din total absolvenți din anul curent prezenți	% absolvenții din anii trecuți promovați din total absolvenți din anii trecuți prezenți
2013						
Total	114.652	98.093	16.559	58,1	64,3	36,9
Feminin	65.755	57.923	7.832	64,8	70,8	39,8
Masculin	48.897	40.160	8.737	51,0	56,8	34,8
2014						
Total	104.228	93.432	10.796	62,6	71,0	31,0
Feminin	60.046	55.106	4.940	68,9	76,2	33,3
Masculin	44.182	38.326	5.856	55,7	64,7	29,3

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Pe genuri, analiza datelor indică diferențe mari de participare la bacalaureat între fete și băieți, în anul 2013 diferența fiind de 13 pp, iar în 2014 de 8 pp. În ceea ce privește promovarea bacalaureatului diferențele între fete și băieți sunt mai mari, ecartul pe genuri fiind de 16,0 p.p. în favoarea fetelor în anul 2013, respectiv de 8 puncte procentuale în 2014.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat de către absolvenții din anul curent înregistrează o evoluție oscilantă, cu o creștere până la 71% în 2014. Populația feminină este în avantaj, promovabilitatea acesteia fiind cu aproape 12 puncte procentuale mai mare decât a celei masculine.

Tabel 65. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți (din anul curent)

	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Total	76,3	55,6	56,2	64,3	71,0
Feminin	82,4	64,2	64,1	70,8	76,2
Masculin	70,2	46,7	47,4	56,8	64,7

Sursa: Datele pentru perioada 2009-2012 sunt calculate pe baza informațiilor INS.

Observație: Datele pentru anul 2012/2013 și 2013/2014 sunt furnizate de Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Distribuția elevilor promovați pe categorii de medii obținute arată că cei mai mulți dintre absolvenți au obținut medii scăzute, 20% dintre aceștia obținând note între 6 și 6,50, în timp ce numai 5% dintre promovați au obținut note peste 9,50.

Tabel 66. Distribuția elevilor promovați, pe categorii de medii obținute la examenul de bacalaureat 2014

Media obținută	Nr. elevi promovați			%		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
10	108	91	17	0,1%	0,2%	0,0%
9,50-9,99	5.122	3.866	1.256	4,9%	6,4%	2,8%
9,00-9,49	10.643	7.602	3.041	10,2%	12,7%	6,9%
8,50-8,99	12.402	8.214	4.188	11,9%	13,7%	9,5%
8,00-8,49	13.121	8.055	5.066	12,6%	13,4%	11,5%
7,50-7,99	12.943	7.474	5.469	12,4%	12,4%	12,4%
7,00-7,49	13.692	7.418	6.274	13,1%	12,4%	14,2%
6,50-6,99	15.310	7.599	7.711	14,7%	12,7%	17,5%
6,00-6,49	20.887	9.727	11.160	20,0%	16,2%	25,3%
Total elevi promovați	104.228	60.046	44.182	100,0%	100,0%	100,0%
Media generală				7,67	7,84	7,44

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

Pe genuri, fetele sunt cele care obțin în ponderi mai ridicate decât băieții note de peste 8 (fete - 43,8% și băieți - 27,3%).

Analiza ratei de promovare pe județe arată că, la examenul de bacalaureat din 2014, aproape toate județele și-au îmbunătățit rata de promovare, doar cinci județe înregistrând o scădere a ratei de promovare a examenului în comparație cu anul anterior.

Tabel 67. Rata de promovare a examenului de bacalaureat 2014, pe județe și genuri

Județ	Bacalaureat 2013			Bacalaureat 2014		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
AB	64,9	70,2	59,6	70,0	74,6	65,2
AG	58,4	66,3	50,4	65,3	71,1	59,1
AR	60,2	62,6	57,6	53,6	59,0	47,1
B	53,1	60,0	46,3	58,8	65,6	51,8
BC	61,3	66,8	54,7	70,4	75,5	64,4
BH	66,7	74,2	59,6	61,6	69,8	53,5
BN	61,5	66,9	55,2	65,7	71,8	58,3
BR	70,2	77,5	62,9	75,1	80,4	69,6
BT	61,5	66,5	55,0	70,0	72,6	66,7
BV	63,2	69,0	57,3	71,0	77,2	64,3
BZ	66,1	72,0	59,6	65,8	71,3	59,8
CJ	71,6	77,2	65,4	75,98	79,1	72,2
CL	53,7	60,2	46,3	59,2	67,6	51,2
CS	48,8	54,1	42,6	56,2	60,7	51,1
CT	55,3	63,1	48,3	50,9	57,6	44,3
CV	51,6	57,0	45,3	57,8	62,9	50,7
DB	50,9	58,4	43,0	54,9	63,4	46,0
DJ	49,9	58,9	40,9	58,2	66,6	49,3
GJ	56,8	65,2	49,6	60,7	69,5	51,7
GL	60,6	66,5	53,8	68,2	72,3	63,3
GR	46,5	54,2	39,5	39,4	44,9	33,9
HD	55,7	62,4	48,5	60,5	67,1	53,2
HR	51,0	56,0	43,9	59,0	62,6	54,1
IF	29,2	37,2	22,9	33,4	42,5	26,5
IL	52,2	56,6	46,7	58,1	62,6	53,0
IS	67,8	72,5	61,9	74,0	78,3	68,6
MH	49,6	57,0	42,8	47,1	55,7	39,0
MM	59,9	65,6	53,6	64,9	71,5	57,2
MS	58,7	65,5	51,4	64,9	70,9	58,5
NT	61,5	68,8	53,6	70,7	77,1	63,6
OT	48,7	58,1	39,9	54,0	61,6	46,2
PH	61,3	67,5	54,2	67,2	73,5	60,1
SB	63,6	68,9	57,2	71,0	76,1	65,3
SJ	62,1	69,3	53,7	68,3	74,9	60,7
SM	59,1	65,4	52,1	65,1	70,2	59,4
SV	68,1	73,5	62,0	72,9	77,8	66,9
TL	61,6	66,7	55,3	63,7	68,4	58,4
TM	60,1	64,8	54,7	60,2	66,7	52,8
TR	43,5	53,7	34,2	49,5	55,7	43,6
VL	55,6	62,1	48,8	65,1	71,3	58,0
VN	55,6	62,9	47,7	60,8	68,2	52,5

Sursa: Centrul Național de Evaluare și Examinare.

În tabelul următoare se poate observa o comparație a rezultatelor obținute pe filiere, pentru absolvenții promoției anului 2014 și absolvenții promoțiilor anterioare:

Tabel 68. Rezultatele obținute la Bacalaureat pe filiere, pentru absolvenții promoției anului 2014 și absolvenții promoțiilor anterioare

	Candidați prezenți		Candidați reușiți		Candidați respinși		Candidați eliminați	
Promoția curentă	131.571	79,1%	93.433	71,0%	37.840	28,8%	298	0,2%
Rural	37.663	28,6%	22.342	59,3%	15.222	40,4%	99	0,3%
Tehnologică	18.574	49,3%	7.900	42,5%	10.602	57,1%	72	0,4%
Teoretică	16.630	44,2%	12.569	75,6%	4.035	24,3%	26	0,2%
Vocațională	2.459	6,5%	1.873	76,2%	585	23,8%	1	0,0%
Urban	93.908	71,4%	71.091	75,7%	22.618	24,1%	199	0,2%
Tehnologică	29.800	31,7%	15.489	52,0%	14.198	47,6%	113	0,4%
Teoretică	55.316	58,9%	48.712	88,1%	6.538	11,8%	66	0,1%
Vocațională	8.792	9,4%	6.890	78,4%	1.882	21,4%	20	0,2%
Promoția anterioară	34.844	20,9%	10.796	31,0%	23.823	68,4%	225	0,6%
Rural	11.531	33,1%	3.383	29,3%	8.082	70,1%	66	0,6%
Tehnologică	8.181	70,9%	2.244	27,4%	5.891	72,0%	46	0,6%
Teoretică	2.933	25,4%	966	32,9%	1.950	66,5%	17	0,6%
Vocațională	417	3,6%	173	41,5%	241	57,8%	3	0,7%
Urban	23.313	66,9%	7.413	31,8%	15.741	67,5%	159	0,7%
Tehnologică	15.890	68,2%	4.623	29,1%	11.150	70,2%	117	0,7%
Teoretică	6.064	26,0%	2.209	36,4%	3.823	63,0%	32	0,5%
Vocațională	1.359	5,8%	581	42,8%	768	56,5%	10	0,7%
Total	166.415		104.229	62,63%	61.663	37,05%	523	0,31%

Analiza promovabilității relevă, în continuare, discrepanțele dintre mediul rural și cel urban, precum și dificultățile pe care le întâmpină elevii de la filiera tehnologică (fapt demonstrat și de analiza candidaților respinși). Aceste diferențe sunt mai puțin evidente la elevii din promoțiile anterioare.

Situația pentru 2014 arată că cele mai bune rezultate s-au înregistrat la filiera teoretică, unde procentul a tins spre 90% pentru generația de absolvenți ai anului 2014. Cumulată cu situația absolvenților din promoțiile anterioare, a generat o rată de promovare apropiată de 80%. Și la filiera vocațională situația absolvenților din generația 2014 indică un procent foarte ridicat, care tinde spre 80%, în timp ce situația cumulată menține procentul la peste 70%. La filiera tehnologică, absolvenții din anul 2014 au obținut aproape 50%, în timp ce situația cumulată a produs un rezultat sub 45%.

Rezultatele elevilor din învățământul postliceal și de maiștri la evaluări naționale

Rata de absolvire în învățământul postliceal și de maiștri

Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut în perioada analizată, fapt care poate semnala o creștere a interesului elevilor pentru finalizarea acestui nivel de educație.

În ultimii patru ani, rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri a înregistrat o tendință ascendentă. În anul școlar 2012/2013, indicatorul a avut valoarea de 12,1% (față de 5,7%, cât era în 2009/2010), raportat la populația în vârstă de 21 de ani (vârsta teoretică de absolvire a acestui nivel de educație).

Tabel 69. Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri

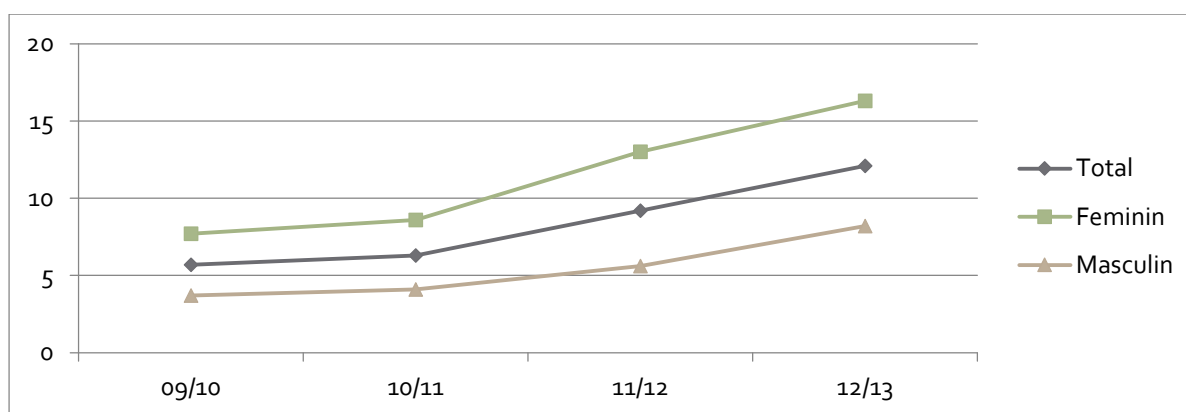
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Total	5,7	6,3	9,2	12,1
Feminin	7,7	8,6	13,0	16,3
Masculin	3,7	4,1	5,6	8,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2014.

Această rată relativ redusă de absolvire se datorează faptului că cea mai mare parte a persoanelor care frecventează această formă de învățământ au 21 de ani și peste și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică folosită la calcularea indicatorului.

În ceea ce privește distribuția valorilor indicatorului după criteriul gen, se observă un net avantaj al populației feminine, scorurile acesteia fiind duble față de ale populației masculine; această situație se înregistrează pe tot intervalul de timp analizat.

Fig. 40. Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri

IV. SITUAȚIA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE DIN ROMÂNIA DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR STRATEGIEI EUROPA 2020

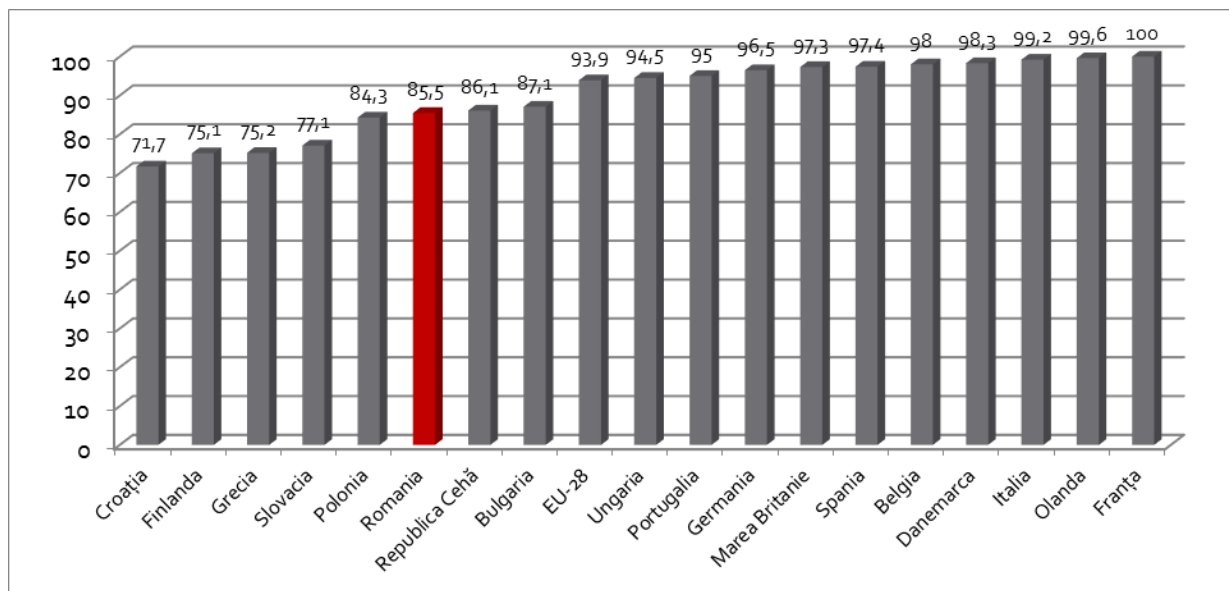
Rata de participare la învățământul preșcolar

Până în anul 2011/2012, indicatorul **ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar** a înregistrat o traiectorie ascendentă la nivelul sistemului de învățământ românesc. În anul școlar 2011/2012, numai 7% dintre elevii care au intrat pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița. În 2012/2013, statisticile oficiale nu oferă informații privind frecventarea grădiniței de către copiii care au fost înscriși în clasa pregătitoare. Colectarea de date statistice referitoare la acest aspect este necesară pentru a analiza continuitatea dintre învățământul preșcolar și cel primar, respectiv pentru a estima nivelul de pregătire a copiilor pentru un debut școlar de succes.

Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care are ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. La nivelul anului 2012, media UE-27 privind acest indicator a fost de 93,9%, în creștere față de anii anteriori. Valorile cele mai crescute s-au înregistrat în Franța (100%)

și Olanda (99,6%), Italia, Danemarca, Belgia, Marea Britanie, Germania, Portugalia, Ungaria. Țările cu cele mai reduse valori ale indicatorului sunt: Republica Cehă, Polonia, Slovacia, Grecia, Finlanda, Croația. Țările cu valori ale indicatorului mai reduse decât România sunt: Polonia, Slovacia, Grecia, Finlanda, Croația. În România s-au înregistrat creșteri importante ale valorii indicatorului de la 67,6% în 2000 la 85,5% în 2012.

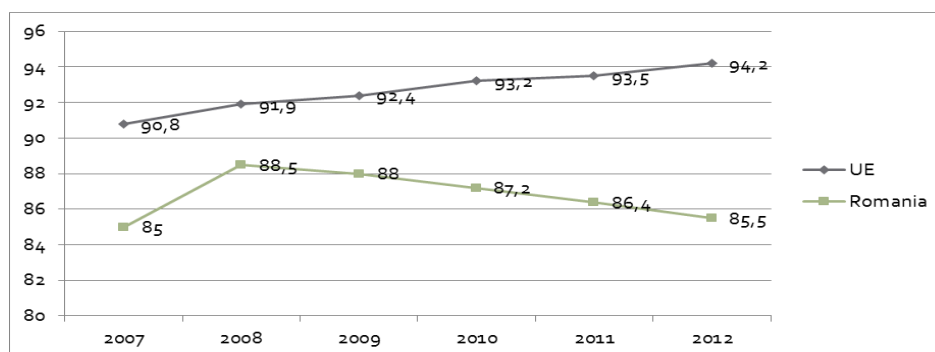
Fig. 41. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative 2012

Sursa: Eurostat, 2015.

Începând cu anul 2008, în România se înregistrează o tendință de scădere semnificativă a acestui indicator european, de la 88,5% în 2010 la 85,5% în anul 2013. Această scădere poate fi interpretată ca un efect al crizei economice și financiare care a afectat populațiile dezavantajate din România, dar și ca o consecință a schimbărilor structurale din învățământul primar, mai specific – introducerea clasei pregătitoare ca o clasă premergătoare învățământului primar. Scăderea valorii indicatorului se explică astfel prin faptul că o pondere importantă dintre copiii de 6 ani care se aflau anterior în grădiniță sunt acum înscriși în clasa pregătitoare. Totodată, scăderea indicatorului confirmă și opțiunea părinților de a înscrie copiii în grădiniță la vârste de peste 3 ani – mai aproape de vârsta de intrare la școală.

Fig. 42. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative UE-România, 2007-2012

Sursa: Eurostat, 2015.

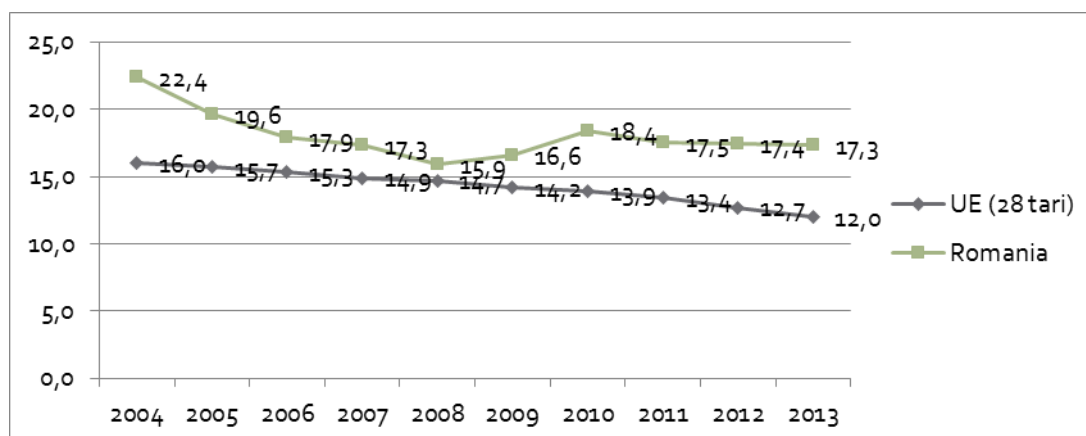
Situația actuală a acestui indicator în România atrage atenția asupra nevoii de reconsiderare a rolului și obiectivelor învățământului preșcolar și ante-preșcolar, în condițiile existenței clasei pregătitoare din învățământul primar. Din această perspectivă, pentru a reduce decalajul față de media europeană și pentru a fi mai aproape de ținta UE 2020 de 95%, principalele direcții de reformă a educației timpurii în România necesită luarea în considerare a următoarelor aspecte:

- Implementarea unui program amplu de reformă a educației ante-preșcolare (0-3 ani), care să asigure accesul pentru toate categorii de copii la educație de calitate;
- Regândirea sistemului de educație preșcolară care să se adreseze nevoilor de dezvoltare ale copiilor la aceste vârste, ajustând obiectivele și profilul grădinițelor în raport cu cel al nou implementatei clase pregătitoare din învățământul primar.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

În perioada 2010-2013 rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a înregistrat o tendință lentă dar constantă de scădere de la 18,4% în 2010 la 17,3% în 2013. Cu toate acestea, în anul 2013 rata de părăsire timpurie nu a reușit încă să depășească recordul de scădere înregistrat în anul 2008 – 15,9%. Datele arată că România are încă dificultăți în a recupera efectele produse de criza economică și financiară din perioada 2008-2010 asupra părăsirii timpurii a școlii. Din acest punct de vedere, România se află între țările europene în care efectele situației economice a familiilor au avut un impact direct asupra participării la educație, precum Spania, Portugalia sau Italia. Totodată, decalajul dintre România și media țărilor europene s-a accentuat în ultimii ani, de la 1,2 p.p. în 2008 la 5,3 p.p. în 2013. În aceste condiții, România mai are la dispoziție 7 ani pentru a ajunge la ținta pentru 2020 de 11,7% preconizată prin Planul Național de Reformă.

Fig. 43. Evoluția ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani (RO-UE) 2004-2013

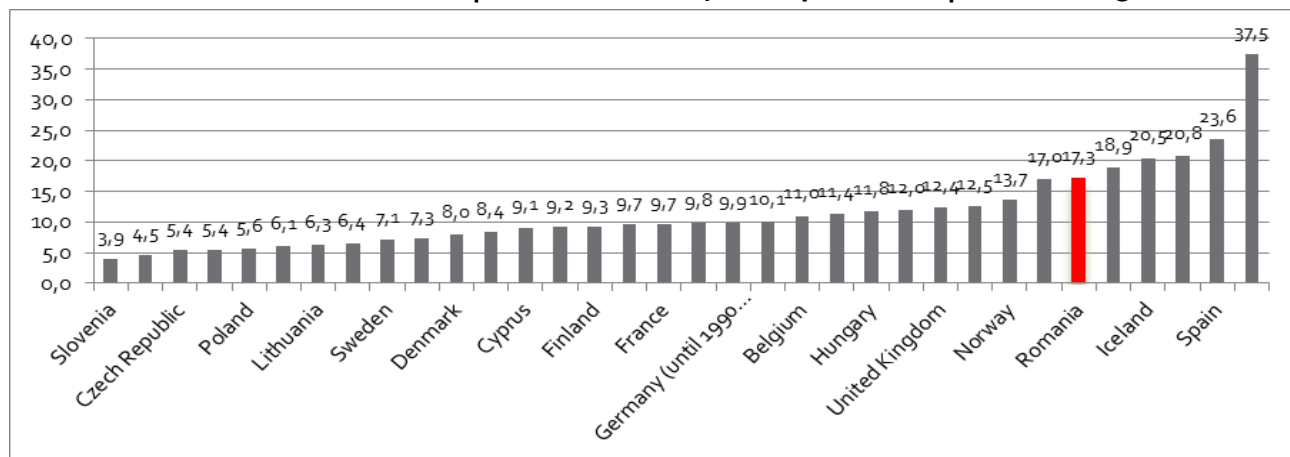
Sursa: Eurostat, 2015.

Tabel 70. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani, perioada 2007-2013 (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ținta 2020
UE (28 țări)	16,0	15,7	15,3	14,9	14,7	14,2	13,9	13,4	12,7	12,0	10,0
Romania	22,4	19,6	17,9	17,3	15,9	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	11,3

Sursa: Eurostat, 2015.

Fig. 44. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani, date comparative 2013

Sursa: Eurostat, 2015.

Competențe de bază

Conform OECD (PISA 2006, 2009, 2012), **România se află printre țările cu scorurile cele mai slabe din UE** înregistrate de elevii de 15 ani la testările internaționale cu privire la competențe de scris și lectură, matematică și științe. La PISA 2012 citire și lectură, aproape patru din zece elevi (37,3%) se situează sub nivelul 2 de performare la testarea internațională, comparativ cu medie UE-25 (17,8%). Aceasta înseamnă că o pondere ridicată dintre elevii români în vârstă de 15 ani dețin competențe de nivel scăzut la citire și lectură. România înregistrează scoruri similare și la matematică și științe: în 2012, patru din 10 elevi români (40,8%) au obținut scoruri foarte slabe la matematică, comparativ cu media la nivel UE (22,1%). În cazul științelor, procentul elevilor cu rezultate slabe este ușor mai mic (37,3%), dar se situează cu mult peste media UE (16,6%).

Tabel 71. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură, matematică și științe, (PISA 2006,2009,2012) – date comparative Romania - UE

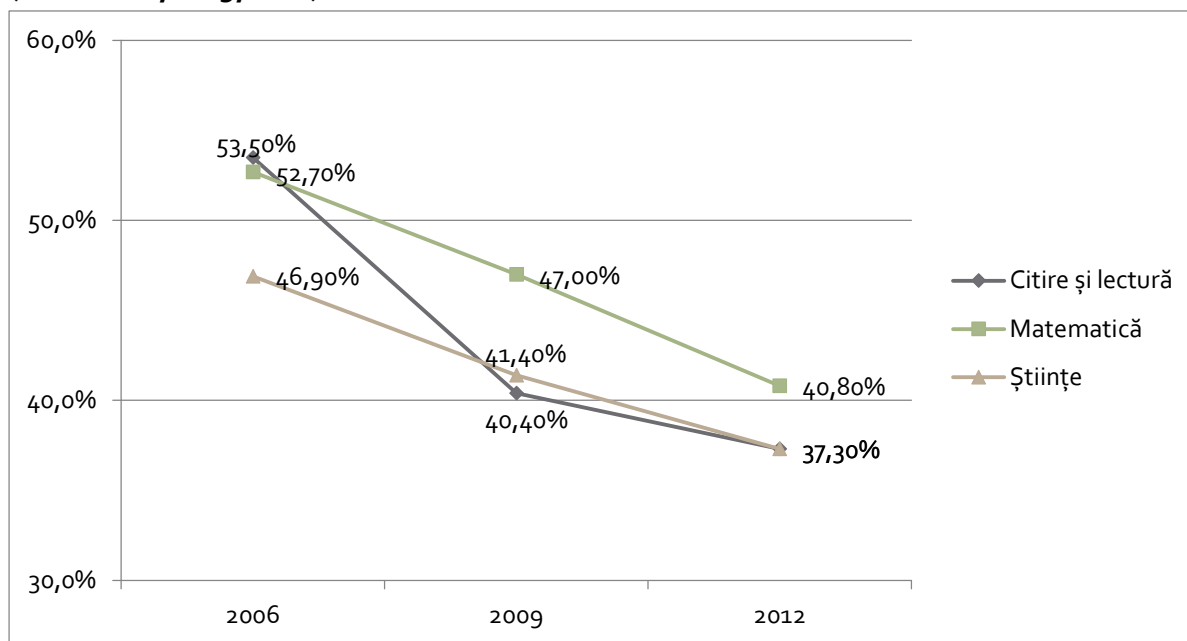
	România			Media în Uniunea Europeană			Ținta UE 2020
	2006	2009	2012	2006	2009	2012	
Citare și lectură	53,5%	40,4%	37,3%	23,1%	19,6%	17,8%	15%
Matematică	52,7%	47,0%	40,8%	24%	22,3%	22,1%	15%
Științe	46,9	41,4%	37,3%	20,3%	17,8%	16,6%	15%

Sursa: Education and Training Monitor, 2014

http://ec.europa.eu/education/library/publications/monitor14_en.pdf

Cu toate acestea, în comparație cu PISA 2000, România este una dintre țările UE cu cea mai importantă îmbunătățire a rezultatelor la PISA 2012. Față de PISA 2000, ponderea elevilor cu rezultate slabe a scăzut cu 16,2 p.p. la citire și lectură, cu 11,9 p.p. la matematică, și cu 9,6 p.p. la științe.

Fig. 45. Ponderea elevilor români cu performanțe slabe la citire-lectură, matematică și științe, (PISA 2006,2009,2012)

În perspectiva țintei europene de 15% elevi cu rezultate slabe la testările PISA până în 2020, România trebuie să facă eforturi semnificative pentru îmbunătățirea calității educației în următorii ani pentru a reduce decalajele actuale care situează România pe penultimul loc, depășind doar Bulgaria.

Fig. 46. Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură (PISA - nivel 1 sau mai scăzut) 2000-2012 – date comparative România-UE

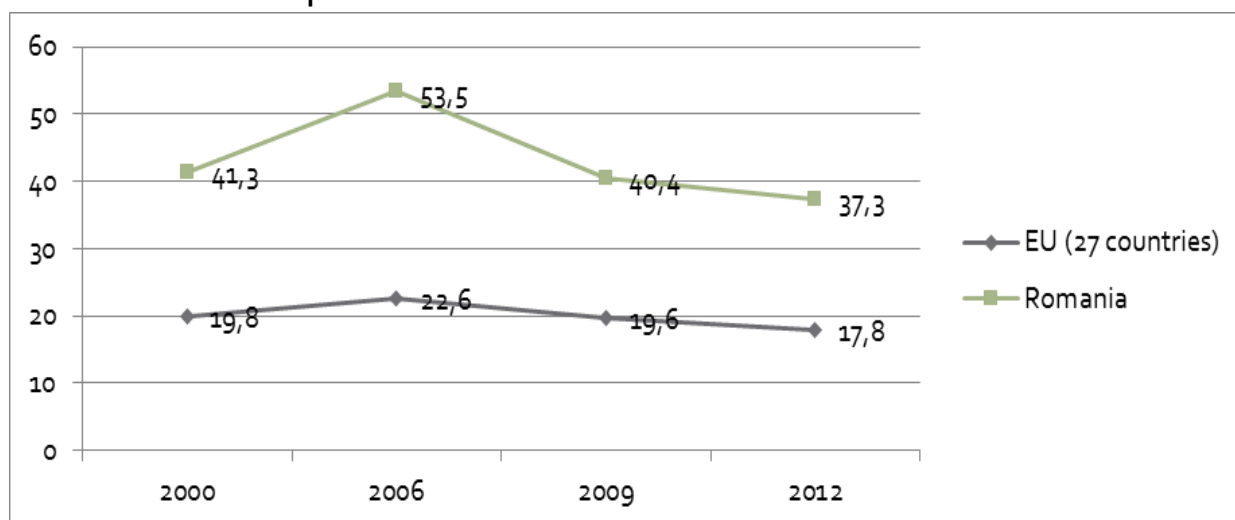
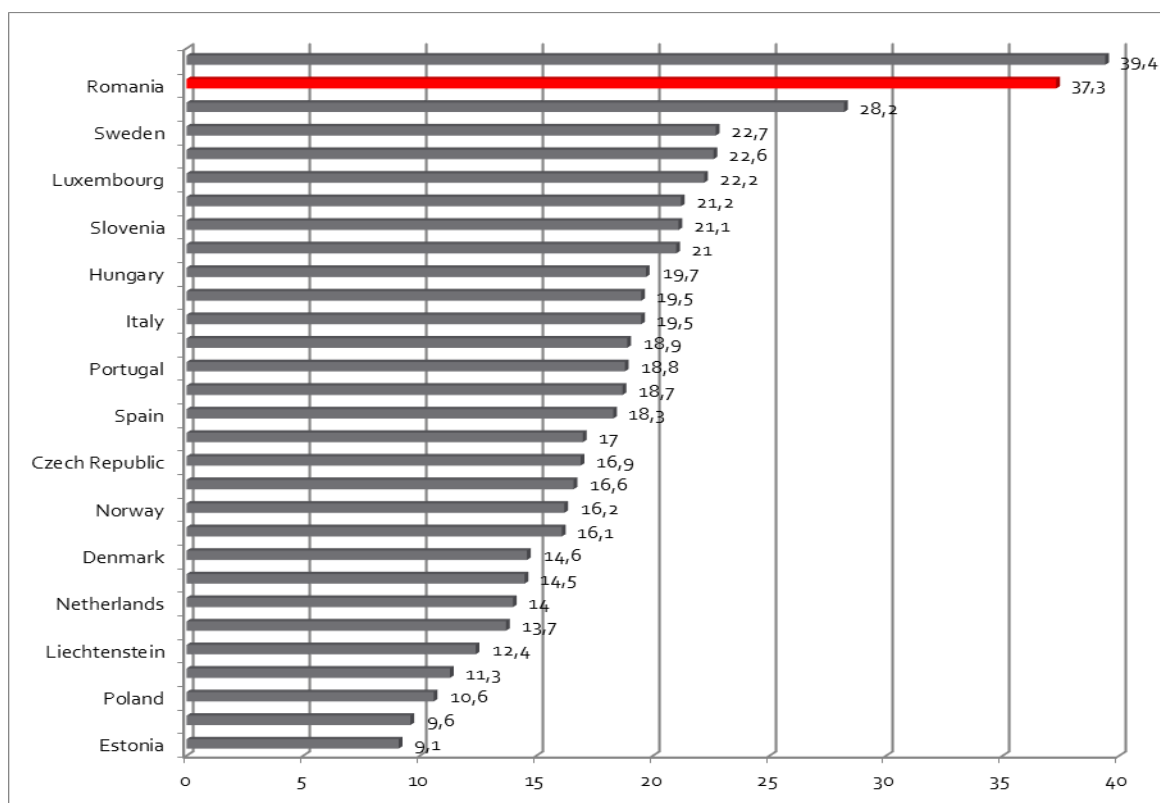

Fig. 47 Ponderea elevilor cu performanțe slabe la citire-lectură (PISA - nivel 1 sau mai scăzut) – 2012 – date comparative

În ceea ce privește **competențele lingvistice într-o limbă străină**, România este una dintre țările UE în care curriculumul obligatoriu prevede învățarea a două limbi străine. În cazul învățământului secundar superior, România se află printre țările cu cel mai mare număr mediu de limbi străine învățate în școală (2,0-2,4). Cu toate acestea, este dificil de evaluat într-o perspectivă comparativă competențele lingvistice ale elevilor din România, deoarece țara noastră nu a participat la sondajul european privind competențele lingvistice, lansat de Comisia Europeană în 2008.

Competențele digitale reprezintă, de asemenea, o provocare pentru politicile educaționale viitoare din România, având în vedere că în țara noastră se înregistrează în 2011 cea mai mare pondere din UE a populației cu vârste între 16-74 de ani care nu deținea abilități de utilizare a unui calculator (61 %). Conform studiului realizat la nivel european în 2011, doar aproximativ 4 din 10 persoane cu vârste între 16-74 ani dețin unele competențe digitale și doar aproximativ 1 din 10 persoane au competențe înalte de utilizare a unui calculator. În afara unui decalaj generational în ceea ce privește abilitățile de utilizare a unui computer (în favoarea generațiilor tinere), competențele digitale se corelează pozitiv și cu nivelul de educație. Pentru a dezvolta nivelul de competențe digitale în rândul populației este important ca sistemul de educație și formare profesională să promoveze integrarea resurselor educaționale digitale și integrarea instrumentelor TIC în școală și la nivelul activităților de la clasă.

Analizele asupra rezultatelor PISA în context național (IEA 2012) au subliniat nevoia de îmbunătățire a calității educației și a managementului școlar, a curriculumului și a abordărilor didactice pentru dezvoltarea unor abilități specifice, ancorate în contexte reale de învățare. Pilotarea unor programe inovative de predare, învățare și evaluare a competențelor la citire și

lectură, matematică sau științe, cu participarea cercetătorilor și implicare profesorilor în programe specifice de formare continuă, pot fi din această perspectivă opțiuni și măsuri de politică educațională prioritare.

Participarea la învățământul terțiar

În perioada 2007-2012, România a înregistrat o creștere semnificativă a ponderii absolvenților de învățământ terțiar, de la 13,9% în 2007 la 22,8% în 2013, depășind astfel prognozele asumate prin *Programul Național de Reformă 2011-2013*. Cu toate acestea, în anul 2013, România se afla pe penultima poziție între țările europene la acest indicator, în urma Bulgariei (29,4%), Maltei (26%) și a Croației (25,6%).

Fig. 48. Ponderea absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta între 30-34 ani, 2007-2013, date comparative România-UE

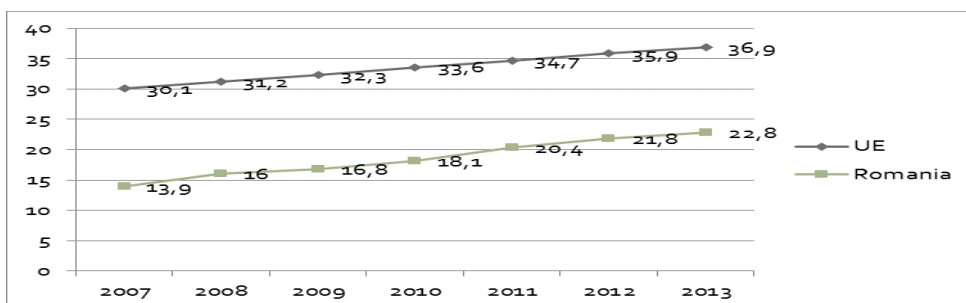
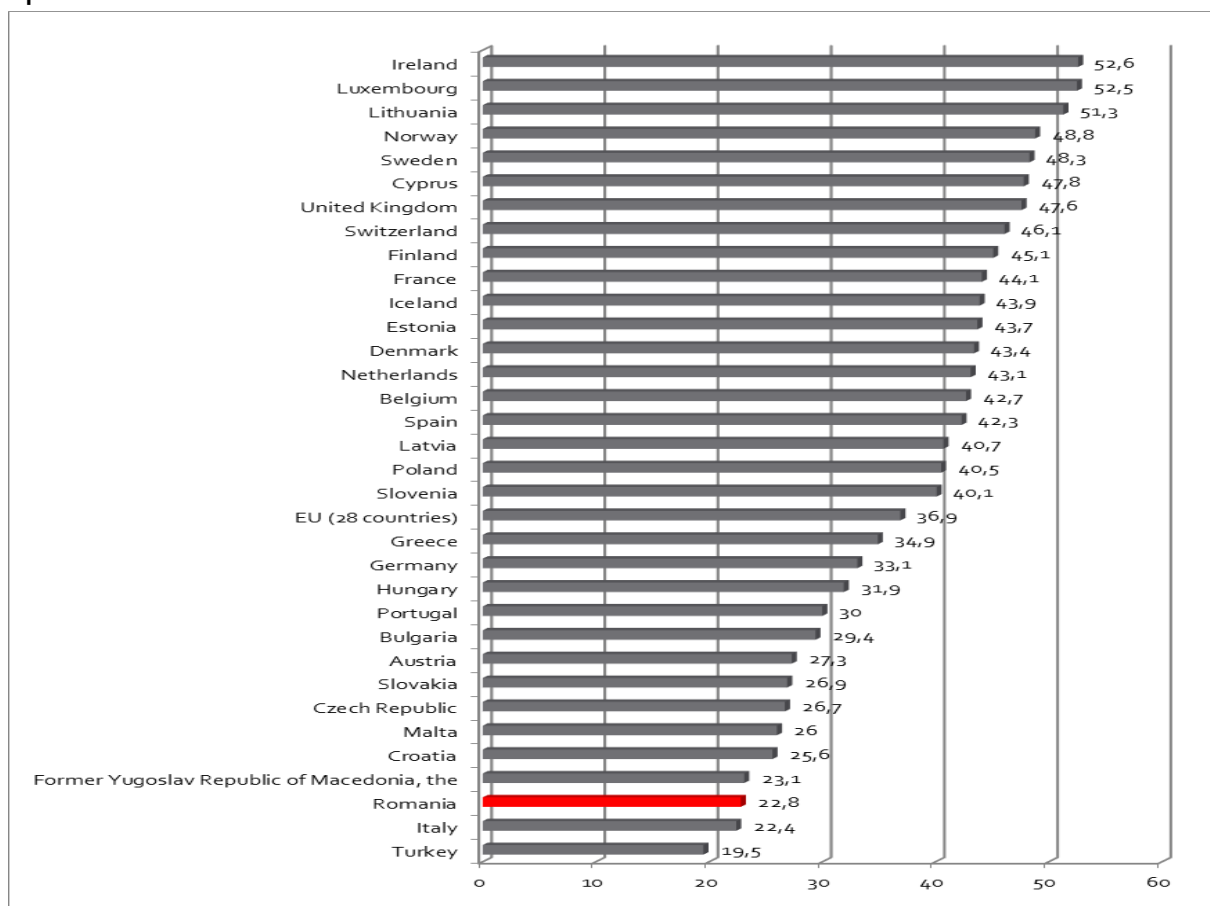

Fig. 49. Ponderea absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta între 30-34 ani, 2007-2013, date comparative România-UE

Pentru anul 2020, *Programul Național de Reformă 2011–2013* a stabilit **ținta de 26,7% absolvenți de învățământ terțiar din totalul populației în vârstă de 30-34 ani**. Ținta asumată de România este mult mai scăzută decât cea propusă la nivel european (40%), situându-se pe penultimul loc în acest demers proiectiv.

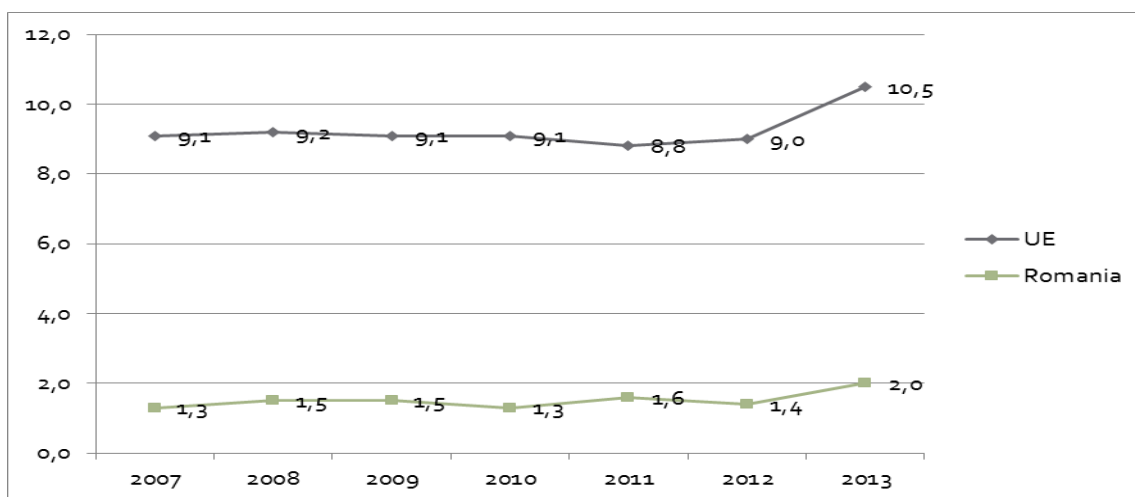
Principala provocare din perspectiva accesului la învățământul superior în România o reprezintă ratele de cuprindere relativ reduse comparativ cu media UE, influențate de ratele scăzute de promovare a examenului de bacalaureat din ultimii ani, dar și de participarea redusă a populației din mediul rural la acest nivel de educație. De asemenea, în țara noastră se constată participarea scăzută la învățământul superior a persoanelor din grupele de vârste netradiționale (25–29 de ani, respectiv 30–34 de ani), ceea ce indică nevoia adaptării programelor educaționale ale universităților la nevoile specifice ale acestor persoane.

Alte aspecte critice se referă la: ponderea redusă a studenților care urmăresc o carieră în cercetarea științifică; insuficienta deschidere a sistemului universitar românesc spre mobilitatea studenților și a cadrelor didactice și atractivitate redusă pentru studenții străini, în condițiile unui număr mic de programe de studii organizate într-o altă limbă decât cea română. În ceea ce privește personalul didactic din învățământul universitar, datele statistice evidențiază nevoia dezvoltării profesionale a personalului tânăr, dezvoltarea capacității de management și guvernare a universităților, precum și dezvoltarea și întărirea funcțiilor de cercetare din universități.

Participarea adulților la învățarea pe parcursul întregii vieți

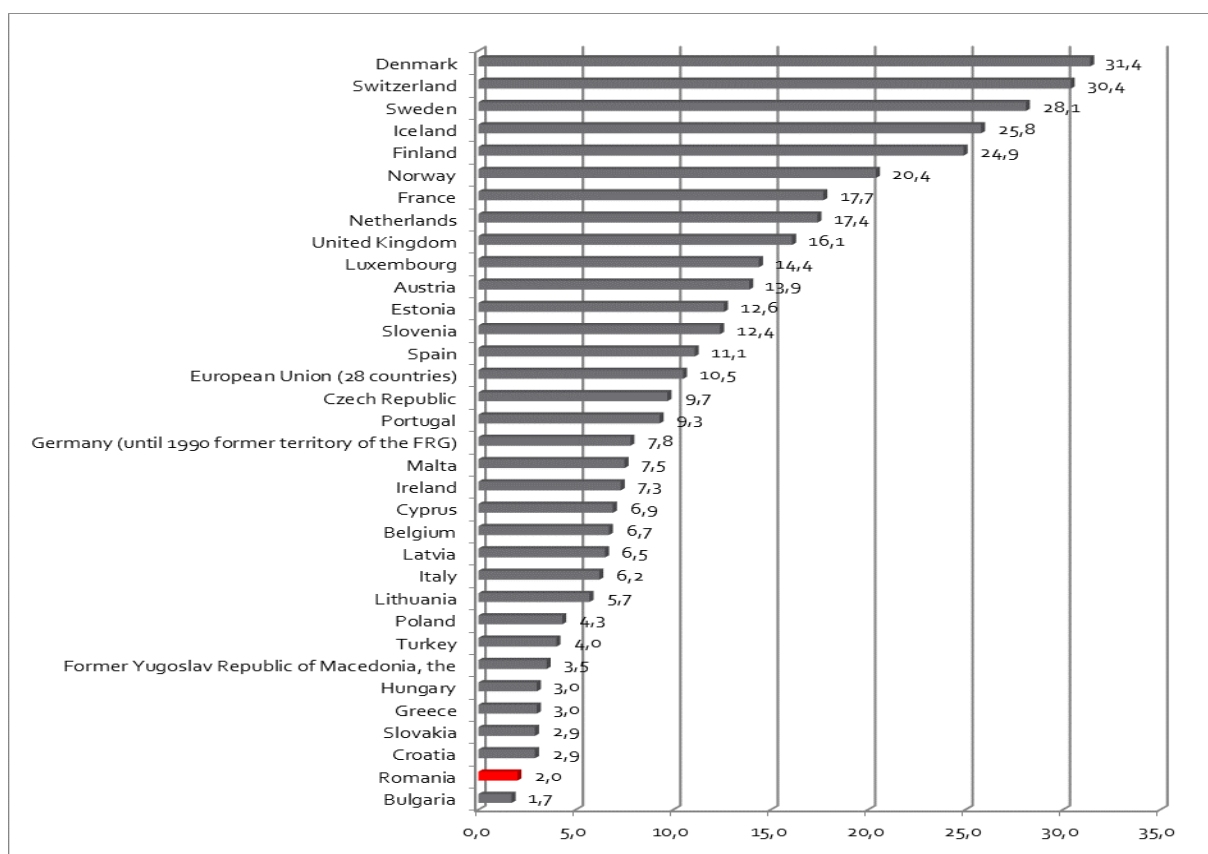
În perioada 2007-2012, România nu a făcut progrese semnificative privind **participarea adulților cu vârste între 25-64 ani la învățare pe parcursul întregii vieți**, valoarea indicatorului înregistrând o creștere mică, de la 1,3% în 2007 la 2% în 2013.

Fig. 50. Participarea adulților (24-64 ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă) – date comparative România-UE, 2007-2013

Alături de Bulgaria (1,2%), România ocupă ultimele locuri între țările UE la acest indicator. În aceste condiții, România se află încă departe de ținta europeană pentru anul 2020 proiectată la o pondere de 15%.

Fig. 51. Participarea adulților (24-64 ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă) – date comparative, 2013

Analiza socio-economică în domeniul educației și formării profesionale, realizată de Ministerul Educației Naționale în contextul procesului de programare a fondurilor structurale 2014-2020, a evidențiat o serie **provocări privind atingerea țintei stabilite de România pentru anul 2020:**

- Cele mai scăzute ponderi de participare la formarea profesională continuă se înregistrează în cazul persoanelor cu nivel redus de educație și calificare profesională, a celor care lucrează în întreprinderi mici cu sub 10 angajați și a celor cu vârste de peste 40 de ani.
- Continuă să se manifeste discrepanțe pe medii de rezidență și pe genuri privind participarea la învățarea pe parcursul întregii vieți, în defavoarea mediului rural și, respectiv, în defavoarea persoanelor de gen masculin.
- Alte bariere în calea participării la formarea continuă sunt: stimulente financiare limitate pentru individ, dar și pentru angajator; informarea limitată a populației cu privire la ofertele de formare; lipsa de flexibilitate a ofertelor de formare existente.
- Este necesară profesionalizarea practicienilor, cu rute flexibile de acces și progres în carieră, precum și un sistem adecvat de formare continuă a personalului care activează în acest domeniu, care să conducă la consolidarea prestigiului profesional și la creșterea atractivității acestei profesii.
- De asemenea, se impune nevoia de diversificare a rolurilor personalului din educația și formarea profesională a adulților, prin noi roluri precum facilitatori online, mentori, coach, consilieri de carieră, evaluatori de competențe, designeri de formare etc., care să răspundă

nevoilor din ce în ce mai diverse ale potențialilor beneficiari de programe de educație și formare a adulților.

- Accesul limitat la sistemul de recunoaștere și validare a învățării dobândite în contexte informale și nonformale este un alt aspect critic. Principala provocare cu privire la evaluarea și certificarea competențelor dobândite în contexte informale și nonformale o reprezintă necesitatea de dezvoltare a capacității instituționale de administrare și gestiune a centrelor de evaluare și certificare a competențelor. Acoperirea geografică restrânsă a centrelor, precum și concentrarea acestora în doar două regiuni de dezvoltare indică nevoia de a acoperi un număr mai mare de potențiali beneficiari care să poată avea acces la astfel de servicii. De asemenea, sunt necesare măsuri de informare a potențialilor beneficiari cu privire la avantajele procesului de evaluare și certificare, mai ales în rândul acelor care au nivel mai scăzut de calificare și pentru care evaluarea și certificarea competențelor ar putea deveni o șansă reală pentru îmbunătățirea situației acestora pe piața muncii.
- Accesul la INTERNET și la activități culturale creează contexte reale de dobândire a unor abilități și competențe ale populației, cu impact asupra interesului pentru învățare și formare continuă pe parcursul întregii vieți. În ultimii 5 ani, se constată că în România s-au creat premisele pentru creșterea accesului populației la informare și obiective culturale, tot mai multe gospodării și unități de învățământ fiind conectate la INTERNET. Principala provocare pentru orizontul 2020 vizează diversificarea strategiilor de integrare a TIC în sistemul educațional, la locul de muncă, dar și în comunitate.

Capitolul 2. REZULTATE ȘI ACȚIUNI RELEVANTE DESFĂȘURATE ÎN ANUL ȘCOLAR 2013-2014

- I. Asigurarea cadrului legislativ necesar funcționării sistemului de învățământ
- II. Asigurarea de șanse egale de acces și participarea la educație
- III. Modernizarea curriculumului și a sistemului de evaluare și examinare
- IV. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar
- V. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii
- VI. Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale
- VII. Extinderea noilor tehnologii
- VIII. Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic
- IX. Încurajarea educației pe tot parcursul vieții
- X. Prevenirea și combaterea corupției în școli
- XI. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale
- XII. Creșterea absorbției fondurilor europene
- XIII. Asigurarea finanțării și îmbunătățirea infrastructurii educaționale

I. Asigurarea cadrului legislativ necesar funcționării sistemului de învățământ

Pe parcursul anului de referință, urmărind realizarea unei educații de calitate și accelerarea politicilor de echitate și acces la educație, ordinele, notele, notificările și precizările adoptate au vizat:

- optimizarea cadrului general al sistemului național de învățământ;
- aprobarea planului cadru și a curriculumului specific pentru învățământul primar;
- continuarea organizării funcționării clasei pregătitoare;
- organizarea, în premieră, a evaluărilor naționale la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a;
- asigurarea noilor manuale pentru clasele I și a II-a;
- organizarea și desfășurarea evaluării naționale pentru elevii clasei a VIII-a și a examenului național de bacalaureat;
- continuarea aplicării programului „A doua șansă” și a curriculumului specific;
- derularea programelor de sprijin pentru elevii aparținând grupurilor defavorizate.

Prin Ordonanța de urgență nr. 117/2013 sunt aduse modificări și completări Legii educației naționale:

- se menține durata de 4 ani pentru ciclul gimnazial și pentru liceu, eliminându-se forma propusă spre implementare, prin adoptarea Legii nr. 1/2011, care prevedea trecerea clasei a IX-a în învățământul gimnazial și reducerea liceului la o durată de 3 ani;
- crește durata învățământului obligatoriu de la 10 la 11 ani, prin introducerea clasei pregătitoare și prin menținerea duratei de 4 ani a liceului. Prin urmare, învățământul obligatoriu va fi format din clasa pregătitoare, clasele I - VIII, clasele IX - X, pentru cei care aleg traseul liceal, respectiv primii doi ani ai școlii profesionale, pentru cei care aleg traseul învățământului profesional și tehnic;
- se acordă dreptul absolvenților învățământului profesional să continue studiile liceale la

forma de învățământ cu frecvență. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, acorda posibilitatea absolvenților învățământului profesional, care promovează examenul de certificare a calificării profesionale, să urmeze cursurile învățământului liceal, doar la forma cu frecvență redusă. Având în vedere că absolvenții învățământului profesional sunt în marea lor majoritate minori și se află într-un parcurs normal al educației lor (fără să fi părăsit sistemul de educație), manifestând interes pentru creșterea nivelului de educație și formare profesională, prin adoptarea OUG, li se acordă posibilitatea de a-și completa educația și pregătirea profesională, inclusiv prin forma de învățământ cu frecvență;

- sunt aduse precizări și în ceea ce privește organizarea învățământului postliceal, a modalităților de finalizare a studiilor acestui tip de învățământ, dar și corelarea pregătirii postliceale cu Cadrul Național al Calificărilor;

- în ceea ce privește evaluarea la clasa pregătitoare se precizează foarte clar că elevii din clasa pregătitoare nu vor fi evaluați prin note sau calificative;

- se extinde acordarea tarifului redus cu 50% pentru transportul local în comun și elevilor din învățământul profesional (nu doar pentru elevii din învățământul obligatoriu și liceal);

- se extinde cadrul legal pentru subvenționarea costurilor aferente frecvenței liceului și pentru elevii din mediul urban care provin din grupuri socio-economice dezavantajate (nu doar pentru cei din mediul rural);

- este clarificată modalitatea de transfer a resurselor financiare de la o unitate de învățământ la alta.

Se reglementează calendarul de introducere a noilor forme ale examenului de evaluare națională, admitere la liceu și bacalaureat, începând cu generațiile de elevi care intră în clasa a V-a, respectiv în clasa a IX-a, în anul școlar 2015 - 2016: Legea nr. 1/2011 introduce noi forme de susținere a examenelor de evaluare națională, admitere la liceu și bacalaureat, forme care pleacă de la conceptul de transdisciplinaritate. Totuși, din punct de vedere pedagogic, nu se poate concepe o modalitate de evaluare fără ca ea să se coreleze cu modalitatea de predare. În acest sens, metoda interdisciplinară de predare a fost introdusă, pentru prima dată, în sistemul românesc de educație în anul școlar 2013-2014, pentru ciclul primar, urmând ca ea să fie extinsă, în anii următori, și la celelalte cicluri de studii. De asemenea, introducerea evaluărilor la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a, începând cu anul școlar în curs (2013-2014), evaluări concepute după modelul testelor internaționale de tip PISA, va permite elevilor să se pregătească pentru noua formă de evaluare prevăzută de Legea nr. 1/2011.

Se extinde de la 3 la 6 ani dreptul cadrelor didactice netitulare calificate de a se titulariza în învățământul preuniversitar, pe baza rezultatelor obținute la concursul de titularizare: cadrele didactice netitulare calificate, care au participat în ultimii 6 ani la concursul național unic de titularizare, au obținut cel puțin nota/media 7 și au ocupat un post/catedră, au posibilitatea de a deveni titulare în sistemul de învățământ preuniversitar, după parcurgerea unei proceduri aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.

Alte reglementări¹ au urmărit corectarea unei serii de erori și de prevederi insuficient fundamentate din Legea educației naționale, fiind expresia unei politici publice care vizează modernizarea și dezvoltarea graduală a sistemului de educație. Totodată, respectivele prevederi

¹ OUG nr. 49/2014 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 486 din data de 30 iunie. Noile măsuri s-au aplicat începând cu 1 septembrie 2014.

au fost solicitate în mod repetat și discutate cu reprezentanții sindicatelor, ai părinților, ai elevilor, cu cadrele didactice implicate. Ele vin în sprijinul profesorilor și al beneficiarilor sistemului de învățământ urmărind stabilitatea sistemului de învățământ și creșterea performanței acestuia:

- posibilitatea organizării celei de-a treia sesiuni a examenului de Bacalaureat;
- introducerea posibilității de a pregăti absolvenții de clasa a XII-a, care nu au promovat Bacalaureatul, prin meditații instituționalizate, care pot fi organizate în licee sau instituții de învățământ superior. Pentru prima dată li se acordă sprijin concret acestor elevi. Plata profesorilor va putea fi asigurată fie din finanțarea de bază, fie din alte surse de finanțare, precum programe pe fonduri structurale accesate de MEN;
- posibilitatea prelungirii învățământului profesional, peste limita de 3 ani, dacă agentul economic organizator al programului consideră necesară această măsură;
- parte a învățământului terțiar, non-universitar, învățământul postliceal poate fi organizat în școli postliceale/colegii postliceale, în cadrul liceelor cu personalitate juridică sau în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate;
- extinderea programului „A doua șansă”, adresat persoanelor care nu au frecventat școala sau care au abandonat școala și au depășit limita de vârstă pentru încadrarea în învățământul obligatoriu, pe toate nivelurile de învățământ preuniversitar obligatoriu, nu doar la nivel gimnazial;
- elevii nu vor mai fi obligați să plătească pentru eliberarea actelor de studii;
- cadrele didactice cu o vechime în învățământ de peste 25 de ani, cu gradul didactic I, și cei din corpul profesorilor mentori pot beneficia de o reducere cu 2 ore a normei didactice (de la 18 la 16 ore/săptămână), fără diminuarea salariului;
- evaluarea anuală a personalului didactic de predare și didactic auxiliar, în baza unei metodologii stabilite de MEN;
- titularizarea cadrelor didactice pe baza unui concurs organizat de inspectoratele școlare, cu metodologie elaborată de MEN;
- recunoașterea masteratului didactic, în paralel cu modulele I și II de Psihopedagogie;
- clarificarea modului de funcționare a Consiliului de Administrație la nivelul unităților de învățământ - președintele Consiliului de Administrație va fi directorul, iar la ședințele acestui consiliu vor fi invitați reprezentanți ai sindicatelor; după caz, dacă tematica o cere, vor fi prezenți și reprezentanți ai elevilor;
- deblocarea procesului decizional în Consiliul de Administrație: deciziile pot fi luate și în prezența a jumătate plus unu din membri, în acest caz fiind necesar votul a două treimi din membrii Consiliului de Administrație²;
- reglementarea numirii directorilor, asigurându-se un echilibru între corpul profesoral, Consiliul de Administrație al unității de învățământ, autoritățile locale, reprezentanții părinților și inspectoratul școlar;
- În vederea accesării fondurilor europene, acolo unde autoritățile locale solicită, cluburile și palatele copiilor pot trece, prin Hotărâre de Guvern, în administrarea acestora, ceea ce presupune ca toate cheltuielile de capital să revină autorităților locale.

² Această completare a legii a fost necesară ca urmare a faptului că în multe unități de învățământ nu se putea constitui Consiliul de Administrație, conform prevederilor inițiale din LEN 1/2011;

II. Asigurarea de șanse egale de acces și participarea la educație

La nivel european, diminuarea numărului copiilor ce nu se regăsesc în sistemele de învățământ, urmărește un plan de măsuri care se centreează pe patru principii concrete: „Fiecare copil în școală”, „Fiecare copil învață”, „Fiecare copil învață de timpuriu și este încadrat la timp în sistem”, „Fiecare copil este sprijinit prin politici guvernamentale eficiente și reale”. Alături de alte măsuri, Ministerul Educației a găsit și în 2014 resursele financiare necesare susținerii programelor sociale (prezentate în capitolul finanțare).

Transformarea educației timpurii în bun public

Este una dintre direcțiile de acțiune considerate de importanță maximă pentru sistem și, implicit, pentru reducerea unor fenomene nedorite din cadrul acestuia, cum ar fi: abandonul școlar sau părăsirea timpurie a școlii. Mai mult, s-a considerat că dezvoltarea timpurie, integrată, a copiilor este o prioritate cu rol determinant în îndeplinirea unuia dintre obiectivele de dezvoltare ale mileniului (obiectivul nr.3) și anume: asigurarea absolvirii ciclului complet de învățământ primar de către toți copiii, fete și băieți.

În acest context, elaborarea curriculumului specific, formarea corespunzătoare a resursei umane și crearea cadrului de implementare a programelor de educație timpurie la nivel național sunt considerate priorități ale Ministerului Educației, concentrat pe elaborarea curriculumului specific și a standardelor de referință pentru nivelul antepreșcolar, precum și pe inițierea și parcurgerea demersurilor necesare pentru promovarea lor prin Hotărâre a Guvernului și, respectiv, prin Ordin al ministrului. În baza metodologiei adoptate în anul școlar anterior, a continuat organizarea clasei pregătitoare pentru copiii în vârstă de șase ani, fiind înregistrate **180.276 cereri de înscriere**. Ministerul Educației Naționale a postat pe pagina de internet www.edu.ro proiectul de Metodologie de înscriere a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2014-2015 și Calendarul aferent procedurilor de înscriere.

Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil aparținând minorităților din România

- acordarea de locuri distincte pentru copiii rromi la admiterea în licee pentru diferite specializări (au fost admiși, anual, între 2700-3200 elevi la cl. a IX-a pe astfel de locuri);
- continuarea organizării – unde este cazul- de către ISJ-uri, școli, primării, ONG-uri (Salvați Copiii, Asociația OvidiuRo, ș.a.) a unor grădinițe estivale premergătoare clasei I, pentru elevii de etnie rromă care nu au frecventat grădinița.

III. Modernizarea curriculumului și a sistemului de evaluare și examinare

Acțiunea de creare a cadrului curricular de referință urmărește modernizarea curriculumului școlar prin centrarea pe dezvoltarea celor opt competențe-cheie. Încă din 2013 au fost aprobate prin ordin de ministru Planurile-cadru de învățământ pentru învățământul primar, metodologia de aplicare a acestora și programele școlare aferente disciplinelor predate la clasa pregătitoare și clasele I și a II-a.

MEN a continuat reforma curriculară prin finalizarea noilor programe școlare pentru clasele a III-a și a IV-a. Validarea programelor a fost realizată printr-un amplu proces de consultare la care au participat peste 8000 de cadre didactice și inspectori școlari.

Educație antreprenorială

MEN a continuat activitățile școlare și extrașcolare menite să dezvolte competențe antreprenoriale, astfel:

- continuarea aplicării curriculumului privind formarea și dezvoltarea spiritului antreprenorial (aproximativ 170.000 de elevi anual);
- extinderea metodelor de învățare prin firma de exercițiu;
- continuarea organizării Competiției BUSINESS PLAN, cu un număr de circa 800 de elevi participanți anual, competiție care vine în sprijinul dezvoltării competențelor antreprenoriale ale elevilor, facilitând corelarea pregătirii teoretice cu pregătirea practică.

Pe parcursul celor șase ediții ale competiției, care se desfășoară încă din anul școlar 2008-2009, la nivel local, județean, regional și național, elevii au demonstrat capacitatea de a utiliza competențele dobândite, prin realizarea unor planuri de afaceri viabile din punct de vedere economico-financiar și prin susținerea argumentată a acestora, în fața unei comisii de evaluare formată preponderent din reprezentanți ai mediului de afaceri.

În anul școlar 2013-2014, au participat la această competiție:

- nivel local: 379 firme de exercițiu, 758 elevi și 379 cadre didactice
- nivel județean: 93 firme de exercițiu, 186 elevi și 93 cadre didactice
- nivel regional: 39 firme de exercițiu, 78 elevi și 39 cadre didactice
- nivel național: 39 firme de exercițiu, 16 elevi și 8 cadre didactice.

Examene și evaluări naționale

O prioritate și o premieră în acest domeniu au fost evaluările naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a. Sensul acestor evaluări îl reprezintă, deopotrivă, analizarea corectă a sistemului de învățământ și începutul creșterii performanței școlii românești, pentru prima dată acționându-se în mod riguros, sistematic și profesionist pentru creșterea performanței sistemului de educație.

În condițiile în care prima evaluare națională a elevilor, de la intrarea lor în sistemul de învățământ, se face abia la finalul clasei a VIII-a, introducerea acestor evaluări, prevăzute de Legea Educației Naționale, oferă un tablou foarte clar legat de nivelul de pregătire al elevilor în diferite momente. Fiind vorba despre o testare la nivel național, datele obținute permit realizarea de diagnoze și comparații mult mai fidele în raport cu cele realizate în urma evaluărilor individuale de la clasă. După aplicarea testelor, vor exista date transversale care vor permite identificarea din timp a problemelor și corectarea lor particularizată, astfel încât, la finalul clasei a VIII-a, performanțele să se îmbunătățească.

Evaluările la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a urmează modelul testelor internaționale. Ele introduc, de fapt, un sistem de pregătire a elevilor, obișnuindu-i cu examenul de la finalul ciclului gimnazial. Testele aplicate au un grad ridicat de interdisciplinaritate și nu pun accent pe memorare și reproducere, ci pe capacitatea elevului de a utiliza și corela informațiile pe care le-a acumulat până la un anumit moment. De asemenea, ele orientează școala românească pe drumul corect al modernizării și al adaptării la nevoile societății contemporane.

Evaluările nu au ca finalitate o notă în catalog. Ele oferă profesorilor, elevilor și părinților

informații concludente despre nivelul de pregătire și despre ceea ce trebuie îmbunătățit. La nivel național, urmează realizarea unui raport, similar raportului PISA, cu evaluări pe fiecare competență, pentru clasele a II-a, a IV-a și a VI-a, ce va sta la baza măsurilor ce vor trebui adoptate în vederea remedierii deficiențelor.

Tot o premieră a fost consemnată, în cadrul simulării Evaluării Naționale și a examenului de Bacalaureat, prin implicarea elevilor de clasa a XI-a.

Simulările au un dublu scop: familiarizarea elevilor cu rigorile unei evaluări naționale, respectiv a unui examen de bacalaureat național și optimizarea rezultatelor obținute de către elevii din învățământul preuniversitar la finalul studiilor gimnaziale/liceale.

În ceea ce privește examenele naționale propriu-zise, și în anul școlar 2013-2014 accentul a fost pus pe asigurarea calității și relevanței subiectelor, desfășurarea examenelor naționale în condiții optime pentru elevi și descurajarea oricăror tentative de fraudare. S-au utilizat în continuare, la nivelul întregii țări, pentru ambele sesiuni ale examenului național de bacalaureat, camere de supraveghere video în sălile de examen.³

Guvernul României a hotărât acordarea de premii în bani tuturor absolvenților de clasa a VIII-a (în premieră) și de clasa a XII-a (al doilea an), care au obținut media 10 la Evaluarea Națională 2014, respectiv la Bacalaureat 2014, onorând în acest fel performanța elevilor români la examenele naționale.

Cei 225 de absolvenți de clasa a VIII-a, care au obținut media 10 la Evaluarea Națională, au primit din partea Guvernului 2.000 de lei, fiecare, iar cei 104 candidați cu media 10 la Bacalaureat au primit câte 3.000 de lei, fiecare.

Evaluări internaționale

În luna martie 2012, Centrul Național de Evaluare și Examinare a administrat testarea elevilor de 15 ani, în cadrul Programului internațional din domeniul educației dezvoltat de OECD - PISA 2012. România s-a plasat pe locul 45 în rândul celor 65 de țări participante la testările PISA (țări OECD și parteneri), așa cum o arată Raportul emis la 3 decembrie 2013, de Secretariatul pentru educație al OECD, la Paris.

România a reușit să înregistreze un progres, comparativ cu anul 2009, când se plasa pe locul 49 din 65, și față de anul 2006, când ocupa locul 47 în rândul celor 57 de țări testate.⁴

Olimpiade și concursuri

Rezultatele elevilor obținute la olimpiadele și concursurile școlare internaționale în anul 2014 sunt:

Categoria olimpiade internaționale desfășurate la nivel mondial		Categoria concursuri desfășurate la nivel european/regional		Total premii
Medalii/ premii	Nr premii	Medalii/ premii	Nr premii	
Aur/I	24	Aur/I	61	85
Argint/II	31	Argint/II	45	76

³ Detalii despre Evaluarea Națională și Examenul de Bacalaureat se regăsesc la pagina 64, respectiv pagina 66;

⁴ Detalii despre testările PISA - pagina 77

Bronz/III	19	Bronz/III	39	58
Mențiuni	4	Mențiuni	82	85
Total medalii/premii și mențiuni				305

Au fost premiați:

- Elevi – 269
- Profesori pregătitori – 278
- Unități școlare de proveniență a elevilor premiați – 126

Situația detaliată a distincțiilor obținute:

Nr. crt.	Olimpiada sau concursul internațional	Aur/I	Argint/II	Bronz/III	Mențiuni	Total
1	Concursul Internațional de Discurs Public în Limba Engleză	0	0	0	1	1
2	Olimpiada balcanică de informatică	1	3	0	0	4
3	Olimpiada Balcanică de Informatică pentru Juniori	2	2	0	0	4
4	Olimpiada de Informatică a Europei Centrale	2	1	1	0	4
5	Olimpiada de latină de la Arpino	0	0	0	1	1
6	Olimpiada de latină de la Sulmona	0	0	0	1	1
7	Olimpiada de Științe a Uniunii Europene (EUSO)	6	0	0	0	6
8	Olimpiada Europeană de Matematică pentru Fete	2	1	1	0	4
9	Olimpiada Internațională de Astronomie și Astrofizică	6	4	0	0	10
10	Olimpiada Internațională de Biologie	0	0	4	0	4
11	Olimpiada Internațională de Chimie	1	3	0	0	4
12	Olimpiada Internațională de Chimie D.I. Mendeleev	5	1	1	0	7
13	Olimpiada Internațională de Fizică	2	2	1	0	5
14	Olimpiada Internațională de Geografie	2	1	1	0	4
15	Olimpiada internațională de Informatică	1	2	1	0	4
16	Olimpiada Internațională de Limba Rusă	8	6	4	0	18
17	Olimpiada internațională de limbă, literatură și cultură maghiară	3	3	3	5	14
18	Olimpiada Internațională de Lingvistică	1	0	0	2	3
19	Olimpiada Internațională de Matematică	1	5	0	0	6
20	Olimpiada Internațională de Matematică a Gimnaziilor Maghiare din Europa	4	11	8	20	43
21	Olimpiada Internațională de Matematică a	3	2	7	34	46

	Liceelor Maghiare din Europa					
22	Olimpiada Internațională de Științe pentru Juniori	0	3	3	0	6
23	Turneul Internațional de Informatică	1	1	2	0	4
24	Olimpiada Balcanică de Matematică	7	4	1	0	12
25	Olimpiada Internațională Pluridisciplinară "Tuymaada" – chimie, fizică, matematică, informatică	6	4	1	0	11
26	Olimpiada internațională de filosofie	1	0	0	1	2
27	Olimpiada Internațională de Lectură	3	3	3	14	23
28	Olimpiada Internațională de Științele Pământului	0	3	1	0	4
29	Olimpiada Internațională a Elenismului	4	3	5	0	12
30	Olimpiada Internațională de Astronomie	1	2	3	0	6
31	Olimpiada internațională de latină de la Venosa	0	0	0	1	1
32	Olimpiada Internațională de Limba turcă, secțiunea limba turcă maternă	7	2	2	1	12
33	Olimpiada Internațională de Limba turcă, secțiunea limba turcă modernă	1	0	0	0	1
34	Olimpiada Internațională de Limbă Germană	0	0	1	0	1
35	Olimpiada internațională de limbă și creație în limba rromani, ed. a II-a, Brașov	4	4	4	3	15
36	Olimpiada Internațională de Literatură și Limbă polonă maternă	0	0	0	2	2
Total general		85	76	58	86	305

Pe lângă celelalte rezultate, trebuie remarcat succesul de excepție al lotului de fizică al României, care s-a clasat pe primul loc în Europa, respectiv pe locul 10 la nivel mondial, fiind printre puținele echipe ai căror componenți au fost medaliați *in corpore* (5 medalii, dintre care 2 de aur, 2 de argint și una de bronz).

Fondul total de premiere a fost în valoare de 3.898.150 lei.

IV. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar

Analizând datele din tabel și comparându-le cu cele ale anilor anteriori, se constată faptul că, exceptând anul școlar 2011-2012, când a avut loc prima evaluare externă periodică din România (la un număr de 1023 de unități de stat și particulare), numărul unităților de învățământ evaluate este în creștere datorită solicitărilor de acreditare și a celor de evaluare periodică înregistrate.

	Primul an de funcționare	Al doilea an de funcționare	Al treilea an de funcționare	Al patrulea an de funcționare	Al cincilea an de funcționare	Al șaselea an de funcționare	Al șaptelea an de funcționare	Al optulea an de funcționare	Al nouălea an de funcționare
Număr de hotărâri de evaluare externă	14	27	29	44	44	27	78	35	43
Număr de echipe	32	184	221	300	364	368	1470	448	584
Număr de unități evaluate extern	80	971	311	498	479	469	1488	465	604
Număr de rapoarte de evaluare externă publicate	80	1020	340	520	534	503	1571	465	604
Număr de ședințe ordinare ale Consiliului ARACIP	2	19	22	14	10	15	17	14	14
Număr de ordine de ministru emise/ Atestate eliberate	35	192	157	303	435	448	443/ 1007	253/ 30	153/ 128

Evaluarea externă

Activitatea de evaluare externă desfășurată în anul raportat s-a axat, în continuare, pe direcția autorizării de funcționare provizorie, preponderente fiind solicitările din învățământul de stat – 58,05%.

	Învățământ de stat	Învățământ particular
Număr de unități evaluate	173	125
Număr de unități de învățământ autorizate	170	122
Număr de unități de învățământ neautorizate	3	3
Număr de unități evaluate	101	50
Număr de unități de învățământ acreditate	101	49
Număr de unități de învățământ neacreditate	0	1

Trebuie precizat faptul că, din ianuarie 2014, documentația de evaluare (exceptând solicitarea de declanșare a procedurii), în format doc. / excel/ pdf, a fost depusă și pe platforma deținută de ARACIP (disponibilă la adresa <https://aracip.calitate.eu>), de unde a fost analizată de către echipele de evaluatori externi, ceea ce a permis alocarea unui buget de timp sporit pentru: observarea proceselor care se derulează în școală, identificarea gradului de satisfacție al beneficiarilor față de serviciile educaționale oferite și de implicare în procesul decizional (aplicarea de chestionare, realizarea de interviuri), stabilirea gradului de obținere a rezultatelor așteptate, identificarea progresului înregistrat.

Astfel continuă demersurile în sensul debirocratizării începute de ARACIP în urmă cu 3 ani,

respectiv din anul școlar 2010-2011.

Evaluare externă periodică

Regiune de dezvoltare	Număr unități care îndeplinesc standardele minimale	Număr unități care nu îndeplinesc standardele minimale
Vest	4	0
Nord- Vest	3	0
Centru	9	0
Nord- Est	18	0
Sud - Vest Oltenia	2	2
Sud - Est	76	1
Sud Muntenia	17	0
București - Ilfov	4	0

Inspecția de specialitate

În anul școlar 2013-2014 s-au realizat inspecții de specialitate și o activitate de inspecție generală, în conformitate cu prevederile OMECTS nr. 5115/2014 privind Regulamentul de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar, și ale Notei nr. 59.245/17.09.2013 privind Programul activităților de inspecție și monitorizare ale Direcției Generale Educație și Învățare pe Tot Parcursul Vieții.

Inspecția de specialitate a fost realizată în perioada 31 septembrie - 1 noiembrie 2013 și 10 – 21.03.2014, având în vedere 2 tipuri majore de activități:

1. Activități de asistență la lecție/lecții, analiză, autoevaluare, evaluare și consiliere
2. Analiza documentelor și a activităților catedrei și consilierea membrilor catedrei

Datele cantitative referitoare la inspecția de specialitate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. total județe	Nr. total unități de învățământ preuniversitar în care s-a realizat inspecția	Nr. total inspectori generali care au realizat inspecția	Nr. total cadre didactice inspectate
22	266	42	503

Totodată, în luna mai 2014, au fost organizate: o inspecție generală în județul Giurgiu și o inspecție de revenire în județul Prahova.

Misiunile de audit și control

Misiunile de audit public intern au avut ca scop să evalueze dacă sistemele de management financiar și control ale entității publice sunt transparente și sunt conforme cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate.

În anul școlar 2013-2014 au fost efectuate activități de audit public intern privind învățământul preuniversitar, realizându-se, acolo unde a fost cazul, constatări și recomandări în privința:

- activităților financiare sau cu implicații financiare desfășurate de entitatea publică;
- administrării patrimoniului, precum și vânzării, gajării, concesiunii sau închirierii de bunuri

din domeniul privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;

- sistemului de luare a deciziilor;
- sistemelor de conducere și control, precum și riscurilor asociate unor astfel de sisteme.

Misiunile Corpului de Control, derulate pe parcursul perioadei de referință, au urmărit:

- activitatea de soluționare a petițiilor;
- activitatea de reabilitare a infrastructurii școlare - stadiul de finalizare și recepție a lucrărilor;
- buna desfășurare a examenelor naționale.

Pentru toate neregulile constatate au fost dispuse măsuri administrative și disciplinare iar în unele cazuri au fost sesizate organele de cercetare penală.

V. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii

Planificarea ofertei educaționale pe baza strategiilor și studiilor de piață realizate

- Planificarea s-a realizat prin valorificarea „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020” cu următoarele componente:
 - Componenta privind „Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6 – 12 luni);
 - Componenta privind „Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung”;
- Consolidarea mecanismelor de planificare a ofertei învățământului profesional și tehnic în concordanță cu cerințele pieței muncii prin actualizarea a 42 Planuri Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI);
- Elaborarea planurilor de școlarizare cu cerințele pieței muncii surprinse în documentele strategice de planificare;
- Înființarea Învățământului profesional de 2 ani care oferă pieței muncii absolvenți cu nivel de calificare 2:
 - Realizarea Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de 2 ani – februarie 2012 – aplicată și în anul școlar 2013 -2014;
 - Actualizarea site-ului „Alege-ti drumul!” – www.alegetidrumul.edu.ro pe care sunt postate toate informațiile necesare înscrierii și promovării acestei forme de învățământ, actualizat permanent din februarie 2012;
 - Realizarea de materiale de promovare ale învățământului profesional cu durata de 2 ani și trimiterea acestora către inspectoratele școlare și către unitățile de învățământ profesional și tehnic din țară;
 - La 1 sept 2014 s-a introdus modificarea duratei la 3 ani.

Asigurarea calității

- Implementarea Recomandării Comisiei Europene și a Parlamentului cu privire la Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității în Formarea Profesională (EQAVET):
 - Elaborarea de către CNDIPT a Cadrului Național de Asigurare a Calității (CNAC) format dintr-un ansamblu de principii, metodologii, acțiuni, măsuri și instrumente;
 - Realizarea unei propuneri de Metodologii pentru implementarea Cadrului European de

Referință pentru Asigurarea Calității în formarea profesională (EQAVET) în învățământul profesional și tehnic din România, metodologie aflată în dezbatere publică;

- Dezvoltarea Punctului Național de Referință pentru Asigurarea Calității în educație și formare profesională (GNAC) – CNDIPT coordonează secretariatul GNAC – structură tehnică de coordonare inter-instituțională, cu rol în aplicarea strategiilor și măsurilor naționale și europene în asigurarea calității în formarea profesională;
- Monitorizarea utilizării instrumentului de autoevaluare a sistemului de învățământ profesional și tehnic.

Deschiderea școlii spre comunitate, mediul de afaceri și corelarea cu piața muncii

Se va realiza prin descentralizare și creșterea gradului de autonomie a sistemului educațional la nivelul inspectoratelor școlare, al caselor corpului didactic și al unităților de învățământ. Legislația subsecventă include deja documente strategice și acte normative cu privire la alocarea competențelor descentralizate și dezvoltarea mecanismelor și procedurilor de finanțare și de raportare într-un sistem educațional descentralizat. Se restructurează managementul instituțional pentru preluarea și exercitarea noilor roluri și funcții. De asemenea, se are în vedere:

- Formularea unei decizii privind instituția/instituțiile responsabilă/e de colectarea datelor necesare indicatorilor de calitate din EQARF;
- Promovarea și explicitarea descriptorilor de nivel pentru fiecare nivel de calificare;
- Diversificarea ofertei de formare continuă a CCD pentru personalul didactic din IPT;
- Introducerea unor stagii obligatorii de formare în întreprinderi pentru personalul didactic de specialitate din IPT.
- Încurajarea angajatorilor pentru oferirea de locuri pentru derularea stagiilor de pregătire practică pentru elevii din învățământul profesional și tehnic;
- Creșterea rolului comunității locale în planificarea ofertei de formare profesională și în asigurarea corelării ofertei cu cerințele pieței muncii;
- Fundamentarea ofertei de formare profesională în concordanță cu previziunile privind cerințele pieței muncii și dezvoltarea sectoarelor economice la nivel regional și local;
- Creșterea implicării Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social și a Consorțiilor Regionale.

VI. Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale

Suținerea învățământului în limbile minorităților naționale

- implementarea metodologiilor, în principal a Metodologiei privind studiul în limba maternă și al Limbii și literaturii materne, al Limbii și literaturii române, studiul Istoriei și tradițiilor naționale și al Educației muzicale în limba maternă și completarea celorlalte metodologii (unde era cazul) cu aspecte ce privesc învățământul în limbile minorităților. Direcția Minorități a organizat o serie de întâlniri și consfătuiri pentru toate minoritățile cu cei implicați în aplicarea LEN, privind specificul învățământului în limbile minorităților.

Revizuirea curriculumului și modernizarea evaluării

- revizuirea și elaborarea programelor școlare pentru diferite cicluri de învățământ și

minorități, cum ar fi programele școlare pentru Comunicare în limba maternă, Muzică și mișcare, pentru clasa III și clasa a IV-a;

- coordonarea asigurării profesorilor traducători pentru examenele naționale, concursurile pentru ocuparea posturilor vacante, pentru olimpiadele de la materiile tehnice etc.

În cadrul evaluărilor naționale, elevii din cadrul învățământului pentru minorități au obținut rezultate încadrate în media pe țară sau la unele minorități având rezultate peste media pe țară. Rezultatele se prezintă la examenul de bacalaureat astfel: la unitățile/secțiile în limba maghiară, din cei 6977 elevi înscriși au promovat 53% dintre elevi; la unitățile/secțiile în limba germană, din cei 721 de elevi înscriși au promovat 87,9%; la unitățile/secțiile în limba sârbă, din cei 25 de elevi au promovat 76%; la unitățile/secțiile în limba slovacă, din cei 37 de elevi au promovat 65%; la unitățile/secțiile în limba ucraineană, din cei 50 de elevi au promovat 52%.

Participarea la olimpiade și concursuri a copiilor aparținând minorităților

Elevii aparținând minorităților naționale au participat la olimpiade școlare (etapa națională) și la o serie de concursuri naționale finanțate de către MEN. În anul școlar 2013-2014 s-au organizat 19 concursuri la nivel național, care s-au adresat elevilor din cadrul învățământului în limbile minorităților. Majoritatea concursurilor au fost organizate pentru minoritatea maghiară (Concursul de Limbă și cultură maghiară, de literatură, de ortografie, de recitare, de matematică, de istorie, de teatru, interdisciplinare, sportive etc.), pentru minoritatea rromă (Concursul național școlar de istoria și tradițiile rromilor, ed. a VI-a, Concursul de creație literară în limba rromani „Ștefan Fuli” etc.) și pentru toate minoritățile Concursul național școlar „Diversitatea”. În anul 2014 s-a organizat prima ediție a concursului “Călătoria mea multiculturală”, faza națională, la București.

Învățământul profesional și tehnic pentru minorități

Învățământul profesional și tehnic pentru minoritățile din România, se desfășoară în limba maghiară. Acest tip de învățământ, se desfășoară în cadrul filierei tehnologice a învățământului liceal, pe trei ramuri: tehnic, servicii, respectiv resurse naturale și protecția mediului. Activitatea se desfășoară în aproximativ 80 de unități școlare, unele doar tehnologice, iar în celelalte existând secții pe profil – de obicei pe ramura servicii.

Îmbunătățirea formării cadrelor didactice pentru minorități prin:

- perfecționarea cadrelor didactice din școlile cu predare în limba maghiară realizată în cadrul activităților organizate de: inspectoratele școlare județene, casele corpului didactic, universități. Perfecționări au fost organizate și de către: Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România, prin cursurile tematice de perfecționare organizate pe tot parcursul anului școlar pe teme și proiecte diverse, precum și prin stagiul de perfecționare de o săptămână organizat în cadrul Academiei de Vară „Bolyai” în parteneriate cu universități de prestigiu din România și Ungaria aflat în anul 2014 la a XXII-a ediție;

- inițierea și sprijinirea cursurilor de perfecționare și a stagiilor de formare continuă și inițială a cadrelor didactice pentru învățământul preuniversitar, cum ar fi: formarea continuă pentru cadrele didactice care predau în limba germană se desfășoară în cadrul Centrului pentru Formare Continuă în Limba Germană din Mediaș, cu filială la Timișoara. În anul școlar 2013-2014 s-a constatat interesul mare pentru aceste forme de perfecționare, organizându-se 90 de activități de perfecționare, la care au participat aproximativ 1000 de cadre didactice;

- organizarea de cursuri de perfecționare în Slovacia, pentru cadrele didactice care predau în

limba slovacă;

- continuarea formării inițiale, intensive, în cadrul Cursurilor de vară de limba și metodică predării limbii rromani, a potențialilor profesori de limba și istoria rromilor. În verile anilor 2012-2014, câte 50-55 de persoane au fost pregătite în școala de vară de limba rromani (organizată de MEN, UNICEF și alți parteneri); programul presupune formarea, încă din anul 1999, cu finanțare preponderentă din partea UNICEF și parțială din partea MEN, a câte 50 - 60 profesori rromi, anual, în total peste 1150 potențiali profesori de limba și istoria rromilor; continuarea formării de către MEN a mediatorilor școlari rromi.

VII. Extinderea noilor tehnologii

Pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, MEN a finalizat în 2014 conectarea la internet a tuturor unităților școlare cu personalitate juridică, urmând ca în perioada 2015 – 2016 să se conecteze toate structurile școlare, iar în perspectiva anului 2020, conform Agendei Digitale, toate unitățile școlare să dispună de acces Wi-Fi.

În vederea reorganizării și dezvoltării bazei sale de date, MEN a încheiat în iulie 2014 proiectul PO DCA *Sistemul informatic integrat al învățământului din România (SIIIR)*, în valoare totală de aprox. 3,2 mil. euro. Proiectul a avut ca obiectiv crearea unui sistem unitar și flexibil de gestionare completă a activităților din domeniul educației, având la bază date analitice procesate în timp real, pe următoarele paliere:

- educațional (procesul instructiv-educativ pentru elevi până la nivelul unității de învățământ);
- resurse umane și rețea școlară;
- investițional (investiții și resurse ale sistemului de învățământ).

Operaționalizarea acestui instrument strategic este de natură să conducă la creșterea calității serviciilor publice oferite, prin livrarea de informații publice, precum și la asigurarea unei interacțiuni transparente la nivelul MEN, contribuind la eficientizarea comunicării cu cetățenii și instituțiile aflate în subordonare și coordonare. SIIIR are o componentă de cartografiere – Harta Școlară ce permite prezentarea către publicul larg, într-o manieră concisă și expresivă, a datelor care caracterizează activitatea educațională la nivel național, regional și local. Această componentă se integrează cu baza de date centrală a sistemului oferind astfel informații relevante, în timp real, despre activitatea educațională, dar și prelucrări valoroase ale acestor date sub forma de grafice care surprind starea unor indicatori de performanță concepuți special pentru domeniul educației. Modulul Rețea Școlară - gestionează informații despre toate unitățile de învățământ din sistemul preuniversitar și relațiile ierarhice care se stabilesc între acestea, colectând acele informații care permit identificarea fiecărei unități de învățământ în parte. Pentru utilizarea sistemului informatic, au fost instruite 1113 persoane cu atribuții legate de administrarea, introducerea, raportarea și analiza datelor din SIIIR.

Evaluarea manualelor școlare

Procesul de modernizare a manualelor școlare, prin diversificarea formelor și revizuirea conținutului, a continuat în 2014 și s-a definitivat, în ciuda dificultăților achiziției publice, pentru clasele I și a II-a.

Transparența procesului de modernizare a manualelor a fost asigurată de procedurile și

metodologia pe care MEN le-a discutat public cu toți actorii interesați, Centrul Național de Evaluare și Examinare (CNEE), aflat în coordonarea MEN, fiind instituția responsabilă de procedurile de organizare, desfășurare, selectare și achiziționare a manualelor școlare.

Acest proces, în întregul său, a fost o premieră în România scopul fiind creșterea calității procesului educațional prin respectarea standardelor europene și racordarea la exigențele societății contemporane. Valoare estimată a fost de 30.508.150 lei (6.839.319 euro), iar procedura de atribuire a fost cea de licitație deschisă.

Pentru clasele I și a II-a au fost asigurate manuale noi la materiile Comunicare în limba română, Comunicare în limba maternă, Matematică și explorarea mediului, Limba modernă și Religie.

Toate proiectele de manuale școlare au fost înscrise în Catalogul manualelor școlare aprobate pentru învățământul preuniversitar, în urma aprobării acestora prin ordin al ministrului educației și cercetării științifice.

Manualele școlare au atât o variantă tipărită, cât și o variantă digitală, elevii primind ambele formate. Varianta digitală a manualelor achiziționate este accesibilă și pe platforma www.manuale.edu.ro, începând cu data de 15.10.2014, iar numărul de accesări în vederea consultării online reprezintă un record pentru întregul spațiu educațional virtual românesc. Platforma conține o aplicație software dedicată, care cuprinde, într-o bibliotecă virtuală, variantele online ale manualelor școlare pentru toate disciplinele și modulele de pregătire.

Manualele sunt valabile timp de 4 ani, începând cu primul an de după încheierea sesiunii de evaluare, cu posibilitatea de extindere pentru încă doi ani școlari, cu condiția reevaluării lor. Acestea vor fi supuse unui proces periodic de analiză pe perioada viabilității acestora.

VIII. Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic

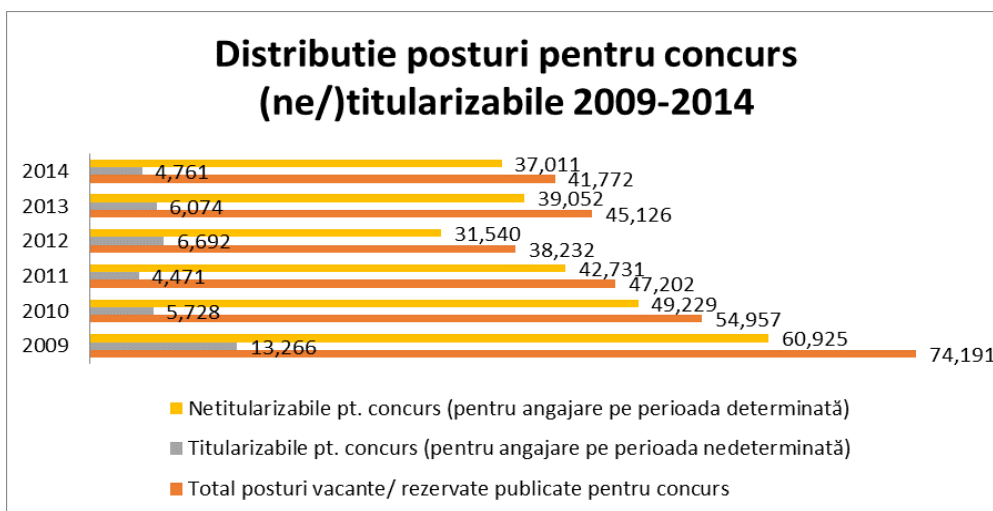
Pentru anul școlar 2013-2014, rețeaua unităților de învățământ preuniversitar se prezintă astfel:

Rețea unități de învățământ preuniversitar	Unități cu personalitate juridică	Structuri școlare	Total
	6237	13351	19588

Concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, sesiunea 2014, s-a organizat și s-a desfășurat în baza următoarelor reglementări:

- Centralizatorul privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările, precum și probele de concurs, valabil pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar 2014, aprobat prin O.M.E.N. nr. 3045/2014;
- Metodologia-cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar în anul școlar 2012-2013, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5451/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/ rezervate în învățământul preuniversitar, sesiunea 2014, a constat în probă practică sau inspecție specială la clasă și probă scrisă din didactica specialității, potrivit programelor specifice pentru concurs, aprobate prin ordin al ministrului. Proba scrisă cu o durată de 4 ore s-a susținut în data de 21 iulie 2014.

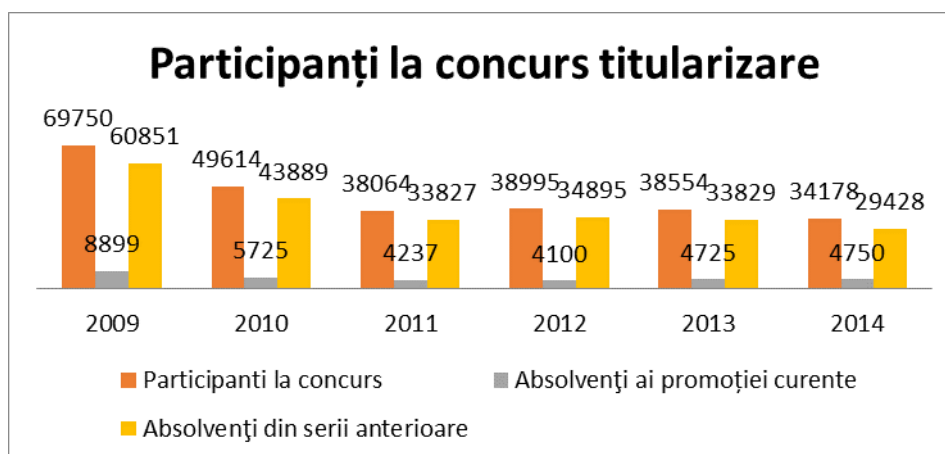

Pentru organizarea și desfășurarea concursului în toate județele și municipiul București s-au organizat 91 de centre de concurs. La nivelul centrelor de concurs s-au desfășurat inspecțiile speciale la clasă sau probele practice și proba scrisă și s-au organizat ședințele publice de repartizare:

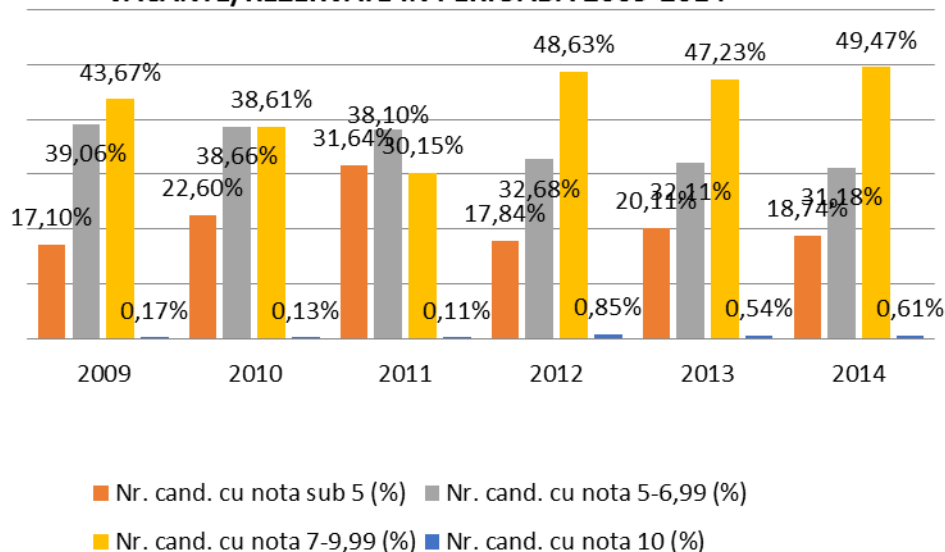
- în perioada 31 iulie – 1 august 2014, repartizarea candidaților pe posturile pentru angajare pe perioadă nedeterminată;
- în perioada 4-5 august, repartizarea candidaților pe posturile pentru angajare pe perioadă determinată;

Date comparative privind situația candidaților înscriși la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2009-2014

ANUL	Participa la concurs	din care:	
		Absolvenți ai promoției curente	Absolvenți din serii anterioare
2012	38995	4100	34895
2013	38554	4725	33829
2014	34178	4750	29428

**SITUATIA REZULTATELOR -PROBA SCRISA LA CONCURSURILE DE
OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE IN PERIOADA 2009-2014**

Date comparative privind situația statistică a repartizării candidaților participanți la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante în etapele de titularizare în perioada 2011-2014

	Nr. candidați cu note >=7	Nr. candidați repartizați	Nr. candidați repartizați %	Nr. candidați repartizați in urban	Nr. candidați repartizați in rural
2011	7109	2613	36,76%	988	1625
2012	12823	3674	28,65%	2291	1383
2013	14098	3620	25,67%	1574	2046
2014	13073	2603	19,91%	1251	1352

IX. Încurajarea educației pe tot parcursul vieții

Examenul de definitivare în învățământ

Acordarea definitivării și a titlului de profesor cu drept de practică în învățământul preuniversitar reprezintă recunoașterea competențelor necesare pentru exercitarea profesiei didactice.

Începând cu anul 2012, definitivarea în învățământ se obține prin promovarea unui examen național, organizat și desfășurat în baza metodologiei anuale, elaborate de MEN.

Pentru desfășurarea în condiții optime a examenului național au fost publicate pe site-ul Definitivat (<http://definitivat.ro>) programele de examen valabile, modelele de subiecte și bareme

de evaluare elaborate de CNEE, lista candidaților înscriși și validați, rezultatele la inspecțiile speciale și la proba scrisă.

Rezultatele finale ale examenului național de definitivare în învățământ, sesiunea 2014 sunt:

ÎNSCRIERE ȘI VALIDARE

- **10.764** candidați înscriși;
- **9.888** candidați cu note la inspecții;
- **9.882** candidați cu note la inspecții mai mari ca 8, care îndeplinesc condițiile de prezentare la proba scrisă.

PARTICIPARE LA PROBA SCRISĂ

- **9.196 (92,73%)** candidați s-au prezentat la proba scrisă;
 - **12** candidați cu lucrările scrise anulate;
 - **18** eliminați;
 - **1342** retrași.
- **7.819** candidați cu note la examenul de definitivare în învățământ;

PROMOVABILITATE

- **63,35%** procentul de promovabilitate pe țară;
- **49,52%** procentul de promovabilitate cel mai redus (Giurgiu);
- **75,81%** procentul de promovabilitate cel mai ridicat (Cluj).

din care:

- **57** note de 10;
- **341** note între 9,50 și 9,99;
- **556** note sub 5.

CONCLUZII PRIVIND EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT, SESIUNEA 2014

- Procentul de promovabilitate a crescut de la **51,26%** în 2013, la **63,35%** în 2014;
- Numărul notelor de 10 la inspecții a scăzut de la **84,09%** în 2013 la **76,09%**;
- Numărul notelor de 10 la proba scrisă a crescut de la **29** în 2013 la **57**;
- Nu s-au înregistrat probleme deosebite în organizarea și desfășurarea examenului.

Acordarea gradelor didactice în învățământ

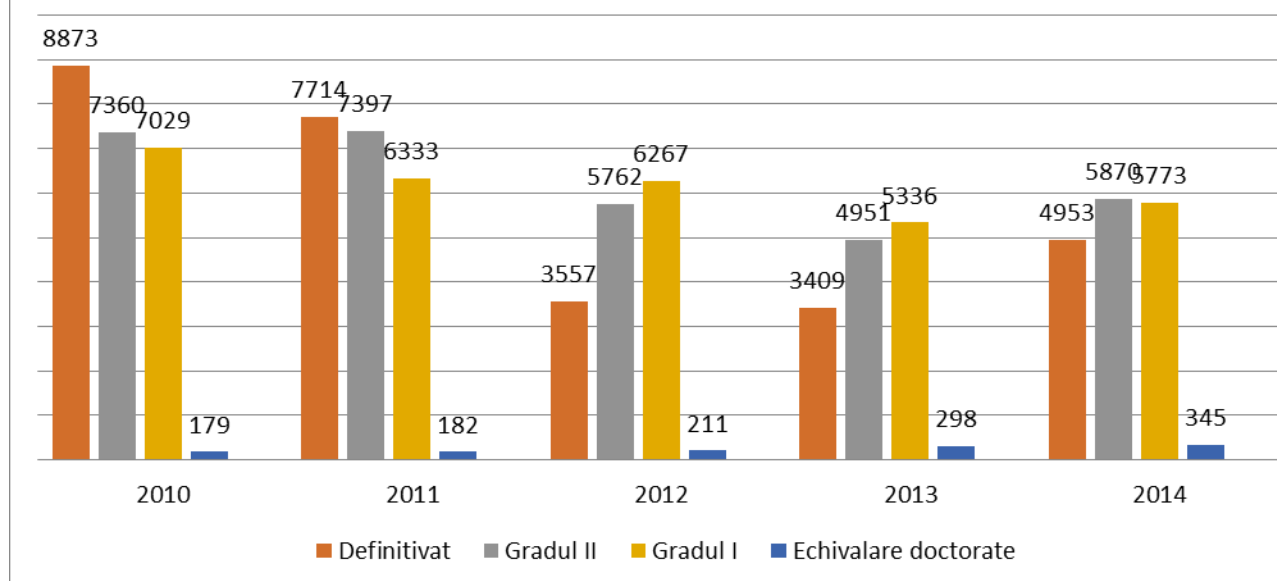
În conformitate cu art. 242, alin. (1) și alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, formarea continuă a cadrelor didactice cuprinde dezvoltarea profesională și evoluția în carieră. Evoluția în carieră se realizează prin gradul didactic II și gradul didactic I, examene de certificare a diferitelor niveluri de competență.

Formarea continuă a personalului didactic se întemeiază pe modelul abordării prin competențe și pe conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competență a personalului didactic.

Acordarea gradelor didactice semnifică dobândirea de către cadrul didactic a unui plus de profesionalizare, confirmat prin rezultatele obținute la probe special concepute pentru a pune în evidență valoarea adăugată achiziționată în intervalul parcurs de la obținerea definitivării/gradului didactic II în învățământ.

➤ Grade didactice, situație comparativă

GRADE DIDACTICE

Participarea la programe de formare continuă acreditate

Activitatea de acreditare este reglementată în baza Metodologiei de acreditare și evaluare periodică a furnizorilor de formare continuă și a programelor de formare oferite de aceștia, aprobată prin OMECTS 5564/2011, cu modificările și completările ulterioare, și coordonată prin direcția de specialitate din cadrul Ministerului Educației Naționale.

În perioada septembrie 2013 - august 2014:

- Au fost acreditate 168 de programe de formare continuă, din care 57 programe cu finanțare din FSE.
- Au fost echivalate 162 stagii și programe de formare continuă realizate de către structuri organizatorice/ instituționale care implementează programe internaționale la care România este parte sau programe cu finanțare internațională (Programul Sectorial Comenius – Mobilități individuale de formare continuă, Vizite de studiu pentru specialiști în educație, Programul Sectorial Leonardo da Vinci, Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană Mediaș, Goethe, etc.).
- Au participat la activități de formare continuă 54.400 cadre didactice.
- Au fost eliberate 140.000 atestate de formare continuă a personalului didactic.
- S-a asigurat furnizarea de suport și consiliere furnizorilor de programe de formare continuă atât în vederea realizării dosarului de acreditare cât și în domeniul implementării programelor acreditate.
- A crescut numărul de participanți la formare prin facilitarea accesului acestora la cursuri, precum și scăderea costurilor necesare formării continue, fiind încurajate ofertele furnizorilor de programe de formare continuă în domeniul învățământului la distanță.

În anul școlar 2013-2014, la nivelul tuturor CCD, s-au derulat 1.526 de programe de formare cu participarea a 76.655 persoane.

Au fost echivalate de către Comisia Specializată de Acreditare și s-au acordat credite profesionale transferabile cadrelor didactice participante la activitățile de formare din categoria 4 (Programe

speciale), după cum urmează: 17 cadre didactice participante Comenius, 2 cadre didactice participante Grundtvig, 5.939 cadre didactice participante la programe POSDRU, 255 cadre didactice participante la programe ANC.

Îmbunătățirea Cadrului Național al Calificărilor.

Procesul existent de evaluare și certificare a calificărilor ce folosește instrumente de transparență precum Cadrul național al calificărilor (CNC) este reglementat prin Hotărârea de Guvern 918/2013, privind aprobarea Cadrului național al calificărilor și se bazează pe standarde definite pentru fiecare ocupație descrisă în Registrul național al calificărilor. Peste 750 de calificări sunt deja dezvoltate pentru ÎPT. CNC din România este acum compatibil cu Cadrul european al calificărilor. Unele calificări sunt utilizate de furnizorii de servicii de ÎPV pentru educația și formarea profesională, în special în domeniile asistență socială, comerț și construcții.

Recunoașterea învățării anterioare.

Recunoașterea rezultatelor tuturor formelor de învățare este o condiție preliminară pentru a crea un sistem de ÎPV deschis și pentru a se asigura facilitarea tranziției între subsectoarele educației, iar parcurgerea acestora să nu-i conducă pe beneficiari în puncte moarte.

Recunoașterea calificărilor obținute în străinătate. Românii care trăiesc în străinătate sunt un grup țintă semnificativ pentru care ÎPV poate să îndeplinească rolul important de a-i atrage din nou în țară. Un domeniu specific de acțiune este recunoașterea și valorificarea calificărilor și competențelor obținute în alte țări.

Din datele statistice aferente anului 2013, centralizate la nivelul Centrului Național de Echivalare și Recunoaștere a Diplomelor, rezultă că 11.152 cetățeni români au echivalat studiile preuniversitare efectuate în străinătate.

Programul Uniunii Europene pentru educație, formare profesională, tineret și sport, Erasmus+, se derulează în perioada 2014-2020. Prin acest program, 120.000 de tineri români (studenți, elevi din învățământul profesional și tehnic, tineri voluntari) vor primi sprijin financiar din fonduri europene pentru a beneficia de stagii de mobilitate în străinătate pentru studiu, plasamente de practică sau voluntariat. La lansarea programului în România a participat și prim-ministrul Victor Ponta, precum și comisarul European pentru educație, Androulla Vassiliou. Prin proiectele aprobate în anul 2014 au beneficiat de mobilitate 16.000 de tineri.

X. Prevenirea și combaterea corupției în școli

Ministerul Educației Naționale a aprobat prin OM nr. 5144/26.09.2013 *Strategia Anticorupție în Educație*, planul de implementare aferent, structurat pe patru obiective specifice (prevenție, identificare, control și monitorizare), respectiv *Metodologia privind managementul riscurilor de corupție în cadrul MEN și al instituțiilor și unităților subordonate/coordonate a căror activitate vizează învățământul preuniversitar*. Metodologia a fost aprobată prin OMEN nr. 5113/15.12.2014 și, începând cu anul 2015, se va implementa în tot sistemul de învățământ preuniversitar.

Comisia Națională de Prevenire a Actelor de Corupție în Educație (CNPACE), constituită la nivelul ministerului este însărcinată cu monitorizarea planului raportându-se la obiectivele specifice, măsurile, indicatorii și valorile asociate privind stadiul implementării.

A fost elaborată și pilotată de către membrii CNPACE în procesul de raportare SAE 2014 *"Procedura privind raportarea CNPACE către Secretariatul Tehnic al SNA referitoare la stadiul*

implementării SAE 2013-2015, al recuperării creanțelor provenite din infracțiuni și al reacției instituționale la incidentele de integritate". De asemenea, CNPACE a realizat un punct de informare în sediul MEN, ce vizează tematica prevenirii corupției.

Prin Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3597/18.06.2014, s-a modificat și completat *Metodologia de evaluare anuală a activității personalului didactic și didactic auxiliar aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 6.143/2011*, în sensul introducerii unui nou domeniu denumit "Conduita Profesională" cu următoarele criterii de performanță: Manifestarea atitudinii morale și civice (limbaj, ținută, respect, comportament) și Respectarea și promovarea deontologiei profesionale. Metodologia astfel completată, va fi aplicată la evaluarea activității cadrelor didactice în anul școlar 2014 – 2015.

Metodologia privind managementul riscurilor de corupție în cadrul MEN și al instituțiilor și unităților subordonate/coordonate a căror activitate vizează învățământul preuniversitar a fost elaborată în cooperare cu Ministerul Afacerilor Interne. Aceasta a fost pilotată în perioada 2013-2014 de către Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu și 3 unități de învățământ din județul Giurgiu. Cele patru structuri au identificat 35 riscuri de corupție și au formulat 75 măsuri de prevenire/diminuare a acestora. Metodologia a fost aprobată prin OMEN nr. 5113/15.12.2014 și începând cu anul 2015, se va implementa în tot sistemul de învățământ preuniversitar.

Ca urmare a adresei nr. 167/DGMRURSN/16.04.2014 privind obligativitatea organizării de cursuri privind respectarea normelor de etică și conduită morală pentru personalul angajat din sectorul educațional, au fost organizate cursuri/module pe această tematică, în fiecare județ, de către Casele corpului didactic.

Din datele raportate în 2014 de către inspectoratele școlare județene, sunt câteva cazuri care s-au finalizat cu trimiterea în judecată sau condamnări legate de săvârșirea unor infracțiuni de corupție sau de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor:

- Un număr de 130 de elevi au fost sancționați ca urmare a nerespectării Metodologiilor examenelor naționale, marea majoritate pentru copiat sau tentative de copiat. Mai grav, 16 elevi din Tulcea au fost implicați în infracțiuni săvârșite în legătura cu Examenul Național de Bacalaureat 2014 și sunt în curs de cercetare penală.
- Pentru 28 elevi din județul Buzău au fost anulate pentru fraudă lucrările scrise la disciplina matematică, la examenul de Bacalaureat sesiunea august 2014, pentru aceasta existând plângere penală înregistrată la Parchetul de pe lângă Judecătoria Râmnicu Sărat.
- La nivelul personalului angajat, au fost înregistrate în învățământul preuniversitar 57 incidente de integritate, în 52 dintre ele fiind implicate cadre didactice.

Menționăm, în continuare, acțiunile realizate de MEN în anul 2014:

- Au fost organizate cursuri privind respectarea normelor de etică și conduită morală pentru personalul angajat din sectorul educațional, cursuri la care au participat 5101 persoane.
- Au fost introduse în tematica de formare profesională module privind normele de conduită morală, etică și de integritate, care au fost parcurse de 3.084 de persoane formate.
- Au fost formate 4.479 de cadre didactice și personal din administrația publică, cu roluri în domeniul educației, privind anticorupția și managementul educațional.

- Au fost elaborate și diseminate 1.229 ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție/incidentelor de integritate (pliante, afișe, broșuri, prezentări, diseminarea de informații pentru accesarea Tilverde etc).
- Au fost introduse teme anticorupție în cadrul a 821 proiecte/programe și activități extracurriculare, precum și în cadrul programelor școlare (promovarea unei discipline opționale în cadrul CDȘ - curriculum la decizia școlii – din ariile curriculare Om și societate și Consiliere și orientare) și s-au înregistrat 78.764 elevi beneficiari ai noilor tematici.
- Numărul de acorduri de parteneriat/protocol/colaborare cu instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției a crescut la 3.362 (beneficiari fiind 96.728 elevi).
- Strategia Anticorupție în Educație a fost promovată la întâlnirile cu inspectorii educativi, directorii de palate și cluburi ale copiilor.

Reprezentanții MEN au participat la a doua Conferință Anuală Anticorupție unde au prezentat *Bune practici în prevenirea corupției, promovarea integrității și a transparenței în domeniul educației și formării profesionale* și un al doilea material referitor la *Educația juridică în școli*. În această a doua prezentare au fost evidențiate rezultatele la nivel teritorial ale Protocolului de colaborare privind educația juridică în unitățile de învățământ preuniversitar. Acest protocol a fost încheiat între Ministerul Educației Naționale și Ministerul Justiției, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii și are drept obiectiv general cooperarea instituțiilor, mai sus menționate, în vederea promovării unor activități de educație juridică în școli și licee, de la vârsta de debut a învățământului școlar obligatoriu, prin facilitarea accesului elevilor la cunoștințe elementare de drept. O măsură importantă de prevenire a corupției în sistem a fost luată prin introducerea supravegherii video la examenele și concursurile naționale, în toate centrele de examen, atât sălile de concurs/examen, cât și sălile de predare/primire a lucrărilor sau cele de corectură.

XI. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale

Ministerul Educației a continuat și în anul școlar 2013-2014 relația de colaborare instituțională în domeniul educației cu partenerii internaționali, prin participarea la procesul de luare a deciziilor din cadrul Uniunii Europene (Consiliul Uniunii Europene și Comitetul Educației al Comisiei Europene, Strategia pentru Regiunea Dunării, Parteneriatul Estic etc). Menționăm documentele decizionale importante la care reprezentanții României au participat:

- reuniunea Consiliului Educație, din 25 noiembrie 2013, la care miniștrii de resort au adoptat *Proiectul de Concluzii ale Consiliului privind conducerea eficientă în educație*.
- în cadrul Consiliului din 24 februarie 2014, a fost adoptat documentul *O educație și o formare profesională eficientă și inovatoare pentru a investi în abilități - sprijinirea semestrului european 2014*,
- în cadrul Consiliului Educație din 20 mai 2014, au fost adoptate *Proiectul de Concluzii ale Consiliului privind formarea eficientă a cadrelor didactice*, *Proiectul de Concluzii ale Consiliului privind asigurarea calității în sprijinul educației și formării profesionale*, precum și *Proiectul de Concluzii ale Consiliului privind multilingvismul și dezvoltarea competențelor lingvistice*.

La nivelul cooperării regionale, s-a continuat activitatea în cadrul ERI SEE (Inițiativa de Reformă Educațională din Europa de Sud-Est) și TF BHC (Task Force-ul pentru Creșterea și Dezvoltarea Capitalului Uman), ambele aflate sub egida Consiliului Cooperării Regionale (RCC).

În perioada 2008 – 2013, România a asigurat președinția TF BHC, alături de Austria și Croația (co-chairs), mandat pe care l-a predat către RCC în luna martie 2014. În cadrul TF BHC și ERI SEE, România a participat la cluster-ele cunoașterii cu tematica NQF (“Development of National Qualification Framework”), condus de Croația, “Evidence Based Policy Making in Education”, condus de Serbia și “Teacher Training”, coordonat de Muntenegru.

Tot în cadrul aceluiași formațiuni, România a creat și condus, în perioada 2010-2013, un cluster cu tematica VET (“Modernising VET system—improving performance, quality and attractiveness of VET, susținut prin proiectele gestionate de Centrul National de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, care și-a desfășurat activitatea sub umbrela ERI SEE și SUERD (Strategia UE pentru regiunea Dunării) în perioada 2013-2014.

Acțiunile în cadrul Strategiei UE pentru regiunea Dunării au fost continuate prin implementarea de proiecte în domeniul educației vocaționale, etichetate SUERD în cadrul ariei prioritare (PA) 9 - “People and Skills”, astfel: *Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale; Îmbunătățirea calității educației și formării profesionale prin rețele parteneriale; Formarea profesorilor din școlile economice din învățământul profesional și tehnic; Îmbunătățirea cooperării dintre reprezentanții pieței muncii și cei ai sistemului de formare profesională inițială: dezvoltarea învățământului profesional din România; Autoritățile Naționale responsabile pentru Învățământ Profesional și Tehnic: dezvoltarea sistemului de învățare prin ucenicie în formarea profesională inițială din România (DAL-IVET).*

MEN a participat la o serie de evenimente organizate în cadrul SUERD, precum: *al 2-lea Forum Anual al Strategiei Dunării* de la București (28-30 octombrie 2013); Conferința internațională open space “*Skills Competencies Inclusion - Developing Innovative Human Capital Policies and Projects in the Danube Region*” de la Viena (5-6 decembrie 2013); *al 3-lea Forum Anual SUERD* de la Viena (26-27 iunie 2014); reuniunea „*Empowering marginalised groups through education and training in the Danube Region*” de la Viena (2-3 octombrie 2014); *a 3-a Conferință Internațională Stakeholder* de la Viena (6-7 noiembrie 2014).

De asemenea, în cadrul Ariei Prioritare 9, MEN a propus inițierea unui proiect cu titlul „*Competențe verzi pentru ecoturism în regiunea Dunării*”. Proiectul este util pentru a spori gradul de conștientizare pentru păstrarea ecosistemului Dunării, ca urmare a activităților de ecoturism, pentru a folosi în mod sustenabil resursele locale din regiunea Dunării, luând în considerație modificările structurale iminente în ocuparea forței de muncă. Proiectul contribuie la identificarea competențelor verzi specifice ocupațiilor din ecoturism și includerea lor în calificări și curriculum la diferite niveluri; formarea profesorilor pentru a aborda competențele verzi din perspectivă inovativă; crearea de asociații ale furnizorilor de formare și angajatorilor, antreprenorilor în ecoturism pentru promovarea competențelor verzi; dezvoltarea componentelor „verzi” ale politicilor educaționale și de formare; conștientizarea comunităților locale asupra importanței competențelor verzi în ecoturism și a impactului lor asupra ocupării.

Totodată, în perioada decembrie 2013 - decembrie 2014, au fost etichetate următoarele proiecte în cadrul PA9, propuse de alte state membre SUERD, în care România este partener:

- *E-School for Sustainability in the Danube Region (eSchool4S)*, alături de Austria, Bulgaria, Croația, Germania, Ungaria, Serbia și Slovacia;
- *Cluster modernising VET system – improving performance, quality and attractiveness of VET*, cu: Austria, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Muntenegru, Republica

- Moldova și Serbia;
- *Task force fostering and building human capital of the regional cooperation council*, cu Austria, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Muntenegru, Republica Moldova și Serbia;
- *Concordia Vocational School*, alături de: Austria, Bulgaria și Republica Moldova;
- *Removing obstacles to recognition of qualifications*, cu: Bosnia-Herțegovina, Croația, Republica Moldova și Serbia.

De asemenea, în România au fost continuate activitățile specifice privind implementarea programelor de evaluare ale OCDE, după cum urmează: PISA (*Programme for International Student Assessment*, HG 389/2013), TALIS (*Teaching and Learning International Survey*, participare aprobată prin HG 906/2011). În anul 2012 a fost administrată pre-testarea, iar în 2013 s-a administrat un chestionar al cadrului didactic și un chestionar al directorului de școală, *Studiul OCDE – „Skills beyond school” - privind analiza comparativă a formării profesionale prin învățământ post secundar*, reglementat prin Hotărârea de Guvern Nr. 599 din 13 iunie 2012. În luna octombrie 2013, a avut loc la București cea de-a IV-a Reuniune a managerilor naționali de proiect TALIS.

Relațiile bilaterale cu statele membre UE și Spațiului Economic European (SEE)

În prezent, sunt pregătite pentru negociere și semnare 5 programe interguvernamentale (Cipru, Grecia, Marea Britanie, Polonia și Portugalia).

Ministerul, în calitate de autoritate națională de nominalizare în relația cu Centrul European de Limbi Moderne (CELM - Graz, Austria), realizează selecția și nominalizarea participanților la atelierelor de lucru/ activitățile Centrului. Persoanele care pot participa la atelierelor de lucru ale Centrului trebuie să îndeplinească anumite condiții, după cum urmează: să fie profesori de limbi moderne și să demonstreze experiență semnificativă și motivație pertinentă în tema atelierului.

Relațiile bilaterale cu alte state

În anul școlar 2013 – 2014, pe spațiul Orientul Mijlociu s-au semnat 5 documente bilaterale cu efect în domeniul învățământului preuniversitar:

- Programul de schimburi în domeniile culturii, artei, științei și educației între Guvernul României și Guvernul Republicii Islamice Iran, semnat la Teheran, la 18.08.2014 (schimb între școli de informații / INTERNET, schimb de experiență și informații între cadre didactice din preuniversitar, participare la concursuri internaționale);
- Protocolul de formare realizat de MEN cu United States Holocaust Memorial Museum din Washington (SUA) și Institutul "Elie Wiesel" (colaborare pentru realizare de activități școlare în domeniul educației despre Holocaust);
- Memorandumul de înțelegere dintre Ministerul Educației Naționale din România și Autoritatea pentru Comemorarea Eroilor și Martirilor Holocaustului de la Yad Vashem, semnat la Ierusalim, la 24 iunie 2014 (perfecționarea a max. 25 prof români de istorie, anual, în domeniul educației despre Holocaust);
- Declarația comună de intenție între ministrul educației naționale din România și ministrul educației din Statul Israel, privind cooperarea în domeniul Tehnologiei Educaționale (TehEd), semnată la Ierusalim, la 24 iunie 2014;
- Program de colaborare culturală, educațională și științifică între Guvernul României și

Guvernul Statului Israel pentru anii 2014-2017, semnat la Ierusalim, la 23 iunie 2014 (primirea a 2 profesori israelieni, de limba ebraică și religie mozaică, în sistemul român de învățământ).

În cadrul Proiectului privind predarea cursului de Limbă, cultură și civilizație românească în unități de învățământ din state membre ale Uniunii Europene, în anul școlar 2013/2014 s-au desfășurat cursuri în Belgia - Comunitatea Franceză, Italia și Spania. Numeric, au fost cuprinse în proiect 521 unități școlare, s-au constituit 689 de grupe de elevi cuprinzând un număr aproximativ de 11.706 elevi înscriși, la care au predat 115 profesori. Pentru buna desfășurare a cursului, profesorii și elevii au primit suporturi de curs și materiale didactice, cărți în limba română, filme, CD-uri etc. Activitatea didactică desfășurată în cadrul cursului a fost completată de numeroase activități culturale, de promovare a limbii, culturii și civilizației românești în mediul școlar al țărilor în care se desfășoară cursul, respectiv în comunitățile/regiunile în care prezența românească este semnificativă.

Se constată în ultimii ani, o consolidare a proiectului în școlile în care se implementează, dar și o creștere semnificativă a numărului de cereri de aderare la proiect, venite atât din partea unităților școlare partenere, cât și din partea unor noi regiuni. Media de dezvoltare anuală a Proiectului, din punct de vedere al numărului de beneficiari, este de 25 %.

XII. Creșterea absorbției fondurilor europene

Obiectivul general pentru sistemul educațional în perspectiva anului 2020 este legat în primul rând de îmbunătățirea competențelor, pentru satisfacerea nevoilor individuale și a nevoilor pieței muncii prin prevenirea și remedierea părăsirii timpurii a școlii, creșterea promovabilității, a participării la nivel terțiar și îmbunătățirea și diversificarea ofertei de educație și formare, inclusiv din perspectiva unei largi participări la învățarea pe tot parcursul vieții.

În cadrul obiectivului tematic *Investiția în educație, competențe și învățarea pe tot parcursul vieții*, sunt identificate următoarele priorități de finanțare din fonduri europene în perioada de programare 2014-2020:

- Promovarea accesului egal la educație de bună calitate, educația timpurie (învățământ antepreșcolar și preșcolar), învățământul primar și secundar și reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii;
- Îmbunătățirea calității, eficienței și a gradului de deschidere a învățământului terțiar, în vederea creșterii ponderii absolvenților de învățământ terțiar;
- Încurajarea și creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții, îmbunătățirea abilităților și competențelor forței de muncă și îmbunătățirea relevanței acestora pentru piața muncii și a calității sistemelor de educație și formare profesională;
- Creșterea accesului la o educație de calitate prin dezvoltarea infrastructurii de educație și formare profesională implicate în învățarea pe tot parcursul vieții.

În anii 2013-2014, s-a înregistrat creșterea gradului de absorbție a fondurilor POSDRU dedicate învățământului preuniversitar de la 41,65% la nivelul anului 2013 la 51,37% în anul 2014. Valoarea totală a finanțării nerambursabile acordată în anul 2013 a fost de 422.743.962,50 lei / 95.296.310,39 euro, respectiv de 302.615.600,77 lei / 68.457.324 euro în anul 2014.

Numărul proiectelor în implementare în anii 2013 – 2014 a fost de 251, iar al celor finalizate a fost de 136. Proiectele adresate elevilor, cadrelor didactice, personalului de conducere, etc au acoperit un număr total de 437.443 participanți din care 237.496 elevi ISCED I-IV și tineri 15-24 ani.

XIII. Asigurarea finanțării și îmbunătățirea infrastructurii educaționale

Comparativ cu bugetele alocate educației de către statele europene în 2012 – 2013, bugetul educației din România a avut în 2013 cea mai mare rată de creștere din cadrul Uniunii Europene⁵. Bugetul pe anul 2014 a însemnat un pas înainte; prin creșterea de la 19,8 miliarde de lei la 21,7 miliarde, Guvernul transmite voința fermă de a majora în continuare rațional și sustenabil bugetul Educației, bazându-se pe potențialul economiei naționale.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 369/1994 privind organizarea și desfășurarea manifestărilor științifice studentești, a concursurilor pe obiecte de învățământ, pe meserii, cultural-artistice, tehnico-științifice și a campionatelor și concursurilor sportive naționale și internaționale, cu modificările și completările ulterioare, MEN acordă elevilor medaliați, profesorilor care i-au pregătit și unităților școlare de unde provin elevii, diplome și premii în bani, după cum urmează:

La categoria olimpiade internaționale desfășurate la nivel mondial:

a) premiul special pentru medalia de aur și punctaj maxim	12545 lei
b) premiul I -	9720 lei
c) premiul II -	8330 lei
d) premiul III -	5950 lei
e) mențiune -	4065 lei

La categoria concursuri internaționale desfășurate la nivel european/regional:

a) premiul I -	4440 lei
b) premiul II -	3785 lei
c) premiul III -	2945 lei
d) mențiune -	2550 lei

Pentru anul 2014, fondul de premiere a fost în valoare de 3.882.850 lei.

Prin programul național **Rechizite școlare** s-au alocat 18.246.923 lei, numărul beneficiarilor fiind de 722.198

Programul „**EURO 200**” este destinat susținerii achiziționării de computere personale de către elevii care provin din familii dezavantajate. În perioada de referință au beneficiat de acest sprijin 15.809 elevi și studenți (din tot atâtea solicitări), valoarea totală fiind de 13,91 milioane lei.

În sprijinul liceenilor ce provin din familii cu venituri reduse, se derulează programul intitulat „**Bani de liceu**”. Pentru 2013-2014 numărul beneficiarilor a fost de 79.876, iar suma alocată a fost de 1.19,33 mil. lei. Prin aplicarea prevederilor HG nr. 1062 din 30.10.2012 privind modalitatea de subvenționare de către stat a costurilor pentru elevii care frecventează învățământul profesional, 49.248 de elevi din învățământul profesional au beneficiat de **Bursa profesională**, în acest sens alocându-se 88,1 mil. lei.

⁵ Analiză Eurydice

Pentru asigurarea **transportului școlar gratuit** către școlile ce concentrează elevii aflați în zone mai puțin accesibile, au fost achiziționate 659 de microbuze în 2014 suma finală fiind de 105.65 mil. lei. Pentru elevii care frecventează unități de învățământ aflate la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea de reședință au fost decontate cheltuieli de transport în valoare de aproximativ 150 mil. lei.

În anul 2013 au fost alocați 416,48 mil. lei (2.126.878 beneficiari) pentru acordarea de **produse lactate și de panificație** elevilor din învățământul primar și gimnazial de stat și privat, precum și copiilor preșcolari din grădinițele de stat și private cu program normal de 4 ore.

Bugetul Educației a fost **majorat** atât în 2013, cât și în 2014. În 2013, față de 2012, creșterea a fost de 6,4% – cea mai mare din UE. Pentru 2014, Educația a primit 13% din bugetul național, cu 2 miliarde mai mult decât în 2013.

Bani pentru școli

Cu sprijinul instituțiilor financiare internaționale (Banca Europeană de Investiții, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare), au fost derulate următoarele proiecte:

- Proiectul privind **Reabilitarea Infrastructurii Școlare și Universitare** (cu termen de finalizare 2015) are o valoare totală de 343,4 milioane Euro. Suma investită până în prezent este de 325,46 mil Euro, aferentă lucrărilor la 16 cămine studentești și 1.299 de unități școlare (din 1336 prevăzute a fi realizate);
- Proiectul privind **Reforma Educației Timpurii** (cu finalizare în 2016) are un buget alocat de 105 milioane euro pentru reabilitarea, consolidarea, extinderea, executarea de reparații capitale, construcții noi și dotarea cu mobilier a 750 grădinițe. Până la această dată au fost finalizate 70 de grădinițe, 98 sunt în curs de realizare, iar un număr de 524 de proiecte urmează a fi lansate în execuție, suma totală cheltuită până acum fiind de 21,65 mil euro;
- În cadrul Proiectului privind **Reforma Educației Incluzive**, valoarea totală a investițiilor a fost de 6,75 milioane Euro; până în prezent a fost finalizat un număr de 27 de grădinițe.

Au fost realizate demersuri în vederea contractării unui împrumut de 200 de milioane de euro în vederea susținerii implementării Proiectului privind **Învățământul Secundar**⁶, contribuind la reducerea abandonului în învățământul secundar și terțiar și la creșterea ratei de promovare a examenului de bacalaureat.

⁶ În baza Memorandumului Acord de principiu privind contractarea de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare a unui împrumut în valoare de 200 milioane euro în vederea susținerii implementării Proiectului privind Învățământul Secundar și aprobarea notei mandat de negociere a acestuia dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Capitolul 3. PROGRAME ȘI PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EXTERNE,
DERULATE DE CĂTRE MEN ȘI AGENȚIILE SUBORDONATE/COORDONATE

Nr. crt.	Denumire proiect/ ID proiect	Beneficiar Partener	Perioada de imple- mentare	Obiectivul general al proiectului/Buget	Rezultatele proiectului
I.PROIECTE FINANȚATE PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE (POSDRU)					
1	Oportunități pentru o carieră didactică de calitate printr-un program național de formare continuă a profesorilor de matematică din învățământul preuniversitar- POSDRU/87/1.3/S/62 882	MEN Beneficiar	2010-2014	Îmbunătățirea accesului și a participării cadrelor didactice din învățământul preuniversitar la oportunități de formare continuă în domeniul didacticii specialității matematică / 5.099.914,52 lei	Personal din educație și formare instruit/ perfecționat -3764
2.	Împreună cu copiii pentru un debut școlar de calitate- instrumente didactice pentru preșcolarii din grupa pregătitoare- POSDRU/91/2.2/S/63 126	MEN Beneficiar	2010-2013	Creșterea adaptabilității școlare, asociată cu prevenirea insuccesului școlar la copiii preșcolari din grupa mare/pregătitoare /8.368.639,41 lei	Număr de persoane care au beneficiat de consiliere/orientare – măsuri preventive de părăsire timpurie a școlii -1657 persoane; Program educațional alternativ, „Împreună cu copiii pentru un debut școlar de calitate”, proiectat/realizat/pilotat; Set de resurse educaționale digitalizate pentru fiecare domeniu de dezvoltare curriculară, pentru grupa mare și clasa pregătitoare, corelate cu exigențe din clasa I.

3.	Competențe cheie prin jocuri virtuale la grădiniță - resurse didactice pentru punerea bazelor formării competențelor cheie la preșcolari- POSDRU/91/2.2/S/63 158	MEN Beneficiar	2010-2013	Asigurarea unui debut școlar echilibrat asociat cu evitarea riscurilor de părăsire timpurie a sistemului de educație pentru preșcolari prin crearea/testarea/pilota-rea unei noi abordări educaționale integrate/ 7.052.951,75 lei	Număr de persoane care au beneficiat de consiliere/orientare – 3339 persoane; Programe preșcolare proiectate pentru curriculum opțional pentru preșcolari cu vârste între 3-5 ani pentru formarea competențelor cheie: comunicarea în limbi străine, competențe în utilizarea TIC, sensibilizare culturală și exprimare artistică.
4.	Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV - program de formare continuă de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar - POSDRU/87/1.3/S/63 113	MEN Beneficiar	01.11.2010 31.10.2013	Îmbunătățirea accesului și a participării cadrelor didactice din învățământul primar la oportunități de formare continuă, bazate pe resurse digitale și pe cursuri de tip blended learning, în vederea susținerii formării de competențe cheie la școlarii mici prin organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare	O echipă de management de proiect constituită și funcțională (15 membri), 258 de formatori naționali pentru programul de formare continuă "Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici".
5.	Program educațional integrat de facilitare a tranziției din ciclul de învățământ primar în ciclul de învățământ	MEN Beneficiar	01.11.2010 - 31.01.2014	Prevenirea insuccesului școlar la elevii din clasele a V-a prin crearea/testarea/pilota-rea unui program educațional integrat și a unor resurse	1 program educațional integrat, „Mă pregătesc din cursul primar pentru gimnaziu”, pentru pregătirea tranziției școlare a elevilor către clasa a 5-a proiectat /dezvoltat/testat din perspectiva curriculară și de e-learning, cu indicatorul de rezultat: un program educațional integrat, de pregătire a tranziției școlare, operațional la nivel național;

	gimnazial în vederea prevenirii insuccesului școlar la elevi - POSDRU/91/2.2/S/63189			digitale de facilitare a tranziției din ciclul de învățământ primar în ciclul de învățământ gimnazial.	1 set de instrumente „mapa digitală personală a elevului”, cu indicatorul de rezultat: un set de instrumente „mapa digitală personală a elevului” pentru verificarea nivelului de pregătire pentru trecerea la ciclul gimnazial.
6.	„Banca de date națională a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar - POSDRU/87/1.3/S/63931	MEN Beneficiar	01.11.2010 - 31.12.2013	Dezvoltarea unui sistem național informatizat de evidență și gestiunea perfecționării și formării continue de-a lungul carierei didactice în vederea îmbunătățirii managementului și calității programelor de formare continuă pentru personalul din învățământul preuniversitar și a fundamentării politicilor și strategiilor educaționale în domeniu	Un sistem informatic de evidență și gestiune a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar - Banca națională de date pentru gestiunea formării continue a personalului didactic proiectat/realizat/testat; O rețea virtuală națională a furnizorilor care au programe de formare continuă acreditate pentru resursele umane din educație și formare profesională cu date specifice despre formatori/CPT asociate/absolvenți de cursuri, operațională în cadrul Băncii naționale de date pentru gestiunea formării continue a personalului didactic; 42 de operatori și administratori sistem formați pentru sistemul informatic de evidență și gestiune a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar dezvoltate în proiect.
7.	Medierea – modalitate de soluționare a conflictelor apărute în mediul școlar - POSDRU/57/1.3/S/34825	MEN Beneficiar	01.01.2011 - 30.06.2014	Îmbunătățirea accesului și a participării la oportunități de formare a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar prin activități de mediere și către o nouă specializare, aceea de consilier mediator, în vederea creșterii calității serviciilor de educație la	294 cadre didactice care au urmat programul de formare; 42 Puncte operaționale de mediere, nr. participanți conferință; Suport de curs online pentru formare/inițiere în activitatea de mediere; 1050 cadre didactice care vor beneficia de informație de specialitate privind medierea educațională; 1 studiu de impact privind calitatea programelor de formare și a programului de servicii de mediere, număr accesări site, număr total de rapoarte intermediare și finale.

				nivel național.	
8.	Formarea competențelor personalului didactic pentru promovarea stării de bine a copiilor în școli- POSDRU/57/1.3/S/33 894	MEN Beneficiar	01.02.2011-30.06.2014	Dezvoltarea aptitudinilor de muncă ale persoanelor aflate în situația de tranziție de la școală la viața activă/ 10.523.904,39 lei	2200 de cadre didactice/personal didactic (educatoare, învățători, institutori), din cele 40 de unități și instituții de învățământ preuniversitar, selectate în cele 8 județe pilot - câte unul din fiecare regiune de dezvoltare; 48 de consilieri școlari formați, persoane-resursă în derularea programului de formare; 90 de facilitatori, câte 2 reprezentanți, din fiecare județ, ai unor instituții de învățământ preuniversitar abilitate în organizarea de cursuri de formare pentru personalul didactic.
9.	Managementul situațiilor de criză la nivelul unității școlare POSDRU/85/1.1/S/64 345	MEN Beneficiar	01.11.2010-01.2014	Asigurarea unei educații de calitate în învățământul preuniversitar/10.817.538,00 lei	3000 de directori ai unităților de învățământ formați; 480 elevi (învățământ preuniversitar, ISCED 0-3) participanți; 500 angajați cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control din inspectoratele școlare, structuri centrale și locale ale MEN sau aflate în coordonarea/subordinea acestuia, formați.
10.	Facilitator pentru învățarea permanentă în școală – o nouă calificare didactică pentru o școală care învață!, POSDRU/57/1.3/S/30 074	MEN - Beneficiar	2011-2014	Dezvoltarea unui program național de calificare a personalului didactic (inspectorilor și cadrelor didactice din școli) în domeniul proiectării și implementării activităților de învățare permanentă în școală/ 16.091.826,00 lei	Statutul facilitatorului de învățare permanentă în școală elaborat; Facilitatori de învățare permanentă formați; Program de formare cu titlul Facilitator pentru învățarea permanentă în școală destinat cadrelor didactice din învățământul preuniversitar dezvoltat
11.	Rețeaua Autorităților Competente pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ	MEN Beneficiar	1.11. 2010-28.02.2014	„Crearea și consolidarea rețelei IMI pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET), în scopul susținerii inițiativei Comisiei Europene privind	63 de parteneri/ONG-uri sprijiniți pentru a oferi servicii comunității prin dezvoltarea rețelelor și parteneriatelor cu reprezentanții societății civile; 30 de Autorități Competente susținute în vederea standardizării.

	NET România) POSDRU/93/3.3/S/53 132			dezvoltarea Sistemului de informare al pieței interne /17.614.947,13 lei	
12	Sprijin pentru unitățile școlare în implementarea manualului de evaluare internă a calității educației – ID 55668	<ul style="list-style-type: none"> • SC S&T ROMANIA SRL • CCD „Apăczai Csere János” Miercurea Ciuc • ISJ Iași • Colegiul Național Economic „G h. Chițu” Craiova 	1 octombrie 2010-31 decembrie 2013	Dezvoltarea capacității furnizorilor de educație de a elabora, implementa, evalua și revizui sisteme și proceduri de asigurare a calității educației în învățământul preuniversitar/ 18.742.154 lei	125 de formatori în domeniul calității educației, selectați din „Registrul ARACIP al formatorilor în domeniul calității educației”; 200 de unități școlare selectate pentru pilotarea manualului de evaluare internă a calității și 200 de experți pe termen scurt instruiți pentru pilotare; 600 de formatori în domeniul asigurării calității educației formați și certificați; 10.500 membri CEAC formați și certificați.
13	Sprijinirea școlilor pentru creșterea calității serviciilor educaționale – ID 138879	MECS	8 aprilie 2014- 7 octombrie 2015	Sprijinirea unităților de învățământ și a furnizorilor de formare profesională inițială în vederea creșterii nivelului calității serviciilor educaționale oferite/ 13.031.395,32 lei	1 set revizuit de standarde de autorizare de funcționare provizorie; 1 set revizuit de standarde de acreditare; 1 set revizuit de standarde de referință; 130 de notificări privind neîndeplinirea standardelor de acreditare transmise; 1300 de membri ai CEAC formați și certificați.
14	Educație de calitate în școlile din mediul rural- ID 133316	MECS	8 aprilie 2014- 7 octombrie 2015	Creșterea nivelului de calitate al educației furnizate de școlile din mediul rural prin implementarea standardelor de referință.	9 ateliere de lucru regionale, cu câte 30 de experți; 1 program tematic de formare (20 ore) actualizat și acreditat, în 20 de centre, pentru formarea actorilor cheie în asigurarea și evaluarea calității, de la nivelul furnizorilor de educație; 1 suport de curs tipărit (1500 de exemplare); 1200 de membri ai CEAC formați și certificați (1-3 din fiecare unitate

				13.031.399,12 lei	școlară selectată).
15	Cadrul didactic - un profesionist în sistemul de învățământ, ID 53889	UMPFE	01.12.2010 30.11.2013	Contribuția la creșterea calității în învățământul preuniversitar prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice cu specializare în aria curriculară,, Om și Societate"/ 12.813.767 lei	2 module de curs specifice acreditate; 84 de formatori formați; 5.430 de cadre didactice participante în programul de formare; 5.314 de cadre didactice certificate; Aplicații software destinate îmbunătățirii formării cadrelor didactice "Om și societate" dezvoltate.
16	Școala - membru activ al societății informaționale, ID 62979	UMPFE	01.08.20103 0.09.2013	Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar/ 13.958.220 lei	4.227 de cadre didactice participante în programul de formare; 4180 de cadre didactice certificate; Aplicație software dezvoltată destinate programului de dezvoltare profesională și utilizării instrumentelor TIC avansate.
17	Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul rural prin activități de mentorat, ID 63055	UMPFE	01.12.2010- 30.11.2013	Asigurarea accesului la un învățământ de calitate pentru elevii din mediul rural prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice din învățământul obligatoriu/ 9.402.125 lei	Program de dezvoltare profesională pentru un număr de 5.719 de cadre didactice; 5690 de cadre didactice certificate.
18	Inovație și performanță în dezvoltarea cadrelor didactice din mediul urban, ID 63122	UMPFE	01.12.2010- 30.11.2013	Dezvoltarea și implementarea unui program complex, standardizat de dezvoltare profesională a cadrelor didactice din centrele	2305 cadre didactice certificate; Mecanism validat și eficient de monitorizare a programelor de dezvoltare profesională a cadrelor didactice.

				urbane mari, 11.243.632 lei	
19	Povestea limbii române, Curriculum opțional pentru clasa a III-a și resurse educaționale, ID 141726	UMPFE	14.04.2014-13.10.2014	Suținerea procesului de modernizare a învățământului preuniversitar din România, prin elaborarea și pilotarea cu un grup țintă reprezentativ la nivel național a curriculumului opțional „Povestea limbii române”/ 9.475.809 lei	Curriculum opțional „Povestea limbii române” (de tip CDS) pentru elevii clasei a III-a și materiale didactice suport aferente (Ghidul pentru elevi, Ghidul pentru cadrul didactic și Ghidul multimedia interactiv), Studii și analize în sprijinul dezvoltării și implementării instrumentelor didactice furnizate prin proiect;
20	Matematica digitală. Curriculum opțional pentru și resurse educaționale pentru clasa a III-a, ID 141867	UMPFE	14.04.2014-13.10.2014	Suținerea procesului de modernizare, prin elaborarea și pilotarea cu un grup țintă reprezentativ la nivel național a curriculumului opțional „Matematica digitală” destinat elevilor din clasa a III a/ 9.475.809 lei	Curriculum opțional „Matematica digitală” (de tip CDS) pentru elevii clasei a III-a și materiale didactice suport aferente (Ghidul pentru elevi, Ghidul pentru cadrul didactic și Ghidul multimedia interactiv), Studii și analize în sprijinul dezvoltării și implementării instrumentelor didactice furnizate prin proiect.
21	Educația - șansa către societatea cunoașterii, ID 136375	Beneficiar	14.04.2014-13.10.2014	Creșterea serviciilor educaționale furnizate de către sistemul de învățământ de stat, cu scopul diminuării numărului de persoane care abandonează sistemul de învățământ obligatoriu/8.027.924 lei	Ghid transdisciplinar și a instrumentelor TIC inovatoare suport, ce vor fi utilizate în cadrul programului "A doua șansă"; Dezvoltarea ofertei educaționale și organizarea programului „Școala de familie”, destinat elevilor cu risc de părăsire a școlii și părinților acestora;
22	Cadru didactic - un	UMPFE	01.12.2010	Creșterea calității în	2 module de curs specifice acreditate;

	profesionist în sistemul de învățământ, ID 53889		30.11.2013	Învățământul preuniversitar prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice cu specializare în aria curriculară „Om și Societate”/ 12.813.767 lei	84 de formatori formați; 5.430 de cadre didactice participante în programul de formare; 5.314 de cadre didactice certificate; Aplicație software dezvoltată destinată îmbunătățirii formării cadrelor didactice - mediu colaborativ virtual - portalul de colaborare "Om și societate".
23	Școala - membru activ al societății informaționale, ID 62979	UMPFE	01.08.2010-30.09.2013	Dezvoltarea și modernizarea sistemului educațional, prin intermediul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice/ 13.958.220 lei	4.227 de cadre didactice participante în programul de formare; 4180 de cadre didactice certificate; Aplicație software dezvoltată destinată programului de dezvoltare profesională și utilizării instrumentelor TIC avansate.
24	Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul rural prin activități de mentorat, ID 63055	UMPFE	01.12.2010-30.11.2013	Asigurarea accesului la un învățământ de calitate pentru elevii din mediul rural prin îmbunătățirea și profesionalizarea formării continue a cadrelor didactice. 9.402.125 lei	Implementarea și managementul programului de dezvoltare profesională pentru un număr de 5.719 de cadre didactice; 5690 de cadre didactice certificate;

II. PROIECTE FINANȚATE PRIN PROGRAMULUI OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE (PODCA)

25	Îmbunătățirea eficacității organizaționale a MEN și a instituțiilor	MEN Centrul pentru Integritate	21.08.2014-21.12.2015	Îmbunătățirea durabilă a capacității administrative a MEN și a instituțiilor aflate în subordonarea sa prin	2000 de ghiduri metodologic tipărite și distribuite; 1 analiză privind transpunerea procedurilor de transparență decizională la nivelul MEN și al instituțiilor subordonate; 1 analiză comparativă privind sistemul de control managerial intern;
----	---	-----------------------------------	-----------------------	---	---

	subordonate prin dezvoltarea sistemului de control managerial intern (SCMI)	(ACI) Partener 2: Asociația Română pentru Evaluare și Strategie (ARES)		dezvoltarea sistemului de control managerial intern (SCMI)/ 18.694.429,00 RON	Sistem informatic dezvoltat și integrat cu celelalte aplicații ale solicitantului.
26	Creșterea calității sistemului educațional preuniversitar din România, prin implementarea de instrumente moderne de management și monitorizare	Beneficiar: MEN Partener 1: Asociația pentru Implementarea Democrației (AID)	24.02.2014- 23.10.2015	Definirea unui pachet metodologic pentru îmbunătățirea evaluării interne și externe prin dezvoltarea unui sistem suport pentru creșterea calității în furnizarea serviciilor educaționale. 18.726.725,00 RON	1 set de proceduri pentru asigurarea calității în sistemul educațional și debirocratizarea învățământului preuniversitar; Sistem informatic proiectat și implementat; 200 persoane din cadrul MEN și instituții coordonate instruite; 210 persoane din cadrul inspectoratelor județene și București instruite.
27	Platformă metodologică și informatică pentru organizarea și desfășurarea programelor „Admiterea în învățământul liceal de stat”, „Bacalaureat”, „Certificare a calificării profesionale”,	MEN	02.05.2012- 01.05.2015	Eficientizarea structurii și proceselor necesare pentru organizarea și derularea examenelor naționale de admitere în licee, bacalaureat, mișcarea personalului didactic și acordarea ajutoarelor financiare în sistemul de învățământ 16.658.401,98 LEI	Cadru metodologic integrat; Procese administrative restructurate; Procesul de colectare a datelor și a fluxurilor de lucru proiectat, urmat de dezvoltarea și implementarea unei platforme informatice suport pentru organizarea și derularea examenelor naționale de admitere în licee, bacalaureat, mișcarea personalului didactic și acordare a ajutoarelor financiare în sistemul de învățământ.

	„Mișcarea personalului didactic din învățământul preuniversitar - Titularizarea”, „Euro 200” și „Bani de liceu” din sistemul educațional preuniversitar” SMIS 32567				
28	Sisteme moderne de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare în cadrul MECTS, SMIS 38699	MEN	25.07.2012	Îmbunătățirea eficacității organizaționale a Ministerului Educației Naționale, prin implementarea unui sistem modern de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare 14.989.844,11 LEI	Instrumente moderne de sprijinire a activităților de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare adoptate.
29	Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România - SIIR, SMIS 39144	MEN	25.07.2012- 24.07.2014	Creșterea performanțelor în sistemul educațional românesc prin implementarea Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România, 16.655.140 lei	Sistem Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) conținând trei componente: management educațional, cartografie școlară și analiză și asistență decizională.

III. PROIECTE CU FINANȚARE EXTERNĂ (Comisia Europeană, alte organisme internaționale)

Nr crt.	Denumire proiect	Inițiator	Buget	Finanțare	Obiective
1	Dezvoltarea programelor de tip ucenicie în formarea profesională inițială în România (DAL-IVET)	CNDIPT	254.215,95 euro	190.661,96 euro EU-grant; 63.553,99 euro - cofinanțare	Obiectivul general al proiectului este acela de a consolida învățarea la locul de muncă în formarea profesională inițială prin programe de tip ucenicie.
2.	REFERNET România 2015	CNDIPT	42.500 euro	42.500 euro EU-grant; 12.750 euro - cofinanțare	Obiectivul programului: participare la activitățile rețelei europene REFERNET, prin elaborarea Raportului National privind politicile în domeniul formării profesionale, a Raportului de țară privind formarea profesională, a 2 articole cu dezvoltări inovative în domeniul formării profesionale, pe teme stabilite de Centrul European pentru formare profesională (Cedefop)
3.	Proiectul privind Educația Timpurie Inclusivă	MEN	7,7 mil. euro	BIRD și Guvernul României	Asigurarea echității în educație, în scopul creșterii gradului de acces la educația preșcolară, inclusiv pentru copiii din grupurile defavorizate; Îmbunătățirea calității educației timpurii, prin îmbunătățirea curriculumului prin formarea profesorilor; Îmbunătățirea eficienței sistemului de educație prin promovarea de soluții comunitare.
4.	Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii	MEN	105 mil. euro	BDCE și Guvernul României	Îmbunătățirea calității infrastructurii sistemului de educație preșcolară pentru a valorifica potențialul sistemului într-un grad maxim și atingerea standardelor de educație europene și internaționale.

5.	ERASMUS+, sectorul Învățământ preuniversitar	Comisia Europeană Autoritate de Management, ANPCDEFP - Organism Intermediar (delegat)	7 449 925 Euro	62 proiecte instituționale de mobilitate 152 proiecte de parteneriat strategic	Promovarea apariției unui spațiu european de învățare pe tot parcursul vieții; Consolidarea profilului profesiilor didactice prin atragerea către acest domeniu a celor mai buni candidați și prin sprijinirea profesorilor și a personalului de conducere în vederea asigurării de activități de predare de înaltă calitate; Consolidarea calității educației și îngrijirii copiilor preșcolari (ECEC).
7	Proiect nr. 2012-3592/001-001 „Implementarea Agendei Europene pentru Educația Adulților” (Proiect finanțat cu sprijinul Comisiei Europene, prin Agenția Executivă pentru Educație, Cultură și Audiovizual, Programul „Învățarea pe tot parcursul vieții”)	Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC)	287.334 euro	Comisia Europeană, prin programul Lifelong Learning Programme – LLP	Stimularea cererii de educație, diseminarea informațiilor despre oferta de educație și îndrumarea orientată cu precădere către adulții cu nivel scăzut de calificare; Promovarea implicării angajatorilor în educația adulților, axată pe formarea la locul de muncă; Promovarea căilor flexibile de educație pentru adulți; Creșterea eficacității politicii în domeniul educației adulților în România și realizarea unei mai bune armonizări a experienței românești cu cele mai bune practici UE.
8	Proiect nr. 556787-EPP-1-2014-1-RO-EPPKA2-EPALE-NSS „Serviciul Național de Asistență EPALE pentru România” - “EPALE National Support Service (NSS) for Romania” (Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin	Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC)	59.545 euro (buget total)	Comisia Europeană prin programul Erasmus +	Identificarea tuturor factorilor de decizie interesați de educația adulților la nivel local, regional și național; Promovarea EPALE în rândul membrilor comunității educației adulților și oferirea posibilității de a participa la EPALE ca utilizatori și beneficiari; Oferirea de suport Serviciului Central de Asistență în vederea furnizării de conținut de calitate pe o platformă multilingvă, dinamică și interactivă; Dezvoltarea și implementarea unei strategii de comunicare pentru promovarea EPALE;

	programul ERASMUS +)				Actualizarea paginii naționale cu informații despre ANC.
--	----------------------	--	--	--	--

Capitolul 4 PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR PENTRU ANUL ȘCOLAR 2014-2015

Programul de Guvernare 2013-2016, documentele europene programatice în domeniu (Strategia Europa 2020, Cadrul ET 2020) și Programul Național de Reformă fundamentează principalele orientări strategice ale Ministerului Educației Naționale. Pentru anul școlar 2014-2015, sunt vizate următoarele priorități ale sistemului de educație și formare profesională:

- I. **Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România**
- II. **Revizuirea curriculumului și modernizarea evaluării**
- III. **Asigurarea calității pentru toate nivelurile și formele de educație**
- IV. **Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii**
- V. **Suținerea învățământului în limbile minorităților naționale**
- VI. **Extinderea utilizării noilor tehnologii**
- VII. **Creșterea autonomiei unităților de învățământ; încurajarea parteneriatelor, a participării reprezentanților comunității la viața școlii și intensificarea dialogului social**
- VIII. **Îmbunătățirea formării cadrelor didactice**
- IX. **Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții**
- X. **Prevenirea corupției și combaterea violenței în școli**
- XI. **Dezvoltarea cooperării europene și internaționale**
- XII. **Îmbunătățirea infrastructurii educaționale**

I. **Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România**

- Asigurarea cuprinderii tuturor copiilor de vârstă corespunzătoare în clasa pregătitoare și în clasa I
- Monitorizarea și reducerea absenteismului școlar și a abandonului școlar
- Asigurarea cuprinderii absolvenților clasei a VIII-a în clasa a IX-a
- Dezvoltarea programului "A doua șansă" și a altor programe suport, finanțate din fonduri europene, pentru cei care au părăsit școala
- Suținerea programului "Școala după școală"
- Asigurarea condițiilor de participare la educație pentru elevii aparținând grupurilor dezavantajate (inclusiv populația rromă) și stimularea participării acestora la niveluri superioare de educație
- Asigurarea activităților de consiliere și orientare profesională
- Suținerea elevilor cu dizabilități pentru accesul la educația de bază și nivelurile superioare
- Continuarea programelor de sprijin social pentru grupurile cu risc particular (*Bani de Liceu, Euro 200, Cornul și Laptele, Rambursarea cheltuielilor de transport pentru naveta elevilor, Rechizite școlare, Microbuze școlare*)

Ca o direcție de acțiune specifică, se are în vedere dezvoltarea educației timpurii și restructurarea

învățământului preșcolar în vederea creării premiselor necesare participării și succesului școlar. Principalele măsuri referitoare la această direcție de acțiune:

- (i) Promovarea și implementarea documentelor cadru care reglementează dezvoltarea conceptului de educație timpurie;
- (ii) Asigurarea condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar;
- (iii) Creșterea peste 90% a procentului de cuprindere a copiilor de 5-6 ani în grupele mari;
- (iv) Cuprinderea treptată a copiilor de 2 ani în grădinițe (grupe de educație timpurie antepreșcolară);
- (v) Extinderea educației spre vârstele timpurii (0-2 ani), prin aplicarea prevederilor Metodologiei de organizare și funcționare a creșelor și a altor servicii de educație timpurie antepreșcolară.

Elaborarea Strategiei Naționale de reducere a părăsirii timpurii a școlii (PTS) printr-un proiect cofinanțat din POS DRU va asigura coordonarea politicilor naționale în domeniu.

II. Revizuirea curriculumului și modernizarea evaluării

- Elaborarea de planuri cadru și programe școlare noi
- Adoptarea hotărârii de guvern privind aprobarea conținutului educațional pentru serviciile de educație timpurie antepreșcolară
- Elaborarea de noi manuale
- Continuarea elaborării de manuale digitale
- Generalizarea evaluărilor naționale la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a

Crearea cadrului curricular de referință urmărește modernizarea curriculumului școlar prin centrarea pe dezvoltarea celor opt competențe cheie. În cursul anului 2015 este planificat procesul de elaborare și validare al unui astfel de document de politici care să fundamenteze planurile-cadru pentru ciclul gimnazial și liceal, urmând revizuirea programelor școlare. Procesul de elaborare a programelor școlare pentru învățământul gimnazial va demara la nivel de grupuri de lucru.

Vor fi elaborate programe școlare noi pentru clasele a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a (sunt preconizate 163 de programe) și se vor desfășura activități de formare pentru cadrele didactice.

Pentru perioada următoare, Centrul Național pentru Evaluare și Examinare are în responsabilitate punerea în aplicare a Hotărârii de Guvern nr. 389 din 19 iunie 2013 privind participarea României la Programul internațional din domeniul educației dezvoltat de OECD-PISA 2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 379 din 26 iunie 2013.

III. Asigurarea calității pentru toate nivelurile și formele de educație

- Monitorizarea și evaluarea asigurării calității activităților didactice, precum și consilierea cadrelor didactice, realizate prin intermediul activităților de inspecție, a celor de asistență la ore efectuată de directorii unităților de învățământ, precum și a celor de interesistență între membrii catedrelor/comisiilor metodice din unitățile de învățământ preuniversitar.
- Realizarea evaluării periodice, în perioada ianuarie – iunie 2015, a 1800 unități de învățământ (1350 finanțare FSE și 450 finanțare MEN).

Noile standarde și metodologii, unitare la nivel de sistem preuniversitar, vor redefini procesul de autoevaluare și optimizare derulat de școli, dar și procesul de evaluare externă, concentrându-se asupra relațiilor profesor-elev, școală-cadru didactic, școală-comunitate, asigurând îmbunătățirea procesului de asigurare a calității. Ca urmare, pornind de la domeniile și criteriile stabilite prin lege, noile standarde de calitate a educației și procedurile de evaluare se vor concentra pe:

- (i) Rezultatele obținute și valoarea adăugată/creată privind: rezultatele învățării la elevi, rezultatele activității și dezvoltării profesionale la profesori și rezultatele dezvoltării instituției școlare
- (ii) Capacitatea instituției școlare de a obține aceste rezultate și de a le îmbunătăți continuu
- (iii) Managementul calității centrat pe îmbunătățirea continuă atât a rezultatelor cât și a capacității de a obține aceste rezultate.

Vizitele de evaluare externă se vor centra mai mult pe relațiile directe cu actorii educaționali (elevi, profesori, directori, părinți etc.) și mai puțin pe analiza documentelor, iar decizia de evaluare externă se va fundamenta, într-o măsură mai mare decât în prezent, pe datele furnizate de școală, mai ales pe Raportul anual de evaluare internă a calității educației (RAEI), pe documentele și celelalte dovezi încărcate, în formă electronică, pe platforma dedicată. Totodată, se va proceda la revizuirea instrumentelor actuale de asigurare și evaluare externă a calității educației utilizate la nivel național, respectiv rapoarte, subrapoarte și fișe de lucru, prin care se verifică îndeplinirea standardelor și a standardelor de referință aprobate în România.

Proiectul privind învățământul secundar (Romania Secondary Education Project - ROSE), în valoare de 200 milioane euro, urmează a fi finanțat printr-un împrumut acordat României de către Banca Mondială și va fi implementat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice în următorii 7 ani, urmărind creșterea calității educației prin măsuri de ameliorare a trecerii de la învățământul secundar superior (liceu) în învățământul terțiar (superior), respectiv sporirea șanselor elevilor români de a finaliza cu succes studiile liceale și de a fi admiși la facultate.

Beneficiarii proiectului sunt:

- (i) elevii din liceele de stat cu rezultate nesatisfăcătoare la examenul de bacalaureat, aflați în situația de abandonare a studiilor, inclusiv cei aparținând populației de etnie romă;
- (ii) directorii și cadrele didactice din aceste licee;
- (iii) studenții înscriși în primii ani de facultate din instituțiile publice de învățământ superior
- (iv) cadrele didactice din instituțiile de învățământ superior.

IV. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii

- Dezvoltarea învățământului profesional după clasa a IX-a, care se desfășoară în baza unor contracte între părinți-unitate de învățământ-agenți economici
- Realizarea cu periodicitate a unor studii de nevoi la nivelul agenților economici și utilizarea rezultatelor acestor studii în proiectarea noilor programe de studii
- Demararea de noi proiecte cofinanțate din FSE, pentru realizarea anchetelor în rândul agenților economici în scopul identificării nevoilor de formare profesională
- Coordonarea metodologică a CLDPS și a Consorțiilor regionale în scopul fundamentării

planului de școlarizare în concordanță cu nevoile locale și regionale de dezvoltare socio-economică

- Multiplicarea stagiilor de practică de specialitate/internship
- Dezvoltarea de programe de recalificare și/sau formare continuă, în funcție de nevoile înregistrate în sistem:
 - (i) Încurajarea unităților de învățământ pentru dezvoltarea parteneriatelor cu agenți economici în scopul asigurării stagiilor de practică
 - (ii) Sprijinirea unităților de învățământ pentru demararea unor proiecte cofinanțate din FSE având ca obiectiv susținerea stagiilor de practică a elevilor la agenți economici
- Urmărirea absolvenților pe parcursul traseului lor profesional pentru a înregistra feedback-ul privind succesul lor în carieră
- Sprijinirea instituțiilor eligibile pentru demararea unor proiecte cofinanțate din FSE având ca obiectiv monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților IPT.

V. Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale

- Realizarea programelor școlare pentru limbile minorităților naționale și disciplinele predate în limbile minorităților naționale; revizuirea programelor și a ghidurilor pentru limba și literatura rromani
- Asigurarea reeditărilor și retipăririlor de manuale școlare pentru minorități, în condițiile noului curriculum, precum și editarea de materiale educaționale și de materiale auxiliare pentru limba maternă, istoria și tradițiile minorităților, pentru educația interculturală și diversitate, traduceri de manuale pentru clasele V-VIII
- Monitorizarea măsurilor propuse vizând menținerea copilului/ adolescentului/ tânărului rrom în sistemul educațional și demararea unei inițiative legislative naționale/europene pentru ca instituțiile statului și familiile copiilor rromi să rezolve imediat cazurile de absentism școlar.

VI. Extinderea utilizării noilor tehnologii

- Informatizarea și asigurarea accesului la Internet de mare viteză în toate unitățile de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică
- Crearea de noi oportunități de învățare cu mijloace informatice, sisteme multimedia, softuri educaționale și rețele de date
- Multiplicarea canalelor de comunicare și inițierea a noi forme de socializare
- Extinderea bibliotecilor virtuale
- Susținerea elevilor capabili de inovare și creație
- Susținerea informatizării complete a unităților educaționale și serviciilor administrative din învățământ la toate nivelurile prin continuarea proiectului de conectare a unităților școlare la rețeaua de Internet - Internet în școala ta.

Pentru consolidarea accesului la resurse și instrumente digitale în învățământul preuniversitar, MEN va crește gradul de utilizare a instrumentelor TIC în procesele de învățare – predare – evaluare. În vederea instituirii unui mecanism de culegere și procesare de date, Sistemul informatic integrat al învățământului din România (SIIR) va fi adoptat și utilizat la nivel național.

Totodată, se vizează instruirea anuală a minimum 10% din totalul personalului didactic pentru utilizarea instrumentelor TIC în activitatea didactică.

VII. Creșterea autonomiei unităților de învățământ; încurajarea parteneriatelor, a participării reprezentanților comunității la viața școlii și intensificarea dialogului social

- Recunoașterea valorii și rolului determinant al profesorului în procesul de predare – învățare – evaluare precum și garantarea autonomiei lor profesionale
- Instituționalizarea autonomiei de decizie la nivelul școlii în parteneriat cu părinții și autoritățile locale și asumarea responsabilității publice față de performanțele școlii
- Organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de conducere de la nivelul inspectoratelor școlare, caselor corpului didactic și unităților de învățământ preuniversitar, precum și pentru ocuparea funcțiilor de îndrumare și control de la nivelul inspectoratelor școlare
- Încurajarea formării asociațiilor profesionale
- Participarea școlilor și a cadrelor didactice în programe și proiecte care aduc beneficii procesului didactic
- Încurajarea inițiativei private în învățământul preuniversitar
- Creșterea contribuției școlii și familiei în personalizarea educației copilului
- Aprobarea:
 - (i) Regulamentului de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar,
 - (ii) Metodologiei de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcțiilor de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar,
 - (iii) Metodologiei de evaluare a directorilor și directorilor adjuncți din unitățile de învățământ preuniversitar,
 - (iv) Regulamentului de organizare și funcționare a consiliului de administrație din unitățile de învățământ preuniversitar.
- Intensificarea dialogului social, prin continuarea reuniunilor Comisiei Paritare împuternicite să analizeze și să rezolve problemele care apar în aplicarea prevederilor Contractului colectiv de muncă la nivel sector de activitate - învățământ preuniversitar.
- Extinderea activităților extrașcolare, mai bine adaptate resurselor și nevoilor locale
- Realizarea de parteneriate pentru schimbul de bune practici cu unități școlare din țară și din străinătate
- Optimizarea sistemului de monitorizare, control și evaluare a activității din învățământul preuniversitar.

VIII. Îmbunătățirea formării cadrelor didactice

- Profesionalizarea carierei didactice și manageriale în sectorul educației
- Dezvoltarea unei piețe educaționale a programelor de formare continuă, bazată pe un sistem competițional
- Corelarea structurilor și a etapelor din cariera didactică cu standardele educaționale și asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile

- Încurajarea formării continue a cadrelor didactice centrată pe: învățământ digitalizat; curriculum adecvat formării inovative, creative și formării de competențe; pedagogie modernă, optimizarea relației cu părinții, elevii și cu autoritățile locale; actualizarea cunoașterii în aria curriculară a disciplinei
- Actualizarea și dezvoltarea competențelor în domeniul de specialitate corespunzător funcției didactice ocupate și în domeniul psihopedagogic și metodic a cadrelor didactice înscrise pentru obținerea gradelor didactice prin:
 - (i) elaborarea programelor de examen pentru definitivarea în învățământ, gradul didactic II și gradul didactic I
 - (ii) acreditarea și derularea programelor de pregătire a cadrelor didactice înscrise pentru obținerea gradelor didactice.
- Corelarea structurilor și a etapelor din cariera didactică cu standardele educaționale și asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile, prin:
 - (i) Reglarea traseului progresiv în cariera didactică pe baza generalizării sistemului de credite profesionale transferabile, în noul context educațional european
 - (ii) Diversificarea rutelor de profesionalizare în concordanță cu nevoile reale de dezvoltare a carierei didactice
 - (iii) Adaptarea sistemului de credite profesionale transferabile la standardele educaționale europene, în vederea asigurării calității în formarea continuă a cadrelor didactice
 - (iv) Stabilirea posibilităților de conversie de la o funcție didactică la alta, în vederea reglării dinamicii profesionale și menținerii cadrelor didactice în sectorul educațional.
- Completarea și corelarea bazelor de date specifice personalului didactic
- Completarea Corpului național de experți în management educațional prin organizarea a noi sesiuni de selecție.

IX. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

- Dezvoltarea deprinderilor de învățare permanentă pentru creșterea capacității de adaptare la noi locuri de muncă
- Susținerea programelor și a activităților extracurriculare, extrașcolare și de tip outdoor
- Încurajarea dezvoltării de noi competențe/calificări; îmbunătățirea orientării și consilierii în carieră
- Recunoașterea rezultatelor învățării în contexte informale și non-formale
- Promovarea noilor tehnologii în educație, carieră, viața personală și socială
- Formarea continuă și perfecționarea cadrelor didactice din sistemul național de învățământ preuniversitar prin programe finanțate din fonduri europene.
- Finalizarea elaborării Strategiei Naționale de învățare pe tot parcursul vieții
- Sprijinirea participării în programele europene de mobilitate
- Finalizarea și aprobarea prin hotărâre de guvern a Cadrului Național al Calificărilor, pe 8 niveluri prin referențierea la Cadrul European al Calificărilor
- Demararea activităților pentru activarea programului PIAAC (Programme for International Assessment of Adult Competencies) în România.

X. Prevenirea corupției și combaterea violenței în școli

- Implementarea Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul structurilor MEN
- Creșterea transparenței instituționale prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise, puse la dispoziție de către instituțiile din sectorul educațional
- Consolidarea integrității personalului din sectorul educațional prin promovarea standardelor etice profesionale; aprobarea, implementarea și monitorizarea aplicării Codului de etică pentru învățământul preuniversitar
- Creșterea gradului de *educație anticorupție* a personalului instituțiilor educaționale și a personalului din administrația publică cu roluri în educație prin:
 - (i) Introducerea în tematica de formare profesională a unor module privind normele de conduită morală, etică și de integritate
 - (ii) Formarea de cadre didactice și personal din administrația publică cu roluri în domeniul educației, privind anticorupția și managementul educațional
 - (iii) Diseminarea de ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau a incidentelor de integritate.
- Creșterea gradului de educație anticorupție la nivelul beneficiarilor educației prin:
 - (i) Stimularea organizării unor programe extracurriculare și extrașcolare destinate creșterii nivelului educației anticorupție a elevilor, prin parteneriate cu instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției
 - (ii) Desfășurarea de acțiuni de informare și promovare a strategiei anticorupție în educație și a responsabilităților ce revin instituțiilor educaționale
 - (iii) Monitorizarea video și audio a concursurilor și examenelor naționale organizate în sistemul educațional.
- Creșterea gradului de informare a publicului cu privire la impactul fenomenului de corupție și a gradului de implicare a factorilor cointeresați și a societății civile în demersurile de prevenire și combatere a corupției în educație.

XI. Dezvoltarea cooperării europene și internaționale

- Participarea la procesul de luare a deciziilor din cadrul Uniunii Europene, prin structurile reprezentative ale acesteia, Consiliul Uniunii Europene și Comitetul Educației al Comisiei Europene, precum și la inițiativele Uniunii Europene în domeniul educației: Strategia pentru Regiunea Dunării, Parteneriatul Estic etc.
- Asigurarea participării active la conferințele tematice organizate de Președinția italiană, letonă și luxemburgheză; asigurarea participării la grupurile de lucru tematice organizate de Comisia Europeană, în special la grupul DG Schools
- Extinderea cursului de Limbă, cultură și civilizație românească în alte regiuni ale țărilor partenere unde comunitatea românească este semnificativă și introducerea proiectului în alte țări în care există elevi de origine română, cum ar fi Germania, Franța, Marea Britanie, Irlanda și Portugalia
- Coordonarea Grupului de lucru „Învățarea la locul de muncă – o abordare comună a factorilor interesați”, constituit cu reprezentanți ai țărilor membre ale Inițiativei Reformei

în Educație în Europa de Sud Est (ERISEE) și ai țărilor reprezentate în Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD), având ca obiectiv general creșterea competitivității și ocupării prin învățarea inovativă la locul de muncă în formarea profesională

- Colaborarea cu Centrul de Proiecte Internaționale în domeniul Educației al Universității Pedagogice din Zurich în cadrul proiectului „JOBS – Job Orientation for Business and Schools”, proiect dedicat consilierii școlare pentru sprijinirea tinerilor din învățământul gimnazial și IPT în vederea integrării acestora pe piața forței de muncă și alegerea unui parcurs educațional.

XII. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

- Printr-un proiect finanțat din fonduri europene, se va elabora Strategia Națională de dezvoltare/modernizare a infrastructurii educaționale.
- În perioada 2013-2016, va continua implementarea proiectelor: Proiectul de reabilitare a infrastructurii școlare, Proiectul privind reforma educației timpurii și Proiectul privind reforma educației inclusive, având ca obiectiv finalizarea unui număr de 75 școli și 384 grădinițe cu o investiție totală de 399,13 mil lei.
- Va continua achiziția de microbuze școlare pentru transportul elevilor (500 noi mijloace de transport – urmare a colaborării dintre Ministerul Educației Naționale și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice).
- Se va avea în vedere actualizarea, prin hotărâre de guvern, a formulei pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat.
- Se vor demara sau finaliza, după caz, obiective de investiții în infrastructura școlară (inclusiv campusuri școlare).
- Continuă dotarea cu echipamente și mijloace didactice a unităților de învățământ, mai ales pentru învățământul profesional și tehnic.
- Se vor obține autorizații sanitare de funcționare de către toate unitățile de învățământ preuniversitar.

Capitolul 5. SINTEZĂ REALIZATĂ PE BAZA RAPORTULUI ASUPRA STĂRII SISTEMULUI NAȚIONAL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA 2013-2014

Prezentul document analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar în anul școlar 2013/2014 și principalele tendințe din perioada 2009/2010 – 2013/2014, din perspectiva următoarelor aspecte: resursele umane din sistemul de învățământ, participarea la educație, rezultatele elevilor.

I. Resurse umane

II. Participarea școlară

III. Rezultate și eficiența externă a sistemului de învățământ

IV. Situația educației și formării profesionale din România din perspectiva indicatorilor europeni 2020

I. Resurse umane

- În anul școlar 2013/2014, **numărul angajaților din învățământul preuniversitar** (personal didactic, didactic auxiliar, administrativ, de întreținere și operațional) a înregistrat o ușoară creștere în comparație cu anul precedent, ajungând la valoarea de 303.842 persoane. Peste jumătate din personal funcționează în ciclul primar și gimnazial, aproape 30% în liceu, aproape 18% în învățământul preșcolar și ponderi reduse în învățământul profesional și în cel postliceal și de maiștri.
- La nivelul ansamblului învățământului preuniversitar, **personalul didactic** are o pondere de 72,3% din totalul angajaților (219.805 persoane). Efectivele de personal didactic au fost în creștere ușoară la toate nivelurile de învățământ, cu excepția învățământului liceal și profesional. Evoluția acestui indicator se corelează cu cea a numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ în anul școlar de referință.
- **Ponderea personalului didactic calificat** a avut valori de 96-98% în învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și postliceal și valori ușor mai scăzute în învățământul profesional. În mediul rural, ponderea personalului calificat a fost mai redusă decât în mediul urban, dar situația s-a ameliorat semnificativ în ultimii ani.
- **Ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă** a înregistrat valori ridicate în învățământul preșcolar și primar (98-99%). O pondere mai scăzută a personalului cu normă întreagă s-a constatat în învățământul gimnazial de masă (71%).
- **Ponderea personalului didactic feminin** a fost de peste trei sferturi din totalul personalului didactic (78,8%). Datele privind în sistemul românesc de învățământ susțin realitățile ce se înregistrează la nivel european: cea mai mare pondere a profesorilor femei se regăsește la nivel primar și secundar inferior; cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât numărul personalului didactic feminin este mai mare.
- **Numărul elevilor per cadru didactic în învățământul preuniversitar** variază de la un nivel de studiu la altul. Cel mai ridicat raport (19 elevi/cadru didactic) s-a înregistrat în cazul învățământului primar, în timp ce învățământul gimnazial a avut cea mai scăzută valoare (11 elevi/cadru didactic). În învățământul gimnazial din mediul rural s-a înregistrat cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ: 10 elevi la 1 profesor.

II. Participarea școlară

1. Ansamblul sistemului de învățământ preuniversitar

- În anul școlar 2013/2014, **numărul de elevi din învățământul preuniversitar** a fost de 3214,8 mii elevi, în scădere cu 52 mii față de anul anterior. S-a menținut tendința de reducere a efectivelor de elevi, cu care s-a confruntat sistemul de educație în ultimul deceniu, pe fondul trendului demografic descendent. S-au înregistrat creșteri ale efectivelor de elevi la nivelul învățământului primar, postliceal, precum și profesional, concomitent cu scăderi semnificative ale numărului de elevi în special la nivelul liceal.
- În anul școlar 2013/2014, **rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație**, ca raport din populația în vârstă de 6-23 ani, a fost de 74,7%. Creșterea valorii indicatorului față de anul anterior este efect al includerii clasei pregătitoare în învățământul obligatoriu. În anul de referință, 76,4% din populația de 3-23 ani se afla în sistemul formal de educație (de la grădiniță la învățământul superior). De asemenea, aproape 90% din populația școlară de 3-18 ani frecvența sistemul de educație (de la grădiniță la liceu).
- **Durata medie de frecvență** a sistemului de educație (de la învățământul preșcolar la cel superior) este de 16,1 ani (prin raportare la durata teoretică de 21 ani, în intervalul 3-23 ani). De la învățământul preșcolar la finalul celui liceal (ISCED 0-3), durata de viață școlară este de 14 ani (prin raportare la durata teoretică de 16 ani, în intervalul 3-18 ani).

2. Învățământul preșcolar

- În anul școlar 2013/2014, învățământul preșcolar a cuprins 568,2 mii copii, școlarizați în 1187 grădinițe și 10817 secții ce funcționau pe lângă alte niveluri de învățământ.
- **Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar** (procentul copiilor cuprinși în grădiniță din totalul copiilor de vârstă corespunzătoare nivelului preșcolar) a fost de 87,4%. Rata de cuprindere în învățământul preșcolar din mediul rural continuă să rămână semnificativ mai mică decât în mediul urban (83,9% în rural și 90,3% în urban), ca urmare a ponderii reduse a copiilor de vârste mici care frecventează grădinițele de la sate. Opțiunea părinților din rural de nu-și trimite copiii la grădiniță la vârste mai mici este determinată atât de diferite dificultăți de acces, cât și de disponibilitățile de timp pentru îngrijirea copiilor pe care le au familiile în rural, comparativ cu urbanul.
- **Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar** a înregistrat o creștere continuă în ultimul deceniu, atingând valoarea de 2,5 ani în ultimii ani școlari (prin raportare la durata teoretică de 3 ani de învățământ preșcolar). Valoarea indicatorului este mai mare în urban, comparativ cu ruralul.
- În anul 2013/2014, puțin peste 15% dintre copiii de 6 ani au rămas în grădiniță.

3. Învățământul primar și gimnazial

- În anul școlar 2013/2014, învățământul primar și gimnazial (de masă și special) a cuprins 1743,2 mii elevi, școlarizați în 4045 unități școlare.
- **Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial** – reprezentând ponderea elevilor cuprinși în ciclul primar și gimnazial, din totalul copiilor de vârstă

corespunzătoare celor două niveluri de studiu (6-14 ani) – a avut valoarea de 91% în anul școlar 2013/2014. Se mențin diferențe pe cicluri de școlarizare: în învățământul primar sunt cuprinși 89% dintre copiii de vârstă corespunzătoare, iar în învățământul gimnazial, 93%. Mediul rural continuă să rămână defavorizat în privința ratei de participare la educație, în special la nivelul învățământului gimnazial, unde diferențele între rural și urban ajung la valori de 22 puncte procentuale (82,7% rural și 104,5% urban). De asemenea, din grupa de vârstă corespunzătoare, mai mulți băieți decât fete se află în sistemul de învățământ (91,4% băieți, respectiv 89,9% fete).

- În ultimii ani școlari, **durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial** a crescut semnificativ până la valoarea de 8,0 ani – ca urmare a includerii clasei pregătitoare în structura învățământului obligatoriu. Ca și în anii anteriori, se mențin disparități importante între mediul urban și cel rural: elevii din urban petrec 8,5 ani în învățământul primar și gimnazial, iar cei din rural numai 7,3 ani (prin raportare la durata teoretică de 9 ani de învățământ primar și gimnazial). Diferențele sunt mai accentuate la nivelul învățământului gimnazial.
- În anul 2013/2014, aproape 85% dintre **copiii de 6 ani** au fost înscriși în învățământul primar (cu peste 10 puncte procentuale mai mult decât anul școlar trecut).
- În anul școlar 2012/2013, **rata abandonului școlar** (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”) a scăzut semnificativ în comparație cu anul școlar anterior, ca urmare a introducerii clasei pregătitoare în structura învățământului primar. 1,1% dintre elevii de nivel primar și 1,7% dintre elevii de gimnaziu abandonează școala. Cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar au fost la nivelul învățământului gimnazial din mediul rural (2,1%), a băieților din rural (2,2%), respectiv la nivelul clasei a V-a (2,6%).

4. Învățământul liceal și profesional

- În anul școlar 2013/2014, 91,2% din populația de 15-18 ani a fost cuprinsă în învățământul liceal și profesional (**rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional**). Comparativ cu anii trecuți, rata de participare a scăzut la nivelul liceului (în contextul în care efectivele de elevi au înregistrat o scădere accentuată la acest palier) și a crescut la nivelul învățământului profesional (pe fondul implementării în ultimii ani a unor măsuri specifice). **Diferența de participare între mediul urban și rural** se menține la un nivel semnificativ: liceu – 100,6% în urban și 77,0% în rural; învățământul profesional – 7,8% în rural și 4,0% în urban.
- 45% din populația de 15-18 ani este cuprinsă în **liceele teoretice și vocaționale** și 44% în **liceele tehnologice**. Rata de cuprindere a populației în vârstă de 15-18 ani în învățământul profesional și tehnic (liceu tehnologic și învățământ profesional) este de 47,2%.
- **Durata medie de frecvență a învățământului liceal** s-a menținut constantă în ultimii patru ani, stabilizându-se în jurul valorii de 2,8 ani.
- **Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional**. În anul școlar 2013/2014, 96,7% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a și-au continuat studiile la liceu (91,9%) sau în învățământul profesional (4,8%). Aceste date evidențiază nivelul accesului la învățământul secundar superior, precum și capacitatea de care dispune sistemul educațional de cuprindere a elevilor la acest nivel de studiu.
- În învățământul liceal, **rata abandonului școlar** a crescut o dată cu momentul intrării în

lichidare a SAM-urilor; odată cu măsura reintroducerii învățământului profesional, situația abandonului școlar s-a redresat. La nivelul anului 2012/2013, 2,8% dintre elevii de liceu au abandonat studiile; cei mai mulți dintre aceștia proveneau din filiera tehnologică; băieții abandonează mai frecvent liceul, comparativ cu fetele. **În învățământul profesional, rata abandonului școlar** a fost de aproape 8% în anul 2012/2013; ponderea abandonului este mai mare în cazul populației feminine înscrise în această rută de studiu.

5. Învățământul postliceal și de maiștri

- În anul școlar 2013/2014, **rata brută de cuprindere în învățământul postliceal și de maiștri** a continuat tendința ascendentă a ultimilor ani, ajungând la valoarea de 14,1%. Populația feminină cuprinsă în acest nivel de educație este de două ori mai numeroasă decât cea masculină.
- Aproape o treime dintre tinerii cuprinși în învățământul postliceal și de maiștri sunt din grupa de vârstă 21 ani și peste, ceea ce evidențiază că această formă de învățământ devine o **opțiune din ce în ce mai atractivă pentru anumite categorii** de absolvenți de liceu (cei care nu au obținut diploma de bacalaureat, cei care nu au intrat la facultate, cei care s-au integrat pe piața muncii, dar nu au calificarea solicitată).
- **Rata abandonului școlar în învățământul postliceal** a crescut în anul școlar 2012/2013 până la valoarea de 8,9%. Ca și în cazul altor rute de formare, se păstrează diferențe pe sexe: mai mulți băieți decât fete abandonează studiile postliceale.

III. Rezultatele și eficiența externă a sistemului de învățământ

1. Rezultatele elevilor din învățământul primar și gimnazial la evaluările naționale

- **Rata de absolvire a învățământului gimnazial** (raport între numărul total de absolvenți ai clasei a VIII-a de la nivelul unui an școlar și numărul persoanelor de vârstă standard la final de gimnaziu) a fost de 81,6% la finele anului școlar 2012/2013. Pe medii de rezidență, rata de absolvire este constant mai ridicată în mediul urban în comparație cu ruralul.
- La **evaluarea națională EN VIII din anul 2014**, rata de promovare a fost de 71,1%, în scădere ușoară față de anul școlar anterior, cu diferențe semnificative în favoarea fetelor, comparativ cu băieții. În ce privește scorul mediu la nivel național s-au înregistrat scăderi în comparație cu anul anterior, media generală fiind de 7,37 în anul 2014, față de 7,68 în anul 2013.

2. Rezultatele elevilor din învățământul liceal la evaluările naționale

- În anul școlar 2012/2013, **rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat** (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) a păstrat tendința de creștere din ultimii ani, atât pe total, cât și pe sexe: total – 90,6%; fete – 91,3%; băieți – 89,9%.
- **Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat** a înregistrat, în anul 2012/2013, o creștere semnificativă față de anul anterior: total – 44,6%; fete – 53,8%; băieți – 35,9%. Diferența pe sexe cu privire la acest indicator a ajuns la 18 puncte procentuale în favoarea fetelor.
- **Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat:** 2 din zece absolvenți de liceu nu se înscriu

la bacalaureat, iar aproape 4 din zece absolvenți care se prezintă la examen nu îl promovează; 20% dintre cei care s-au prezentat la examenul de bacalaureatul din 2014 sunt absolvenți din anii anteriori, rata de promovabilitate în rândul acestora fiind foarte redusă. Fetele se înscriu și promovează examenul de bacalaureat în ponderi mai ridicate decât băieții, obținând totodată medii mai bune la examen, comparativ cu aceștia.

- Pe filiere de formare, cea mai scăzută rată de promovare a examenului de bacalaureat se înregistrează – ca și în anii precedenți – la nivelul liceelor tehnologice (41,7%), iar cea mai mare în cazul liceelor teoretice (79,6%).

3. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

- Potrivit rezultatelor „Ancheta forței de muncă în gospodării” (AMIGO trim. IV 2013), populația activă cuprindea 54,7% (9912 mii persoane) din totalul persoanelor de 15 ani și peste din România. Aproape 60% din populația activă a absolvit niveluri superioare de educație (învățământ liceal, postliceal sau universitar). Din totalul populației active, 766,9 mii sunt **persoane tinere de 15-24 ani** (7,7% din totalul populației active în vârstă de muncă).
- La nivelul populației României, șase din zece persoane cu vârste cuprinse între 15-64 de ani (59,5%) se regăsesc în categoria **persoanelor ocupate**. Rata de ocupare scade odată cu scăderea nivelului de educație al populației. Ratele de ocupare a populației cu niveluri mai reduse de educație sunt mai ridicate în rural față de urban. De asemenea, rata de ocupare a absolvenților de învățământ superior este mai scăzută în rural decât în urban.
- **Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani** a avut valoarea de 22,8%. Aproape 30% dintre tinerii din rural desfășoară activități aducătoare de venituri, în comparație cu numai 16,2% în urban. Băieții au o rată de ocupare mai ridicată în comparație cu fetele (27,2% față de 18,3%). Cele mai ridicate rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale și profesionale, iar cele mai mici în cazul tinerilor cu niveluri reduse de educație.
- La nivelul trim. IV 2013, **peste o cincime dintre tinerii de 15-24 ani erau șomeri**. Rata șomajului este în scădere față de anul anterior. În mediul urban sunt înregistrați de două ori mai mulți șomeri în comparație cu mediul rural. De asemenea, un procent mai mare din rândul fetelor de 15-24 ani sunt în situația de șomaj, față de băieții din aceeași grupă de vârstă.

IV. Situația educației și formării profesionale din România din perspectiva indicatorilor europeni 2020

- **Rata de participare la învățământul preșcolar** – Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care are ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. La nivelul anului 2012, media UE-27 privind acest indicator a fost de 93,9%. În România s-au înregistrat creșteri importante ale valorii indicatorului de la 67,6% în 2000 la 85,5% în 2013.
- **Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație** – În perioada 2010-2013 rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare profesională a înregistrat o tendință lentă, dar constantă, de scădere de la 18,4% în 2010 la 17,3% în 2013. Decalajul dintre România și media țărilor europene s-a accentuat în ultimii ani, de la 1,2 p.p. în 2008 la 5,3 p.p. în 2013. Ținta asumată de România pentru 2020 este de 11,7%, preconizată prin *Planul Național de Reformă*

2011-2013.

- **Competențe de bază** – Conform OECD (PISA 2006, 2009, 2012), România se află printre țările cu scorurile cele mai slabe din UE înregistrate de elevii de 15 ani la testările internaționale cu privire la competențe de scris și lectură, matematică și științe. Cu toate acestea, în comparație cu PISA 2000, România este una dintre țările UE cu cea mai importantă îmbunătățire a rezultatelor la PISA 2012.

În ceea ce privește competențele lingvistice într-o limbă străină, România se află printre țările cu cel mai mare număr mediu de limbi străine învățate în școală (2,0-2,4). Cu toate acestea, este dificil de realizat evaluarea, într-o perspectivă comparativă, a competențelor lingvistice ale elevilor din România deoarece țara noastră nu a participat la sondajul european privind competențele lingvistice, lansat de Comisia Europeană în 2008.

Competențele digitale reprezintă, de asemenea, o provocare pentru politicile educaționale viitoare din România, având în vedere că în țara noastră se înregistrează în 2011 cea mai mare pondere din UE a populației cu vârste între 16-74 de ani care nu deținea abilități de utilizare a unui calculator (61%).

- **Participarea la învățământul terțiar** – În perioada 2007-2012, România a înregistrat o creștere semnificativă a ponderii absolvenților de învățământ terțiar, de la 13,9% în 2007 la 22,8% în 2013, depășind astfel prognozele asumate prin *Programul Național de Reformă 2011–2013*. Cu toate acestea, în anul 2013, România se afla pe penultima poziție între țările europene la acest indicator. Pentru anul 2020, *Programul Național de Reformă 2011–2013* a stabilit ținta de 26,7% absolvenți de învățământ terțiar din totalul populației în vârstă de 30-34 ani. Ținta asumată de România este mult mai scăzută decât cea propusă la nivel european (40%), situându-se pe penultimul loc în acest demers proiectiv.
- **Participarea adulților la învățarea pe parcursul întregii vieți** – În perioada 2007-2012, România nu a făcut progrese semnificative privind participarea adulților cu vârste între 25-64 ani la învățare pe parcursul întregii vieți, valoarea indicatorului înregistrând o creștere mică, de la 1,3% în 2007 la 2% în 2013. Alături de Bulgaria (1,2%), România ocupă ultimele locuri între țările UE la acest indicator. În aceste condiții, România se află încă departe de ținta europeană pentru anul 2020 proiectată la o pondere de 15%.

Indicatori și abrevieri

I. Indicatori

- Durata medie de frecventare a învățământului de un anumit nivel

-Numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un copil de vârstă oficială corespunzătoare învățământului de un anumit nivel, presupunând că el va fi cuprins în unitățile de învățământ corespunzătoare.

Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație din perspectiva numărului de ani de educație de un anumit nivel pe care îi parcurg copiii de vârstă oficială corespunzătoare. O valoare mai ridicată a duratei medii de frecventare indică accesul larg la nivelul respectiv de educație și capacitatea corespunzătoare (de cuprindere) a sistemului de educație. Durata medie de frecventare nu coincide cu durata oficială prevăzută. Aceasta poate fi influențată de factori diferiți: vârsta oficială minimă de acces prevăzută, vârsta de debut pentru educația obligatorie, rata de participare a copiilor la educația preșcolară.

- Numărul de elevi ce revine unui cadru didactic

-Numărul elevilor raportat la numărul cadrelor didactice într-un anumit an școlar. Indicatorul este utilizat pentru a măsura nivelul resurselor umane alocate, în raport cu numărul elevilor. Valoarea raportului elevi/profesor nu trebuie să depășească normele care determină calitatea procesului de instruire.

- Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

-Proporția elevilor care au frecventat învățământul preșcolar intrați pentru prima dată în clasa I, exprimată ca raport procentual din numărul total al elevilor intrați pentru prima dată în clasa I.

Indicatorul reflectă măsura în care elevii intrați pentru prima dată în clasa I au fost pregătiți pentru școală prin educația pre-primară. Un procentaj ridicat de elevi intrați pentru prima dată în clasa I a învățământului obligatoriu care au frecventat învățământul preșcolar indică faptul că o mare parte dintre acești copii au participat la programe organizate de educație (preșcolară) înainte de a intra în învățământul primar. Progresul înregistrat în școală este adesea asociat cu capacitățile cognitive dezvoltate la vârste mici.

- Ponderea personalului didactic calificat

-Numărul cadrelor didactice calificate, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

Are drept scop determinarea potențialului de resurse umane din sistemul de educație pentru compararea cu normele naționale și aprecierea calității instruirii. Indicatorul reflectă calitatea procesului instructiv-educativ. Este influențat de politica de personal coroborată cu situația obiectivă a resurselor umane din sistemul de educație.

- Ponderea personalului didactic cu normă întreagă

-Numărul cadrelor didactice cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

Are drept scop determinarea personalului cu normă întreagă din sistemul de educație pentru compararea cu normele naționale. Indicatorul reflectă calitatea procesului instructiv-educativ. Acest indicator măsoară în special nivelul personalului cu timp integral de lucru și nu eficiența și

calitatea predării.

- Ponderea personalului didactic feminin

-Numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice, într-un anumit an școlar.

Are ca scop evidențierea structurii pe genuri a cadrelor didactice. Ajută la evaluarea ofertei și /sau stimulează participarea femeilor la activitatea didactică. O pondere a cadrelor didactice femei în jurul valorii de 50% indică o distribuție uniformă pe genuri. O valoare mai mare de 50% relevă o participare superioară a femeilor la activitatea de educație.

- Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

-Proporția persoanelor active în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație, în numărul total al persoanelor active de aceeași vârstă, exprimată procentual.

Are ca scop evidențierea repartizării populației active în vârstă de muncă (15-64 ani) după nivelul de educație. Dat fiind că un grad mai înalt de calificare al persoanelor active presupune și un risc mai scăzut al acestora de intrare și rămânere în șomaj, monitorizarea distribuției acestora pe niveluri de instruire este importantă pentru stabilirea politicilor naționale în domeniul formării resurselor umane.

- Rata abandonului școlar

-Diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Are ca scop măsurarea nivelului abandonului școlar, permițând evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Acesta este totodată un indicator important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație. Rata ideală a abandonului trebuie să se apropie de zero; o rată ridicată a abandonului evidențiază serioase probleme privind eficiența internă a sistemului de educație.

- Rata de absolvire

-Procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație.

Are ca scop evidențierea calității și a eficienței interne a sistemului de educație, dar și a rezultatelor acestuia. O rată ridicată de finalizare a studiilor (de absolvire) reflectă eficiența sistemului de educație. De asemenea, evidențiază o mai mare posibilitate de tranziție în nivelurile superioare de educație. Indicatorul este mai relevant dacă este interpretat în complementaritate cu rata abandonului.

- Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ preuniversitar

-Numărul total al elevilor cuprinși în toate nivelurile de învățământ preuniversitar, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare tuturor nivelurilor de educație preuniversitară (6/7-21 ani).

Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educație a populației. Acest indicator reflectă și capacitatea sistemului de educație de a permite accesul la toate nivelurile de educație. O rată brută de cuprindere înaltă indică, în general, un grad ridicat de participare la toate nivelurile de educație.

- Rata brută de cuprindere școlară a copiilor în învățământul de un anumit nivel

-Ponderea copiilor cuprinși în un anumit nivel școlar (preșcolar, primar, gimnazial, liceal,

profesional, postliceal etc.), indiferent de vârstă, din populația totală de vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de educație, într-un anumit an școlar.

Indicatorul măsoară nivelul general de participare la nivelul de educație respectiv și reflectă, totodată, capacitatea sistemului de educație de a pregăti copiii pentru următorul nivel de educație.

- Rata netă de cuprindere școlară

-Numărul elevilor de vârstă oficială corespunzătoare învățământului de un anumit nivel, cuprinși în acesta, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare respectivului nivel.

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția gradul de participare la educația de nivel primar și secundar inferior a copiilor de vârstă oficială corespunzătoare acestor niveluri de educație. O rată netă de cuprindere înaltă indică un grad ridicat de participare la educație a populației de vârstă corespunzătoare nivelului de educație respectiv. Valoarea teoretică maximă a RNC este de 100%. O tendință ascendentă poate fi considerată ca reflectând o creștere a participării la nivelul de educație respectiv. Atunci când RNC este comparată cu RBC, diferența evidențiază incidența înrolărilor la vârste sub și peste vârsta oficială. Dacă RNC este mai mică de 100% diferența de până la 100% relevă proporția copiilor care nu sunt cuprinși în nivelurile respective de educație. Această diferență nu trebuie în nici un caz considerată ca indicând procentul de elevi necuprinși în sistemul de educație; cel puțin o parte dintre ei pot fi cuprinși, în anul școlar respectiv, în alte niveluri de educație (care premerg sau urmează respectivului nivel de educație). Un indicator complementar mai precis este rata de cuprindere specifică vârstei care reflectă participarea populației de o anumită vârstă la educație.

- Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani)

-Proporția populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual.

Indicatorul măsoară gradul de ocupare al populației în vârstă de muncă. Reflectă, totodată, capacitatea pieței muncii de absorbție a forței de muncă. Indicatorul oferă informații despre ponderea populației ocupate pe grupe de vârstă la nivel național, regional, gen, medii și pe cele trei mari sectoare de activitate ale economiei naționale: agricultură, industrie și construcții, servicii.

- Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani

-Proporția tinerilor în vârstă de 15-24 ani ocupați în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual.

Indicatorul măsoară gradul de ocupare al tinerilor în vârstă de 15-24 ani. Un nivel ridicat al acestui indicator evidențiază eficiența politicilor de ocupare în încurajarea angajării forței de muncă din categoria tinerilor, capacitatea pieței muncii de absorbție eficientă a acestora.

- Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani

-Ponderea șomerilor BIM din grupa de vârstă 15-24 ani, din populația activă, exprimată procentual.

Indicatorul măsoară nivelul șomajului în rândul tinerilor. Un nivel ridicat al acestui indicator evidențiază probleme în ceea ce privește integrarea tinerilor pe piața muncii. O rată brută înaltă de cuprindere a copiilor în învățământul de un anumit nivel reflectă o capacitate adecvată a sistemului național de educație pentru acest nivel de educație. O valoare de peste 100% (se pot

atinge astfel de valori ca urmare a faptului că sunt incluși atât copiii sub limita inferioară, cât și cei peste limita superioară a grupei oficiale de vârstă) indică faptul că o țară dispune, în principiu, de capacitatea de a cuprinde toți copiii din grupa oficială de vârstă în nivelul respectiv de educație.

- Rata de participare a adulților (25-64 ani) la educație și formare profesională

-Ponderea persoanelor în vârstă de 25-64 ani care au participat la o formă de educație și formare profesională (într-o perioadă de referință) în numărul total al persoanelor de aceeași vârstă, exprimată procentual.

Indicatorul măsoară gradul de participare al populației adulte (25-64 ani) la educația permanentă. Un nivel ridicat al acestui indicator evidențiază eficiența programelor de educație și formare.

- Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

-Proporția populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nici o formă de educație și formare profesională, din totalul populației în vârstă de 18-24 ani, exprimată procentual.

Educația și formarea profesională cuprinde: educația inițială și formarea profesională continuă (FPC). FPC include formarea profesională în cadrul companiei, ucenicia, formarea la locul de muncă, seminarii, învățământ la distanță, seral etc., precum și alte cursuri de interes general: limbi străine, procesare de date, management, artă/cultură, sănătate/medicină. Are ca scop evidențierea proporției populației în vârstă de 18-24 ani cu nivel redus de educație și formare.

- Rata de tranziție la un anumit nivel de educație

-Numărul de elevi admiși în primul an de studii al unui ciclu de învățământ (de ex. gimnazial sau secundar superior etc.) într-un anumit an școlar, exprimat ca raport procentual din numărul de elevi înscriși în anul terminal al ciclului precedent de învățământ (de ex, cel primar când vorbim de tranziția în gimnaziu) din anul școlar anterior.

Acest indicator este utilizat pentru evaluarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la un ciclu de învățământ la următorul ciclu, superior. Considerat din perspectiva nivelului de învățământ inferior (de ex., primar), acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului superior (de ex., gimnazial), acesta este un indicator de acces. O rată înaltă de tranziție indică un nivel ridicat de acces sau tranziție de la învățământul inferior la cel superior și, totodată, capacitate mare de cuprindere a elevilor în ciclul școlar respectiv, de care dispune sistemul de educație.

- Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

-Procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de educație, din totalul populației de aceeași vârstă.

Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică. Un nivel înalt al valorii indicatorului reflectă un grad ridicat de participare la educație a populației de o anumită vârstă. Valoarea teoretică maximă este de 100%. O tendință crescătoare poate fi interpretată ca reflectând o creștere a participării la educație a populației de o anumită vârstă. Diferența până la 100% reprezintă proporția din populația de o anumită vârstă care nu a fost înscrisă în sistemul de educație. Un procentaj ridicat al populației din această categorie reflectă un stoc redus de educație sub aspect cantitativ și al competențelor profesionale. Totodată evidențiază o eficiență redusă a sistemului de educație și o cerere de educație scăzută din partea unei proporții importante a populației de 18-24 ani.

II. Abrevieri

- ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale
- ANR – Agenția Națională pentru Romi
ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
BDCE – Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BDNE – Baza de Date Națională a Educației
BIM - Biroul Internațional al Muncii
CCD – Casa Corpului Didactic
CDI – Centrul/centre de Documentare și Informare
CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale
CES – Cerințe Educative Speciale
CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNEE – Centrul Național pentru Evaluare și Examinare
CNDIPT – Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CNFIPS – Consiliul Național al Finanțării Învățământului Preuniversitar de Stat
COR – Clasificarea Ocupațiilor din România
CRFP – Centrul Regional de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar
CQAF - Cadrul Comun de Asigurare a Calității
DPPD – Departamentul/Departamente pentru Pregătirea Personalului Didactic
ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training (Sistemul european de credit pentru educație și formare vocațională)
EN – Evaluarea Națională
ENQA-VET- Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională
EQF – European Qualifications Framework (Cadrul European al Calificărilor)
EQARF - European Quality Assurance Reference Framework (Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității)
ERI SEE – The Education Reform Initiative of South Eastern Europe (Inițiativa de reformă educațională în sud - estul Europei)
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Europeană
FPC – Formare Profesională Continuă
FSE – Fondul Social European
HG – Hotărâre de Guvern
INS – Institutul Național de Statistică
IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificare internațională standard a educației)
ISJ – Inspectorat/inspectorate școlare județene

ISMB - Inspectoratul Școlar al Municipiului București
 IT – Information Technology (Tehnologia Informației)
 IR – Indicator de rezultat
 LCCR – Limbă, Cultură și Civilizație Românească
 LLP – Lifelong-Learning Programme (Program de învățare pe tot parcursul vieții)
 MAE – Ministerul Afacerilor Externe
 MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
 MECTS - Ministerul Educației, Cercetării Tineretului și Sportului
 MIP – Mentorat pentru Inserție Profesională
 NOF – National Qualifications Framework (Cadrul Național al Calificărilor)
 OECD – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
 OG – Ordonanță de Guvern
 OUG – Ordonanță de Urgență
 OIPOS DRU CNDIPT - Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar
 OMECI/OMECTS – Ordin al ministrului educației, cercetării și inovării / Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului și sportului
 ONG – Organizație non-guvernamentală
 PE – Parlamentul European
 PER – Project on Ethnic Relations (Barometrul relațiilor etnice)
 PETI – Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă
 PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competencies
 PIB – Produsul Intern Brut
 PIR – Proiect pentru Învățământul Rural
 PIRLS – The Progress in International Reading Literacy Study (Studiu internațional privind capacitatea de citire și interpretare)
 PISA – Programme for International Student Assessment (Programul pentru evaluarea internațională a elevilor/ studenților)
 PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ
 POSDRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane
 PP – Puncte procentuale
 PRAI – Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ
 PRET – Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii
 PRIS – Proiectul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare
 PROQAVET - Utilizarea Cadrului Comun de Asigurarea a Calității (CQAF) în VET
 RAEI – Raport anual de evaluare internă
 ROCT - Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România
 SAM - Școala/ Școli de Arte și Meserii
 SICI – The Standing International Conference of Inspectorates (Conferința Internațională a Inspectoratelor)
 SCAC – Service de Cooperation et d’Action Culturelle (Serviciul de Cooperare și de Acțiune Culturală)

SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație

SSE – Sistemul Statistic European

SSP – Standarde de pregătire profesională

TIC – Tehnologia Informațiilor și Comunicației

TIMSS – Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor

UE – Uniunea Europeană

UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

UNICEF – Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor

VET – Vocational Education and Training (Educație și formare vocațională)